

Udskriftsdato: 3. januar 2026

VEJ nr 9806 af 26/10/2023 (Gældende)

Vejledning om folkeregistrering

Ministerium: Digitaliseringsministeriet

Journalnummer: Indenrigs- og Sundhedsmin., j. nr. 2021-7337

Vejledning om folkeregistrering

Denne vejledning afløser den hidtidige folkeregistreringsvejledning, vejledning nr. 9273 af 14. juni 2013.

Vejledningen, som retter sig både mod borgerne og mod offentlige myndigheder, navnlig kommunerne, skal læses som et supplement til de retsregler, som fremgår af lov om Det Centrale Personregister (CPR-loven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1010 af 23. juni 2023, samt bekendtgørelse om folkeregistrering (folkeregistreringsbekendtgørelsen) nr. 466 af 21. april 2022, som med virkning fra den 1. januar 2023 afløste bekendtgørelse nr. 1167 af 13. september 2018. Herudover udsteder Indenrigs- og Sundhedsministeriet såkaldte bindende ”meddelelser” vedrørende registreringen i CPR, som kan findes på www.cpr.dk under lovgivning.

Endelig udsender Indenrigs- og Sundhedsministeriet løbende orienteringsbreve til kommunerne, hvor der orienteres om ny lovgivning på CPR-området, om problemstillinger vedrørende registrering i CPR, som ministeriet bliver bekendt med ved kontakt med kommuner og andre myndigheder, og om ministeriets praksis vedrørende bopælsregistrering i CPR, som den fastlægges gennem ministeriets klagesagsbehandling. Orienteringsbrevene kan ligeledes findes på www.cpr.dk under lovgivning.

Vejledningen er opbygget, så kapitlerne emnemæssigt følger CPR-lovens systematik, men der er ikke i vejledningen knyttet kommentarer til alle bestemmelser i CPR-loven. Der er også enkelte henvisninger til folkeregistreringsbekendtgørelsen og den internordiske overenskomst om folkeregistrering (Aftale af 1. november 2004 med Finland, Island, Norge og Sverige om folkeregistrering). Herudover er der tre bilag, som ikke knytter sig specifikt til bestemte regler i denne lovgivning, men som kan understøtte kommunerne i administrationen af CPR-lovgivningen. Der er således indsat bilag om registrering af hændelser i udlandet, om sondringen mellem offentlige myndigheder og private, samt om de forvaltningsretlige regler og sagsbehandling.

I vejledningen benyttes udtrykket »kommunen«. Det er kommunalbestyrelsen, som har kompetencen til at træffe afgørelser, og som har ansvaret for registreringen i CPR, men kompetencen og ansvaret vil som hovedregel være uddelegeret af kommunalbestyrelsen til den kommunale forvaltning, f.eks. et kommunalt folkeregister, borgerservice m.m.

Siden 2004 har den digitale kirkebog erstattet folkekirkens ministerialbøger. En stor del af oplysningerne i den digitale kirkebog registreres alene i CPR og hentes således i CPR, når der i forbindelse med den digitale kirkebog er behov herfor. Disse oplysninger omtales i vejledningen som civilregistreringer, og udtrykket personregisterføreren anvendes i vejledningen om den myndighedsperson, der registrerer oplysningerne i CPR.

Kapitel 1

Lovens formål og administration

Hovedformålet med loven er at sikre, at der tildeles alle, som bor i Danmark, og som opfylder kriterierne for at blive folkeregistreret (bopælsregistreret) efter lovens § 3, stk. 1, nr. 1, et personnummer med henblik på en sikker identifikation af disse. Endvidere er det et formål, at der i relation til personnummeret registreres grundlæggende personoplysninger, herunder bopæl eller udrejse, om de pågældende, som kan videregives til offentlige myndigheder og private, der har en berettiget interesse heri.

CPR er dermed et centralt, landsdækkende grundregister. Denne funktion som et grundregister indebærer, at oplysningerne i CPR ofte lægges uprøvet til grund i den daglige administration. Der er tillige på nogle områder tillagt oplysninger i CPR retsvirkninger i anden lovgivning. Det er derfor vigtigt at sikre, at de registrerede oplysninger er korrekte.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet administrerer CPR sammen med kommunerne. Ministeriet fastsætter nærmere regler for kommunernes medvirken ved vedligeholdelsen af CPR. Registrering af oplysninger i CPR varetages herudover i vidt omfang af en række grundregistrerende myndigheder, f.eks. af Familieretshuset i visse sager om forældremyndighed, og sognene i sager om fødsler og dødsfald i Danmark.

Ministeriets administration af CPR varetages af CPR-kontoret. Der henvises til CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk.

Kapitel 2

Personnumre og andre oplysninger i CPR

2.1. Personnummer

2.1.1. Opbygning af personnummeret

Personnummeret har siden indførelsen i 1968 bestået af 10 cifre, hvoraf de 6 første angiver personens fødselsdag, mens de sidste 4 er et løbenummer. Det syvende ciffer i personnummeret viser, når det sammenholdes med ciffer 5 og 6, der angiver fødselsåret, hvilket århundrede personen er født i. Der henvises til folkeregistreringsbekendtgørelsens § 1, stk. 1 og 2. Der er nærmere redegjort for principperne for personnummerets opbygning på CPR-kontorets hjemmeside på www.cpr.dk.

2.1.2. Tildeling af personnummeret

Tildelingen af personnumre sker alene til de personer, som falder ind under en af de kategorier, der er nævnt i CPR-lovens § 3, stk. 1 og 2, samt i tilfælde, hvor hjemlen i lovens § 3, stk. 9, er udnyttet.

Der kan ifølge CPR-lovens § 3, stk. 1, tildeles personnummer i følgende situationer:

- Ved fødsel her i landet.
- Ved tilflytning fra udlandet.
- Ved inddragelse under ATP.
- Når der ifølge skattemyndighederne skal tildeles et personnummer i forbindelse med skattesagsbehandling her i landet (såkaldt skattepersonnummer).

Herudover kan danske statsborgere bosat på Færøerne efter lovens § 3, stk. 2, ved henvendelse til Rigsombudsmanden på Færøerne få tildelt et personnummer.

Endelig er det i lovens § 3, stk. 9, bestemt, at indenrigs- og sundhedsministeren kan fastsætte regler om registrering af personnummer i CPR for personer, der ikke efter stk. 1 og 2, skal have tildelt et personnummer.

Hjemlen i lovens § 3, stk. 9, er udnyttet til i folkeregistreringsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, at fastsætte, at der skal tildeles personnummer, når en person registreres i folkekirkens digitale kirkebog, såfremt pågældende ikke er omfattet af CPR-lovens § 3, stk. 1. Hjemlen er endvidere udnyttet til at fastsætte i bekendtgørelsens § 1, stk. 4, at offentlige myndigheder til brug for myndighedens administrative sagsbehandling efter aftale med Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan få adgang til at tildele personnumre til nærmere angivne persongrupper og foretage registrering af disse i CPR, jf. lovens § 4. Hjemlen i § 1, stk. 4, er bl.a. udnyttet til at meddele Udlændingestyrelsen og Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) adgang til at tildele personnumre til visse nærmere angivne udlændinge, til Udenrigsministeriet til at tildele administrative personnumre til udenlandske statsborgere, der i medfør af udlændingelovens § 47, stk. 1, meddeles opholdstilladelse af og registreres i Udenrigsministeriets Protokol, jf. afsnit 5.4. i vejledningen, og til KL til visse nærmere persongrupper.

Såfremt tildeling af personnummer sker på grund af fødsel her i landet, hvor barnets mor er bopælsregistreret i CPR på fødselstidspunktet, eller på grund af tilflytning fra udlandet, er der tale om tildeling af personnummer på grundlag af *bopælsregistrering*, jf. lovens § 3, stk. 1, nr. 1. Såfremt tildelingen af

personnummer derimod sker efter lovens § 3, stk. 1, nr. 2 og 3, § 3, stk. 2, eller gennem udnyttelsen af hjemlen i lovens § 3, stk. 9, er der tale om et såkaldt *administrativt* personnummer.

Det har ingen indflydelse på selve personnummeret, hvad årsagen til personnummertildelingen er. Har man først fået tildelt et personnummer, er det dette, som i alle sammenhænge fremover skal anvendes. Det er derfor vigtigt, at de oplysninger om fødselsdato og køn, der indgår i personnummeret, er korrekte.

I bekendtgørelse om folkeregistrering nr. 466 af 21. april 2022, som med virkning fra den 1. januar 2023 afløste bekendtgørelse nr. 1167 af 13. september 2018, er der i bekendtgørelsens § 1, stk. 5-7 fastsat en række krav til myndigheder i forhold til registrering og verifikation ved udstedelse af personnumre. For de personregistrerende myndigheder indebærer bestemmelserne krav om at kontrollere identiteten på borgeren ved forevisning af fornøden dokumentation. Myndighederne skal endvidere udarbejde forretningsgange for og fastsætte ensartede minimumskrav til identitetskontrolprocessen, sikre tilstrækkelig uddannelse af medarbejdere til at forestå identitetskontrolprocessen, føre tilsyn med kontrolprocessens udførelse, og skriftligt oprette dokumentation for myndighedens overholdelse af disse krav.

Når en kommune skal registrere, at en person, der har fået tildelt et såkaldt administrativt personnummer f.eks. et skattepersonnummer, herefter flytter her til landet, sker bopælsregistreringen i CPR rent teknisk som en indrejse med personnummer. Vedkommende person må således aldrig – uanset baggrunden for tildelingen af det administrative personnummer – tildeles et nyt personnummer. Den øgede adgang for offentlige myndigheder til at tildele administrative personnumre medfører, at langt flere personer tildeles personnumre. Ved enhver tildeling af personnummer skal den myndighed, der overvejer at tildele et personnummer, derfor nøje kontrollere, om vedkommende person allerede har et personnummer, der i så fald skal benyttes. I CPR-Web er der tilvejebragt søgemuligheder, der i vid udstrækning sikrer, at en person, der allerede har et personnummer, kan fremfindes i CPR ved anførelse af vedkommendes køn og fødselsdato kombineret med enten statsborgerskab eller fødselsregistreringssted. Såfremt en kommune eller en myndighed, der tildeler administrative personnumre, bliver opmærksom på, at en person ved en fejl har fået tildelt mere end et personnummer, skal myndigheden sørge for, at det ene personnummer *slettes* ved brug af hændelsen ”sletning af personnummer”. I den forbindelse skal det overvejes, hvilket personnummer der skal slettes, og borgeren skal inddrages i overvejelserne herom, bl.a. som følge af, at der kan være knyttet NemID/MitID til det ene personnummer. Ved sletning af personnummer vil det slettede personnummer blive knyttet sammen med det personnummer, som skal bevares.

Borgeren orienteres om det tildelte personnummer ved fremsendelse af et sundhedskort, som af kommunen på vegne af regionen udsendes til de grupper, der er nævnt i lovens § 3, stk. 4, dvs. personer, der bopælsregistreres på grundlag af fødsel eller indrejse, samt de personer, der får tildelt et nyt personnummer. Sundhedskortet vil normalt foreligge inden 10-14 dage efter, at kommunen har foretaget bopælsregistreringen i CPR, eller vedkommende er tildelt et nyt personnummer, men vil også være tilgængelig via appen ”Sundhedskortet”. Ved fødsel af et barn her i landet får barnet dog først tilsendt et sundhedskort, når barnet er navngivet, og der dannes ikke et sundhedskort i sundhedskort-appen til unavngivne børn. Personer, som får tildelt et administrativt personnummer, får ikke automatisk besked om det tildelte personnummer, da de ikke får tilsendt et sundhedskort, og idet deres opholdssted normalt ikke kendes.

Ifølge lovens § 3, stk. 1, nr. 1, tildeles personnummer ved folkeregistrering (bopælsregistrering) på grund af *fødsel her i landet*. Et barn, som fødes her i landet, bopælsregistreres automatisk, hvis barnets mor er bopælsregistreret i Danmark på fødselstidspunktet, uanset barnets statsborgerskab. Er barnet ikke nordisk statsborger, skal udlændingemyndighederne efterfølgende tage stilling til barnets opholdsgrundlag, jf. afsnit 2.2.5. om statsborgerskab. Bopælsregistrering på grundlag af fødsel forudsætter normalt, at barnets mor er bopælsregistreret her i landet på fødselstidspunktet. Er moderen ikke bopælsregistreret i CPR på tidspunktet for barnets fødsel, vil barnet blive tildelt et administrativt personnummer af sognet til

brug for fødselsregistreringen i kirkebogen. Barnets eventuelle bopælsregistrering vil derfor rent teknisk skulle ske som en indrejse med personnummer. I den forbindelse skal barnet opfylde de almindelige betingelser for registrering af tilflytning fra udlandet, jf. CPR-lovens kapitel 5. Der henvises til vejledningens kapitel 5 vedrørende tilflytning fra udlandet.

Når det ved en fødsel vides, at den fødende ønsker at bortadoptere barnet, må der ikke ske indberetning af fødslen i CPR. I stedet skal meddelelse om fødslen indsendes til CPR-kontoret, som vil sørge for indberetning af fødslen i CPR, således at barnet ikke bopælsregistreres på den fødendes bopælsadresse. Den fødende vil være registreret som forælder i CPR, indtil bortadoptionen er gennemført.

Der skal af hensyn til personregisterføernes civilregistrering til brug for den digitale kirkebog også tildeles personnummer ved fødsel her i landet af et barn, hvis moderen ikke er bopælsregistreret i CPR på fødselstidspunktet, samt ved dødsfald her i landet for en person, der ikke i forvejen har et personnummer. Det samme gælder ved registrering af et dødfødt barn, samt hvis en person indgår som hovedperson i en kirkelig handling her i landet, f.eks. hvis en udlænding bliver viet, eller et barn, som bor i udlandet, bliver døbt. Tildelingen af personnummer (administrativt personnummer), der i sådanne tilfælde sker med hjemmel i folkeregistreringsbekendtgørelsens § 1, stk. 3, foretages af vedkommende personregisterfører.

Som hovedregel skal et barn, der *fødes i udlandet*, kun bopælsregistreres og dermed have tildelt et personnummer, hvis det flytter her til landet. Dette gælder også et barn, der er dansk statsborger. Selv om et sådant barn, der er dansk statsborger, ikke har et personnummer, kan det få udstedt dansk pas. Hvis moderen til et barn, der er født i udlandet, er udrejst efter den 1. juli 2000 og er forblevet registreret i Danmark i medfør af CPR-lovens § 24, stk. 5 eller 6, vil barnet dog som en undtagelse fra den almindelige hovedregel kunne blive registreret som indrejst. Indrejsen skal anmeldes til den kommune, hvor moderen er bopælsregistreret, med fornøden attestation af den myndighed, der har udsendt familien til tjeneste i udlandet.

Om fastsættelse af fødselsdato for personer, der er født i udlandet, henvises til afsnittet herom i bilag 1, afsnit 5.1.

Ifølge lovens § 3, stk. 1, nr. 1, tildeles personnummer – udover ved fødsel her i landet – også ved folkeregistrering (bopælsregistrering) på grund af *tilflytning fra udlandet*. Der kan om betingelserne herfor henvises til vejledningens kapitel 5.

Når der skal tildeles personnummer på grund af *inddragelse under ATP* eller i forbindelse med en *skattesagsbehandling* her i landet (»skattepersonnummer«), som omtalt i CPR-lovens § 3, stk. 1, nr. 2 og 3, er det ATP henholdsvis skattemyndigheden, som tildeler personnummeret.

Et personnummer, der én gang er anvendt, forbliver registreret i CPR, selv om den pågældende person f.eks. er død eller ikke længere har bopæl i Danmark. Såfremt personen ved en fejl er tildelt mere end ét personnummer, vil det personnummer, som ikke skal bevares, skulle ”slettes”, hvorved det knyttes til det personnummer, som bevares. Et slettet personnummer forbliver således registreret i CPR, og vil fremstå som historisk. Et slettet personnummer kan derfor fortsat anvendes til identifikation af vedkommende. Et én gang tildelt personnummer vil derfor aldrig blive tildelt andre.

2.1.3. Ændring af personnummer

En person kan alene tildeles et nyt personnummer, såfremt der er fejl i personnummeret, vedkommende opfylder betingelserne for at få tildelt et nyt personnummer som følge af en oplevelse af at tilhøre det andet køn, eller vedkommende vurderes at kunne tildeles et nyt personnummer i særlige tilfælde på grund af misbrug af vedkommendes identitet. Et ønske om at få tildelt et nyt personnummer for at sløre sin hidtidige identitet, eller fordi et bestemt løbenummer anses for ulykkesbringende, kan således ikke medføre tildeling af nyt personnummer.

Når der tildeles et nyt personnummer til erstatning for det gamle nummer, vil det gamle nummer blive stående i CPR med en henvisning til det nye nummer. Det nye nummer vil ligeledes indeholde en henvisning til det gamle nummer. Oplysningerne, der er registreret under det gamle nummer, vil blive overført til det nye nummer, hvorpå nye oplysninger fremover vil blive registreret. I tilfælde hvor det viser sig, at det ikke var korrekt at ændre personnummeret, vil det være muligt at gentildele det gamle personnummer.

2.1.3.1. Fejl i personnummeret

Efter § 3, stk. 6, i CPR-loven kan fejl i de oplysninger, som indgår i personnummeret, det vil sige fødselsdato og køn, begrunde tildeling af et nyt personnummer.

Hvis en person mener at have fået registreret en forkert fødselsdato ved vedkommendes fødsel her i landet, må vedkommende rette henvendelse til den fødendes bopælssogn (i Sønderjylland: personregisterføreren i kommunen).

Hvis en nordisk statsborger, herunder en dansk statsborger, er født i udlandet, behandles en ansøgning om ændring af fødselsdato af Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor.

Sager om fejl i personnummeret som følge af forkert fødselsdato for udenlandske statsborgere, som er født i udlandet, behandles af udlændingemyndighederne. Der henvises til vejledningens bilag 1, afsnit 5.1.

For så vidt angår personer, der er adopteret til Danmark fra udlandet, behandles en ansøgning om ændring af fødselsdato af Ankestyrelsen.

Personer, der har gennemgået en fysisk kønsskifteoperation, tildeles et nyt personnummer svarende til deres nye køn, når Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor modtager meddelelse om, at kønsskiftet er helt afsluttet, uanset om behandlingen har fundet sted i Danmark eller udlandet. Der skal forelægges dokumentation for gennemførelsen af det fysiske kønsskifte.

2.1.3.2. Ændring af personnummer begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn

Med virkning fra den 1. september 2014 har det været muligt for personer, der oplever at tilhøre det andet køn, under visse betingelser at få tildelt nyt personnummer i overensstemmelse med det oplevede køn. Ansøgning om nyt personnummer skal indgives skriftligt til Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor. Der henvises til CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk for nærmere information. Hvis en person fortryder personnummertildelingen, vil vedkommende blive tildelt det tidligere personnummer.

2.1.3.3. Identitetsmisbrug

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan i særlige tilfælde tildele nyt personnummer til en person, hvis personnummer indgår eller har indgået i forbindelse med misbrug af vedkommendes identitet. Der er ikke tale om en almindelig forekommende adgang til at få tildelt nyt personnummer. Det vil bero på et konkret skøn i det enkelte tilfælde, om tildeling af nyt personnummer kan finde sted. Det er en betingelse for at tildele nyt personnummer, at der faktisk har fundet et misbrug sted af den berørte persons identitet, f.eks. i forbindelse med, at der er begået en eller anden form for berigelseskriminalitet. Det er endvidere en betingelse, at personnummeret indgår i forbindelse med misbruget af vedkommendes identitet. Det vil normalt være et krav, at der er tale om et forløb over en vis periode, således at misbruget er sket i flere tilfælde. Nyt personnummer kan først og fremmest tildeles i tilfælde, hvor et nyt personnummer vil kunne bidrage til at forhindre yderligere misbrug. Det kan f.eks. være tilfældet i forbindelse med kreditkøb på nettet eller optagelse af kviklån, hvor de skridt borgeren selv har taget i form af henvendelse til kreditorer, anmeldelse til politiet m.v. ikke er nok til at stoppe misbruget.

Anmodning om nyt personnummer skal indgives til Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor. Der henvises til CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk for nærmere information.

2.1.4. Erstatningspersonnummer

Der er i nogle tilfælde behov for i den private sektor og hos offentlige myndigheder at kunne arbejde med 10-cifrede såkaldte erstatningspersonnumre for personer, der ikke efter reglerne i CPR-lovens § 3, stk. 1 og 2, eller folkeregistreringsbekendtgørelsens § 1, stk. 3 og 4, er berettiget til et personnummer. Et erstatningspersonnummer er typisk en talrække, der kan anvendes, såfremt myndighedens it-systemer forudsætter brugen af et personnummer, men må ikke forveksles med et personnummer, herunder et administrativt personnummer. Der må derfor kun konstrueres og benyttes erstatningspersonnumre, som ikke kan forveksles med de egentlige personnumre i CPR-systemet. Erstatningspersonnumre er således ikke registreret i CPR. Hvordan et sådant erstatningspersonnummer kan konstrueres, fremgår af CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk.

2.2. De øvrige oplysninger i CPR

2.2.1. Indledning

De oplysninger, der registreres i CPR, er udtømmende opregnet i CPR-lovens bilag 1. Dette betyder, at andre oplysninger end de angivne ikke må registreres.

2.2.2. Navn

Registreringen af personnavne i CPR sker i overensstemmelse med CPR-lovens § 5.

Det er teknisk muligt at registrere en persons *fulde navn efter navnelovgivningen*, jf. lovens § 5, stk. 1, hvis samtlige fornavne kan rummes inden for i alt 50 positioner, samtlige mellemnavne inden for i alt 40 positioner og samtlige efternavne inden for i alt 40 positioner. Ved positioner forstås samtlige bogstaver, tegn og mellemrum mellem navnene.

Som hovedregel udgør *titler som prinsesse, greve og lignende* efter dansk ret ikke en del af navnet, ligesom de ikke kan indføres i navnerubrikken. For medlemmer af det danske kongehus er titlen dog en del af navnet. Det samme kan være tilfældet for grever og grevinder af Frederiksborg og Rosenborg.

Et forholdsord, kendeord eller en kombination, som indgår i et navn, f.eks. Ole van Deurs, Ole von der Recke eller Ole le Maire betragtes som en del af efternavnet.

Personattester udstedt på baggrund af den digitale kirkebog af en personregisterfører i et sogn eller en sønderjysk kommune kan bruges som dokumentation for navne. Tilsvarende gælder fødsels- og dødsattester.

Tvivlsspørgsmål om en persons *juridiske navn* kan rettes til personregisterføreren i bopæls sognet. For så vidt angår personer, der er fødselsregistreret i Sønderjylland, rettes tvivlsspørgsmål dog til personregisterføreren i den kommune, hvor registreringen har fundet sted.

Om registrering af *navne, der er erhvervet i udlandet*, henvises til afsnittet herom i bilag 1, afsnit 5.3.

I CPR registreres et såkaldt *adresseringsnavn*, som skal holdes inden for 34 positioner, og som derved kan adskille sig fra det fulde juridiske navn ved at være en forkortelse af dette. Adresseringsnavnet skal altid indeholde vedkommendes efternavn og mindst ét af vedkommendes fornavne skrevet fuldt ud, hvis det er teknisk muligt. Et adresseringsnavn er således ikke altid vedkommendes fulde juridiske navn.

Ved ophævelsen af § 5, stk. 8, i CPR-loven, jf. § 29 i lov nr. 524 af 24. juni 2005, blev muligheden for registrering af et såkaldt *adresseringsmellemnavn* i CPR umiddelbart foran personens efternavn *ophævet* med virkning fra 1. april 2006. Det er dog i § 30, stk. 3, i lov nr. 524 af 24. juni 2005 fastsat, *at de adresseringsmellemnavne, som inden 1. april 2006 er registreret i CPR foran efternavnet, kan forblive registreret i CPR, indtil den pågældende borger ændrer mellemnavn eller efternavn, eller den pågældende*

selv anmoder om at få slettet adresseringsmellempnavnet i CPR. Et adresseringsmellempnavn er ikke en del af vedkommendes juridiske navn. Med vedtagelsen af lov nr. 524 af 24. juni 2005, blev den hidtidige sondring mellem *eget efternavn*, dvs. seneste efternavn erhvervet på andet grundlag end ægteskab, og *giftenavn* tillige ophævet med virkning fra den 1. april 2006. Det har efter lovens ikrafttræden den 1. april 2006 således ikke været muligt i CPR at tilføje nye registreringer i feltet »eget efternavn«.

Af hensyn til bl.a. personregisterføernes administration af de anførte bestemmelser i lov nr. 524 af 24. juni 2005 opretholdes de registreringer i feltet »eget efternavn« i CPR, der er foretaget indtil udgangen af marts 2006. Disse registreringer vil fremgå af CPR og vil tillige fremkomme på registerindsigter til borgerne, men er efter navneloven ikke en del af vedkommendes juridiske navn.

Fremsætter en borger anmodning om at få rettet i registreringen i feltet »eget efternavn« i CPR, skal vedkommende henvises til personregisterføreren (i Sønderjylland: personregisterføreren i kommunen), som i givet fald kan foretage fornøden rettelse i CPR.

Oplysningerne på *sundhedskortet* hentes fra CPR. Da der på sundhedskortet imidlertid kun kan skrives navne inden for max. 29 positioner og i øvrigt anvendes et andet tegnsæt end i CPR, er borgernes navne i visse tilfælde forkortet sammenlignet med CPR's adresseringsnavn. Klager over dette kan ikke rettes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, men skal derimod rettes til vedkommendes bopælsregion eller Danske Regioner.

2.2.3. Adresseoplysninger

Der henvises herom til kapitlerne 3-6.

2.2.4. Fødselsregistreringssted

For personer *født i Danmark* anføres i CPR sognet (i Sønderjylland dog kommunen) som fødselsregistreringssted. For fødsler, som har fundet sted før 1. januar 1978, anføres det sogn, hvor fødslen har fundet sted. For fødsler efter den 1. januar 1978 anføres moderens bopæls sogn. Er moderen ikke bopælsregistreret på fødselstidspunktet, skal fødslen registreres i det sogn, hvor den har fundet sted. Om barnets eventuelle registrering i CPR på grundlag af fødsel henvises til reglerne omtalt foran i afsnit 2.1.2. om tildeling af personnumre, herunder i tilslutning til registrering i den digitale kirkebog. Indtil 1. januar 1968 kunne trossamfund anerkendt efter kongelig resolution før den 1. januar 1970 ligeledes registrere fødsler for medlemmer af deres trossamfund. I disse tilfælde anføres trossamfundet som fødselsregistreringssted.

For personer *født i udlandet* registreres som udgangspunkt landet, hvor fødslen har fundet sted. Efter CPR-kontorets nuværende praksis er det kun stater anerkendt af Danmark, der kan registreres som fødeland. Hvis der fremsættes ønske om registrering af en anden betegnelse end landenavnet, kan kommunen tilbyde i stedet at registrere en større geografisk enhed (verdensdel), der omfatter fødselsstedet, og for hvilken der findes en myndighedskode. Myndighedskoderne kan ses i CPR og på CPR-kontorets hjemmeside: www.cpr.dk. Med virkning fra den 1. januar 2022 er der herudover tilvejebragt hjemmel til, at Palæstina, Gaza, Vestbredden og Østjerusalem kan registreres som fødselsregistreringssted. Der henvises til orienteringsbrev 2021-2 om ændring af CPR-loven m.v. på www.cpr.dk.

Med virkning fra 1978 har Taiwan været oprettet med en landekode i CPR til trods for, at Taiwan ikke har karakter af en selvstændig stat og derfor ikke – efter CPR-kontorets nugældende praksis – kan registreres som fødeland i feltet for fødselsregistreringssted. I stedet skal som fødselsregistreringssted registreres Kina. Allerede stedfundne registreringer af Taiwan som fødeland, som stammer fra før klarlæggelsen af CPR-kontorets praksis, vil ikke blive ændret automatisk.

Stedbetegnelsen er for fødsler både i Danmark og i udlandet altid den aktuelle betegnelse for det sted, hvor registreringsmyndigheden befinder sig, og således ikke betegnelsen, der gjaldt på fødselsregistreringstidspunktet. En person, der er født i f.eks. Hongkong, vil ved en aktuel indrejse skulle registreres

med Kina som fødselsregistreringssted i CPR. Tilsvarende gælder, at det for fødsler her i landet er den aktuelle sognebetegnelse, der er registreret i CPR, og ikke den, der var gældende på fødselstidspunktet.

Hvis en person født i udlandet ønsker ændring af det fødselsregistreringssted, der er registreret for den pågældende i CPR ved vedkommendes indrejse, skal vedkommende henvende sig til kommunen, der må træffe afgørelse i sagen. For så vidt angår udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-9f, 9i-9n, 9p eller § 9q og udlændinge med registreringsbevis eller opholdskort, jf. udlændingelovens § 6, vil det som udgangspunkt være relevant at rette henvendelse til udlændingemyndighederne forud for kommunens afgørelse, idet udlændingemyndighederne i egne sagsbehandlingssystemer foretager registrering af bl.a. fødselsland, jf. udlændingelovens § 40e, samt henvise den pågældende til at rette henvendelse til udlændingemyndighederne. Såfremt vedkommende har et administrativt personnummer, skal vedkommende kontakte den myndighed, der har tildelt personnummeret. Hvis vedkommende har fået meddelt opholdstilladelse af en udlændingemyndighed, kan kommunen som udgangspunkt for kommunens afgørelse indhente oplysninger i udlændingemyndighedens sag om fødeland.

I et særligt felt kaldet »fødestedstekst« kan ske en supplerende af oplysningerne om fødselsregistreringssted.

Hvis sognet i Danmark har skiftet navn efter fødselstidspunktet, kan den registrerede bede om at få indsat det oprindelige sognenavn i fødestedsteksten. Dette vil imidlertid ikke blive overført til vedkommendes pas, idet Rigspolitiet ikke anvender registreringen i fødestedstekstfeltet ved udstedelse af pas. En person, der er født i udlandet, kan i fødestedsteksten få registreret en tidligere geografisk betegnelse for landet, en nuværende eller tidligere betegnelse for en del af et land, eller en nuværende eller tidligere betegnelse for en by. Som eksempler kan nævnes, at Storbritannien som fødselsregistreringssted kan suppleres med Gibraltar som fødestedstekst, og Polen suppleres med Freistadt Danzig.

Registreringen i fødestedsteksten vil ofte blive videregivet til de myndigheder, der fra CPR modtager oplysninger om fødselsregistreringsstedet, således at myndigheden har mulighed for at anvende fødestedsteksten i stedet for fødselsregistreringsstedet, f.eks. på legitimationspapirer, som udstedes af denne. Registreringen i fødestedstekstfeltet bliver ikke anvendt af Rigspolitiet ved udstedelse af pas.

2.2.5. Statsborgerskab

Et barn født i perioden mellem den 1. januar 1979 og den 31. januar 1999 af forældre, som ved barnets fødsel var gift med hinanden, har erhvervet dansk statsborgerskab (indfødsret) ved fødslen, hvis faderen eller moderen var dansk statsborger på barnets fødselstidspunkt. Var forældrene ikke gift med hinanden på fødselstidspunktet, men moderen var dansk statsborger, har barnet også erhvervet dansk statsborgerskab. Barnet har derimod ikke erhvervet dansk statsborgerskab, hvis alene faderen var dansk statsborger, og forældrene ikke var gift med hinanden på fødselstidspunktet.

Et barn født i perioden mellem den 1. februar 1999 og den 1. juli 2014 af forældre, som var gift med hinanden på fødselstidspunktet, har også erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen, hvis enten faderen eller moderen var dansk statsborger ved fødslen. Var barnets forældre ikke gift på fødselstidspunktet, og var kun faderen dansk statsborger ved fødslen, har barnet dog kun erhvervet dansk statsborgerskab, hvis det er født her i landet.

Har et barn af en dansk far og en udenlandsk mor ikke erhvervet dansk statsborgerskab ved fødslen, erhverver barnet dansk statsborgerskab ved forældrenes indgåelse af ægteskab fra tidspunktet for ægteskabets indgåelse. Det er dog en forudsætning, at barnet på tidspunktet for ægteskabets indgåelse er ugift og under 18 år, og at faderen var dansk statsborger ved barnets fødsel. Kommunen skal i en sådan situation foretage ændring af eventuelt udenlandsk statsborgerskab til dansk for de registrerede fællesbørn.

Et barn, som er født den 1. juli 2014 eller senere, erhverver automatisk dansk statsborgerskab ved fødslen, hvis moderen, faderen eller medmoderen er dansk på fødselstidspunktet, uanset om barnet er født i udlandet, og uanset om forældrene var gift med hinanden på fødselstidspunktet.

Siden 1. juli 2002 har det været reguleret i indfødsretslovens § 2 B, at et ægteskab, der er indgået af en person, som i forvejen er gift, ingen retsvirkninger har efter indfødsretsloven, så længe begge ægteskaber består. Det betyder, at børn født i udlandet i et bigamisk ægteskab mellem en udenlandsk mor og en dansk far i perioden fra 1. juli 2002 til 1. juli 2014 ikke kunne erhverve dansk statsborgerskab efter faderen.

I forhold til personer født forud for den 1. januar 1979 kan der ved tvivl om de statsborgerretlige forhold rettes henvendelse til Udlændinge- og Integrationsministeriet. Borgeren vil ligeledes kunne anmodes om et statsborgerretsbevis.

Ifølge loven fra 1950 om ophævelse af Dansk-Islandsk Forbundslov m.m. (lov nr. 205 af 16. maj 1950) tilkommer den særlige status »ligeret med danske statsborgere« (statsborgerskabskode 5105) kun islandske statsborgere, der den 6. marts 1946 var bosat i Danmark, samt islandske statsborgere, som havde været bosat i Danmark på et tidspunkt de sidste 10 år inden den 6. marts 1946. Loven skal forstås således, at den ret, der tilkommer voksne personer efter loven, *ikke* gælder disses børn eller ægtefælle, som – for at få rettighederne – selvstændigt må opfylde lovens betingelser.

For spørgsmål og nærmere information om erhvervelse af dansk statsborgerskab henvises til Udlændinge- og Integrationsministeriet, der er ansvarlig for lov om dansk indfødsret. I tvivlstilfælde skal Udlændinge- og Integrationsministeriet altid kontaktes, og borgeren kan henvises til at søge bevis for dansk statsborgerskab hos Udlændinge- og Integrationsministeriet.

Der registreres kun ét statsborgerskab i CPR. Har en person både dansk og andet statsborgerskab, registreres vedkommende altid som dansk statsborger i CPR af hensyn til optagelse på valglister til bl.a. folketingsvalg.

Særligt ved faderskabssager, hvor den danske fader viser sig alligevel ikke at være barnets fader, og hvor faderskabssagen indebærer en ændring af barnets statsborgerskab fra dansk til et andet statsborger-skab eller til statsløs, skal man være opmærksom på, at der fra den 15. maj 2023 er trådt nye regler i indfødsretsloven (lovbekendtgørelse nr. 1656 af 23. december 2022, som ændret ved lov nr. 487 af 13. maj 2023) i kraft, som får betydning for de børn, som ellers ville være blevet omregistreret til statsløs, eller hvor barnet er fyldt 18 år ved konstateringen. Det fremgår således af indfødsretslovens § 1, stk. 4, at konstateres det, at et forhold, som lå til grund for et barns erhvervelse af dansk indfødsret efter indfødsretslovens § 1, stk. 1 eller 3, § 2 eller § 2 A, stk. 1 og 3, ikke længere foreligger, skal barnet anses for ikke på noget tidspunkt at have erhvervet dansk indfødsret, medmindre barnet derved bliver statsløst, eller hvis konstateringen sker efter, at vedkommende er fyldt 18 år. Det bemærkes, at bestemmelsen også kan gælde for sager, såsom ophævelse af en adoption i visse tilfælde, men den må forventes at have størst praktisk betydning i forbindelse med faderskabssager. For børn født her i landet af *forældre med forskelligt udenlandsk statsborgerskab* registreres barnet automatisk med samme statsborgerskab som faderen, hvis barnet er født i ægteskab. For børn født uden for ægteskab registreres barnet automatisk med samme statsborgerskab som moderen.

Registrering efter disse retningslinjer kan dog i enkelte tilfælde være forkert eller stride mod forældre-nes ønske. Er dette tilfældet, kan registreringen af statsborgerskab ændres på grundlag af dokumentation for det korrekte statsborgerskab, dvs. et dokument fra det pågældende land, hvorefter barnet har statsbor-gerskab i landet, eller et selvstændigt pas for barnet. Optagelse i pas hos en af forældrene er derimod ikke altid udtryk for, at barnet har samme statsborgerskab som den pågældende af forældrene, men kan alene tjene til rejselegitimation. Såfremt det i forbindelse med udlændingemyndighedens stillingtagen til barnets opholdsgrundlag konstateres, at det registrerede statsborgerskab ikke er korrekt, beder udlændin-gemyndigheden barnets bopælskommune om at ændre registreringen heraf i CPR.

Om statsborgerskab for personer, der er født i udlandet, henvises i øvrigt til vejledningens bilag 1, afsnit 5.5.

Frakendes nogen sit danske statsborgerskab ved dom, jf. indfødsretslovens § 8 A eller indfødsretslovens § 8 B, stk. 1 og 2, har bopælskommunen ansvaret for at registrere ændringen i CPR. Anklagemyndigheden skal underrette domfældtes registrerede bopælskommune om, at pågældende er blevet frakendt sit danske statsborgerskab, jf. afsnit 6.3. om frakendelse af dansk indfødsret ved dom i Rigsadvokatens meddelelse af 6. februar 2023 om frakendelse af dansk indfødsret ved dom.

Fratages nogen sit danske statsborgerskab administrativt, jf. indfødsretslovens § 8 B, stk. 3, omregistrerer Udlændinge- og Integrationsministeriet den pågældendes statsborgerskab i CPR.

2.2.6. Slægtskabsoplysninger

Som angivet i CPR-lovens bilag 1, nr. 7, er det kun oplysning om mor, far, medmor og børn samt forældremyndighed, der omfattes af registreringen af slægtskabsoplysninger. Forældrebegrebet (mor, far og medmor) bygger på forældrebegrebet i børneloven. Det bemærkes, at slægtskabsoplysninger består af de pågældende familiemedlemmers personnumre. Hvis en forælder ikke er tildelt et personnummer, kan den pågældendes navn og fødedato registreres i stedet.

Registreringen af disse slægtskabsoplysninger forudsætter desuden, at barnet er selvstændigt registreret i CPR med eget personnummer. Et barn, der er født i udlandet og ikke har boet i Danmark, har som udgangspunkt ikke et personnummer, og barnet vil således ikke fremgå af slægtskabsoplysningerne f.s.v.a. forældrenes registrering.

Ved etableringen af CPR i 1968 foretoges den automatiske henvisning herudover kun, hvis barnet var hjemmeboende og under 15 år. I perioden 1. april 1968 til 31. juli 1978 var henvisningen mellem personerne desuden alene udtryk for et bopælsfællesskab, således at der ikke behøvede at være tale om et egentligt slægtskabsforhold. Fra den 1. august 1978 overgik man til registrering af egentlige slægtskabsrelationer.

Det kan derfor ikke med sikkerhed af CPR udledes, om og i bekræftende fald hvilke børn en person efterlader sig.

Det daværende kirkeministerium har i 2001-2003 foretaget en kontrol af bl.a. de tidligere ministerialbøgers slægtskabsoplysninger for personer registreret som født i Danmark fra 1960 og frem. Blev der i den forbindelse konstateret fejl i CPR's registrering, blev de rettet. Konstateres der efterfølgende fejl i slægtskabsoplysninger, rettes de løbende.

Den registrerende myndighed bør være opmærksom på, at slægtskabsregistrering til en dansk forælder kan have betydning for et barns statsborgerskabsregistrering. Sletning af slægtskabet mellem et barn og barnets danske forælder kan have betydning for barnets danske statsborgerskab, såfremt kun den ene forælder er dansk, og barnet er registreret med dansk statsborgerskab på baggrund af denne forælder.

Ved *adoption af et udenlandsk barn* har adoptionsbevillingen retsvirkninger fra barnets ankomst her til landet. I de tilfælde, hvor den udenlandske adoptionsafgørelse anerkendes umiddelbart her i landet ved en bekræftelse udstedt af Familieretshuset, har adoptionen dog retsvirkninger fra det tidspunkt, hvor den endelige udenlandske afgørelse om adoption blev truffet. Såfremt et adoptivbarn forud for indrejse har fået udstedt dansk pas, herunder dansk nødpas, kan det som udgangspunkt lægges til grund, at barnet er dansk statsborger ved indrejsen, og der kan således registreres slægtskabsforhold i forbindelse med registreringen af indrejsen af barnet. Barnet kan dog efter de almindelige regler for registrering af indrejse i CPR først registreres som indrejst i CPR fra det faktiske indrejsetidspunkt. Der kan henvises til cirkulæreskrivelse nr. 9269 af 20. marts 2019 om udenlandske adoptionsafgørelser. Ved tvivlsspørgsmål kan der rettes henvendelse til Ankestyrelsen.

Ved *registrering af indrejse* af et barn født i udlandet skal der forevises dokumentation for slægtsskabsforholdene, typisk i form af en fødselsattest. Særligt såfremt de personer, der angiver at være barnets forældre, er bosiddende i Danmark på tidspunktet for barnets fødsel, skal kommunen være opmærksom på, om der er forhold, der peger på, at forældrene ikke efter dansk ret kan anses for at være barnets forældre, f.eks. fordi barnet er født af en surrogatmor i udlandet, eller der er tale om en udenlandsk adoption, der ikke er godkendt i Danmark. I givet fald skal der ske en nærmere afklaring af slægtsskabsforholdene, også uanset om de personer, der angiver at være barnets forældre, er anført som barnets forældre på en udenlandsk fødselsattest eller i en afgørelse om faderskab. Der henvises til vejledningens bilag 1, afsnit 5.6.2. Det kan endvidere have betydning for barnets statsborgerskab, jf. afsnit 2.2.5., hvorfor registrering af barnets statsborgerskab på baggrund heraf bør afklares med Udlændinge- og Integrationsministeriet ved tvivl herom.

Registrering af *forældremyndighed* i CPR blev påbegyndt den 27. maj 2004. Der gemmes ikke historiske oplysninger om forældremyndighed. Ved registrering af en fødsel her i landet registreres moderen og faderen automatisk som forældremyndighedsindehavere over barnet, hvis de i CPR er registreret som gift på fødselstidspunktet. Hvis forældrene ikke er gift, registreres moderen automatisk som forældremyndighedsindehaver. Såfremt Familieretshuset træffer afgørelse om forældremyndighed, registrerer Familieretshuset det i CPR, mens kommunen indberetter ændring af forældremyndighed, der sker ved dom eller kendelse, på grundlag af meddelelse herom fra retten. Kommunen skal endvidere til CPR indberette bortfald af midlertidig forældremyndighed, såfremt både de(n) hidtidige og de(n) midlertidige forældremyndighedsindehaver(e) over for kommunen har erklæret sig indforståede hermed.

Der henvises til CPR-kontorets meddelelse om registrering af forældremyndighed og separation i CPR. Meddelelsen findes på CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk.

Herudover skal kommunen ved enhver registrering af indrejse, herunder genindrejse, af et barn fra udlandet registrere oplysninger om forældremyndighed i CPR. Der henvises til vejledningens bilag 1, afsnit 5.6.4. Eventuel ændring af forældremyndighed, der foretages i udlandet, registreres ikke automatisk i CPR. En registreret oplysning om forældremyndighed i CPR kan således være forældet eller mangelfuld.

Afslutningsvist bemærkes, at det ikke i CPR registreres, om et barn er undergivet fælles forældremyndighed. Det registreres alene, hvem der har forældremyndighed over barnet på baggrund af de oplysninger, der kan fremskaffes på registreringstidspunktet. Dette indebærer bl.a., at selvom et barn er undergivet fælles forældremyndighed, og kun den ene forælder indrejser med barnet, og i den forbindelse oplyser og dokumenterer at have forældremyndighed over barnet uden at oplyse om den anden forældremyndighedsindehaver, registreres det i CPR kun, at den herboende har forældremyndighed over barnet. Selvom en herboende forælder, registreres som forældremyndighedsindehaver til barnet, kan barnet således muligvis være undergivet fælles forældremyndighed, hvor den anden forældremyndighedsindehaver ikke er bopælsregistreret i CPR.

2.2.7. Civilstandsoplysninger

Som angivet i CPR-lovens bilag 1, nr. 8, registreres der blandt civilstandsoplysninger tillige oplysning om *separation*.

Registrering af separation i CPR blev påbegyndt den 27. maj 2004. Registrering af separation sker ved elektronisk ajourføring af CPR direkte af Familieretshuset. Dog skal kommunen til CPR indberette separation, der sker ved dom, på grundlag af meddelelse herom fra retten. Der henvises til CPR-kontorets meddelelse om registrering af forældremyndighed og separation i CPR. Meddelelsen findes på CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk.

Kommunen skal endvidere til CPR indberette bortfald af separation, hvis begge parter ved deres personlige underskrift over for kommunen har erklæret, at de har fortsat eller genoptaget samlivet, og

at deres separation derfor er bortfaldet. Dette kan f.eks. ske ved underskrift på blanketten »Erklæring om bortfald af separation«, som kan udskrives af den registrerende kommune fra CPR-systemet. Hvis en separation er registreret i CPR, men ægteparret har besluttet at genoptage parforholdet, således at separationen er bortfaldet, er ægteparret dog ikke forpligtet til at afgive en erklæring herom over for kommunen. En separation kan således være bortfaldet, uden at dette er registreret i CPR.

Herudover kan en separation foretaget i Danmark og registreret i CPR være ændret i udlandet, uden at dette er registreret i CPR. For så vidt angår registrering af separation i udlandet henvises til vejledningens bilag 1, afsnit 5.4.4.

Det skal derfor understreges, at en registreret oplysning om separation i CPR kan være forældet eller mangelfuld. Hvis det er relevant for sagsbehandlingen for en myndighed at få fastlagt, om et par fortsat er separeret, f.eks. ved en kommunes vurdering af tildeling af ydelser, skal myndigheden således selv undersøge og vurdere, om separationen er bortfaldet. I forbindelse med en eventuel klage over en afgørelse over f.eks. tildelingen af ydelser, vil klageinstansen på samme måde skulle tage stilling til spørgsmålet om bortfald af separation som en del af afgørelsen. Dette kan dog ikke i sig selv medføre en ændret registrering i CPR. Ved tvivl om bortfald af en separation kan der eventuelt rettes henvendelse til Familieretshuset med henblik på generel vejledning.

Hvis en myndighed, der har kompetencen til at meddele separation eller skilsmisse, konstaterer, at en separation er bortfaldet, bør den sørge for, at dette bliver registreret i CPR. Det betyder eksempelvis, at Familieretshuset eller familieretten skal sørge for registrering af bortfald af separationen, hvis Familieretshuset eller familieretten som led i behandlingen af f.eks. en skilsmissesag konstaterer, at separationen er bortfaldet.

2.2.8. Kommunale forhold

Der henvises herom til CPR-lovens bilag 1, nr. 12.

2.2.9. Kommunale notater

For personer registreret i CPR kan der til brug for kommunen og Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor ske registrering i nogle særlige felter: folkeregisternotater.

Notat 1, 2 og 5-24 kan benyttes både af personens bopælskommune og andre kommuner efter disses behov og ønsker. Der kan f.eks. registreres oplysning om, at kommunen ikke kender en persons opholdssted og derfor har anmodet politiet om at eftersøge den pågældende. Disse notater kan benyttes af enhver kommune for personer, der er registreret i CPR, det vil sige både personer med bopæl her i landet, udrejste, forsvundne og døde.

Notat 3 og 4 benyttes af kommunerne til oplysning om indsættelse eller anbringelse i en af kriminalforsorgens institutioner med angivelse af institutionens navn og eventuel adresse. Oplysninger herom skal slettes, så snart de ikke er aktuelle.

Der må i notat 1, 2 og 5-24 kun registreres oplysninger, der klart er af betydning for varetagelse af kommunens opgaver efter CPR-lovgivningen, og det skal i øvrigt sikres, at der ikke registreres urigtige eller vildledende oplysninger. Kommunerne skal herunder være opmærksomme på, at der kun registreres faktiske oplysninger og ikke subjektive oplysninger, samt at borgerne ved en anmodning om indsigt i de oplysninger, der er registreret i CPR (registerindsigt), får adgang til at se, hvad der er registreret i »Kommunale notater«.

2.2.10. Under værgemål

Værgemål efter værgemålsloven, jf. lovbekendtgørelse nr. 1122 af 28. maj 2021 med senere ændring, registreres kun i CPR, herunder med oplysninger om værgen, når der er tale om værgemål med fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, jf. CPR-lovens bilag 1, nr. 16.

Den 1. januar 2019 trådte en ændring af værgemålsloven i kraft, hvorved der blev indført mulighed for *delvis* fratagelse af en persons retlige handleevne, hvilket bl.a. indebærer, at vedkommende person bevarer valgretten til folketingsvalg og derfor kan stemme til folketingsvalg og folkeafstemninger.

Oplysning om, hvorvidt en person er undergivet delvis eller fuld fratagelse af den retlige handleevne efter værgemålslovens § 6, stk. 1, 1. eller 2. pkt. registreres i CPR og kan videregives til offentlige myndigheder og private virksomheder. Det bemærkes, at omfanget af en delvis fratagelse (hvilke dispositioner over bestemte aktiver og anliggender fratagelsen vedrører) vil fremgå af registreringen i tinglysningsstyret, men ikke af CPR.

Alle personer, der pr. den 1. januar 2019 var registreret med værgemål i CPR, blev med virkning fra den 1. januar 2019 registreret med fuld fratagelse af den retlige handleevne efter CPR-lovens § 6, stk. 1, 1. pkt., idet værgemålets virkningsdato ikke derved blev ændret. Afgørelser om fratagelse af den retlige handleevne tinglyses, jf. værgemålslovens § 6, stk. 3.

Kapitel 3

Kommunens folkeregistrering (Bopælsregistrering)

3.1. Kommunens ansvar for bopælsregistreringen

Det skal indledningsvist bemærkes, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet alene yder telefonisk generel vejledning om behandlingen af bopælssager samt forståelsen af CPR-lovgivningen, og at ministeriet i den forbindelse *aldrig* kan tage stilling til konkrete bopælssager, da borgerne derved berøves deres mulighed for at få afprøvet deres sag i to administrative instanser.

Et af formålene med CPR-loven er at sikre, at enhver bopælsregistreres i CPR på den adresse, hvor vedkommende faktisk bor eller opholder sig, jf. lovens § 1, nr. 3.

Efter CPR-lovens § 6, stk. 3, varetager kommunerne behandlingen af flytteanmeldelser og skal i den forbindelse sikre, at der ikke sker registrering i CPR af en anmeldt flytning, hvis der er tvivl om, hvorvidt den anmeldte flytning er korrekt.

Det er herudover fast antaget, at kommunerne på ulovbestemt grundlag er forpligtede til at varetage både en forebyggende og kontrollerende indsats for at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR. Med virkning fra den 1. juni 2023 er denne ulovbestemte forpligtelse blevet lovfæstet i CPR-lovens § 10 a, hvorefter kommunen varetager den forebyggende og kontrollerende indsats med at sikre korrekt bopælsregistrering i CPR. Bestemmelsen er således ikke udtryk for en ændring af gældende ret, men alene en lovfæstelse af den allerede gældende retstilstand. Kommunerne skal således fortsat under hensyn til det kommunale selvstyre tilrettelægge opgaven med at varetage den forebyggende og kontrollerende indsats, idet kommunerne dog er underlagt visse minimumsstandarder for tilrettelæggelse af opgaven, som har til formål at sikre, at CPR vedvarende er korrekt udvisende i forhold til bopælsregistrering af personer. En kommune skal således sikre, at der er både de tilstrækkelige og fornødne ressourcer til at varetage opgaven med behandlingen af flytteanmeldelser. Der skal endvidere tilrettelægges sags gange og procedurer, der sikrer, at kommunen i så høj grad som muligt bliver opmærksom på, om der er forhold, der generelt medfører tvivl om, hvorvidt en anmeldt flytning er korrekt og derfor ikke må registreres i CPR uden yderligere oplysning af sagen. I et brev af 23. april 2019 til alle landets borgmestre fra den daværende økonomi- og indenrigsminister indskærpede ministeren kommunernes forpligtelse til i tilrettelæggelsen af den forebyggende og kontrollerende indsats i forhold til at sikre korrekte bopælsregistreringer i CPR at have fokus på typer af sager, der erfaringsmæssigt giver anledning til formodninger om fejlregistreringer. Det blev i brevet bl.a. tilkendegivet, at en acceptabel, løbende kontrolindsats efter det daværende Økonomi- og Indenrigsministeriums opfattelse vil indebære, at kommunen som minimum

hver 3. måned kontrollerer bopælsregistreringen i CPR – herunder særligt for så vidt angår udenlandske studerende og arbejdstagere, som erfaringsmæssigt ofte giver anledning til fejlregistreringer.

For at forebygge ukorrekte bopælsregistreringer skal kommunerne således tilrettelægge sagsgange og procedurer, der sikrer, at kommunerne i så høj grad som muligt bliver opmærksomme på, om der er forhold, der generelt giver en sådan tvivl om, hvorvidt en anmeldt flytning er korrekt, at denne skal undersøges nærmere før kommunens accept heraf.

Indenlandske flytninger og anmeldelse af udrejse anmeldes som udgangspunkt digitalt af borgerne og behandles af hovedparten af kommunerne i den kommunale digitale flytteløsning, hvor nogle af de anmeldte flytninger på baggrund af kommunens fastsatte kriterier herom umiddelbart registreres i CPR uden manuel sagsbehandling. Enhver registrering af en anmeldt flytning i CPR er imidlertid en forvaltningsretlig afgørelse, hvorved kommunen har truffet afgørelse om at acceptere den anmeldte flytning, også uanset at den anmeldte flytning ikke er blevet undergivet manuel sagsbehandling. En kommune opfylder således efter ministeriets opfattelse ikke forpligtelsen til en generel forebyggende kontrol, hvis kommunens system til behandlingen af flytteanmeldelser er indrettet således, at alle anmeldte flytninger uden videre accepteres af kommunen og dermed registreres i CPR.

Til brug for den forebyggende kontrol skal kommunerne således f.eks. i den kommunale digitale flytteløsning opsætte kriterier for, hvornår en anmeldt flytning på baggrund af kommunens generelle erfaringer m.v. skal udtages til nærmere sagsbehandling. Det kunne f.eks. være det forhold, at der i forvejen er tilmeldt så mange andre personer på adressen, at det skaber tvivl om, hvorvidt den anmeldte flytning er korrekt, at der anmeldes flytning til en erhvervsejendom, eller at der anmeldes flytning til en bolig, hvor der løbende er hyppige til- og frameldinger.

Ud over den forebyggende indsats er en kommune forpligtet til at varetage en generel kontrollerende indsats på områder, som kommunen erfaringsmæssigt ved kan give anledning til formodninger om ukorrekte bopælsregistreringer i CPR. Som eksempler herpå kan nævnes en generel kontrol med, at udenlandske studerende og arbejdstagere på korterevarende ophold her i landet bliver registreret som udrejst i CPR henholdsvis kontrol af, om personer er berettigede til at være registreret med bopæl i deres sommerhus hele året. Kommunalbestyrelserne skal således sikre, at der er både de tilstrækkelige og fornødne ressourcer til at varetage opgaven med behandlingen af flytteanmeldelser. Der skal endvidere tilrettelægges sagsgange og procedurer, der sikrer, at kommunerne i så høj grad som muligt bliver opmærksomme på, om der er forhold, der generelt medfører tvivl om, hvorvidt en anmeldt flytning er korrekt og derfor ikke må registreres i CPR uden yderligere oplysning af sagen.

En anden form for forebyggende indsats kan være information om reglerne for registrering af udrejse og pligten til anmeldelse heraf inden udrejsen, allerede når kommunen i forbindelse med en persons anmeldelse af indrejse er i kontakt med den pågældende person, og denne oplyser alene at skulle opholde sig her i landet i en kortere periode. Herudover kan kommunen i forbindelse med registrering af indrejse benytte sig af CPR-lovgivningens muligheder for at registrere en fremtidig udrejse. Der henvises nærmere herom til afsnit 6.5.

3.2. Bopælsregistreringens grundlæggende principper

Hovedformålet med kommunernes registrering af en persons adresse i CPR er som anført at sikre, at enhver bopælsregistreres på den adresse, hvor vedkommende faktisk bor eller opholder sig, jf. CPR-lovens § 1, nr. 3. At det pågældende sted eventuelt ikke er et sted, hvor det er lovligt at bo – i vinterhalvåret eller overhovedet – er som udgangspunkt uden betydning for registreringen, hvis personen rent faktisk bor der.

Der tages efter CPR-loven ikke hensyn til de retsvirkninger, som anden lovgivning tillægger registreringen af en persons bopæl i CPR. Hvis der i anden lovgivning knyttes umiddelbare retsvirkninger til bopælsregistreringen, forudsættes det, at dette sker ud fra en viden om bopælsregistreringens principper.

Inden for en lang række lovområder (skattelovgivning, sociallovgivning m.v.) skal der foretages en særskilt bedømmelse om bopæls spørgsmål i sagerne uafhængig af registreringen i CPR. På det sociale område foretages således f.eks. en vurdering af, hvilken kommune der er handlekommune og dermed har pligt til at yde en borger hjælp efter den sociale lovgivning. I denne bedømmelse indgår andre kriterier end selve bopælsregistreringen. Registreringen i CPR er dog ved disse afgørelser normalt tillagt stor betydning. Det er derfor vigtigt at understrege, at bopælsregistreringen altid alene skal ske ud fra CPR-lovens regler om bopælsregistrering i CPR. De retningslinjer, som er optaget i nærværende vejledning, er ikke udtømmende. Andre forhold end dem, som er omtalt i vejledningen, kan således i en konkret sag tillægges betydning ved bopælsregistreringen af en person i CPR.

Principperne for bopælsregistrering er følgende: Udgangspunktet er, at enhver skal registreres på sin bopæl. Den, der ingen bopæl har, skal registreres på sit faste opholdssted. Hvis en borger hverken har en bopæl eller et fast opholdssted, skal den pågældende forblive registreret i sin hidtidige kommune, idet den pågældende dog skal registreres som fraflyttet den hidtidige adresse og på en vejkode i intervallet 9900-9939 (høj vejkode). I visse tilfælde, hvor den pågældende ikke kan findes, skal vedkommende registreres som »forsvundet«, se nedenfor under afsnit 3.4.

Der gælder særlige regler for børn, jf. CPR-lovens § 8 (afsnit 3.6. nedenfor), personer, som bor på en båd eller anden bevægelig bolig, jf. CPR-lovens § 9 (afsnit 3.7. nedenfor), værnepligtige, jf. CPR-lovens § 14 og folkeregistreringsbekendtgørelsens § 7, samt personer, som er indsat i kriminalforsorgens institutioner, jf. CPR-lovens § 15, og folkeregistreringsbekendtgørelsens §§ 8 og 9.

3.3. Registrering af vedkommendes bopæl eller faste opholdssted

Fra den 30. september 2018 har bopælsregistreringen i CPR været baseret på adresseoplysninger fra Danmarks Adresseregister (DAR). Det er kommunerne, der som adressemyndighed administrerer adresserne i DAR, herunder opretter, ændrer og nedlægger vejnavne og adresser i DAR. Fastsættelsen og registreringen af adresser i DAR sker efter reglerne i adresseloven og adressebekendtgørelsen, der hører under Klima, Energi- og Forsyningsministeriet, men administreres af Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur. Henvendelser vedrørende adresser i DAR skal rettes til den enkelte kommunes adressemyndighed. Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur er klageinstans i forhold til kommunale afgørelser vedrørende adresser i DAR.

3.3.1. Bopæl

Bopælen, jf. CPR-lovens § 6, stk. 1, er det sted (bolig), hvor man regelmæssigt sover, når man ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, forretningsrejse, sygdom eller lignende, og hvor man har sine ejendele, dvs. der hvor man har sit hjem. Om stedet efter almindelig sprogbrug kan kaldes en bolig, eller om stedet er registreret i Bygnings- og Boligregistret (BBR), er uden betydning, hvis en person benytter stedet som sit hjem. Sommerhuse, erhvervslejemål, hotelværelser og kolonihavehuse, der anvendes som et hjem, kan således danne grundlag for bopælsregistrering efter lovens § 6, stk. 1. Campingvogne, både og lignende bevægelige boliger kan ligeledes danne grundlag for registrering, jf. CPR-lovens § 9. Se nærmere herom nedenfor under afsnit 3.7.

Ved vurderingen af, om et fravær fra bopælen er midlertidigt, eller om man er flyttet, må der ske en vurdering af, om der er hensigt til tilbagevenden til bopælen, f.eks. om der er taget skridt til at afvikle den tidligere bolig. Herudover er længden af fraværet af betydning, ligesom muligheden for rent faktisk at kunne benytte boligen skal indgå i vurderingen. Et fravær fra bopælen, mens man er i sommerhus, betragtes efter fast praksis som et midlertidigt fravær, og der skal aldrig ske tilmelding til sommerhuset i sommerperioden. I øvrigt kan der ikke gives nogen fast tidsgrænse for, hvor langt fraværet fra bopælen kan være, når den pågældende opholder sig her i landet. For udlandsophold gælder særlige regler, jf. CPR-lovens kapitel 6.

Hvis en person ikke har til hensigt at vende tilbage og benytte den hidtidige bolig som sin bopæl, er der ikke tale om midlertidigt fravær, også uanset om vedkommende tager ophold på f.eks. et krisecenter eller opholder sig midlertidigt et andet sted. I en sådan situation må der tages stilling til, hvorvidt vedkommende har fået en anden egentlig bopæl eller et fast opholdssted, eller skal registreres som værende uden fast bopæl.

En person, som har egen selvstændig bolig, hvor vedkommende har sine ejendele, vil i meget vid udstrækning have mulighed for f.eks. at besøge en kæreste, uden at man derved kan sige, at vedkommende i CPR-lovens forstand ikke længere benytter sin bolig som bopæl efter CPR-lovens § 6, stk. 1. Det forhold, at en person har en selvstændig bolig til rådighed, hvor denne har sine ejendele, og som denne besøger i et vist omfang for at passe/vedligeholde denne, hente tøj, post m.m., medfører imidlertid ikke, at vedkommende automatisk fortsat har sin bopæl efter CPR-lovens § 6, stk. 1, på denne adresse, hvis et fravær fra boligen er af et sådant omfang og har en sådan karakter, at dette ikke kan betragtes som midlertidigt fravær. I tilfælde, hvor en person i en periode af en vis længde reelt opholder sig i en anden egentlig bolig, hvorfra den pågældendes hverdag udspringer, og hvor den pågældende lever sit sociale liv, kan fraværet fra den hidtidige bolig under hensyn til karakteren af opholdet i den anden bolig sammenholdt med varigheden af opholdet ikke betragtes som midlertidigt fravær fra vedkommendes hidtidige bolig efter CPR-lovens § 6, stk. 1. En person skal i en sådan situation registreres i CPR på den reelle opholdsadresse, også uanset at denne ikke har rådighed over boligen i form af lejekontrakt m.m., og uanset at denne ikke har opsagt den hidtidige bolig eller har flyttet sine møbler, hvis vedkommende må anses for at have sit faste ophold på adressen, jf. CPR-lovens § 6, stk. 2.

Kommunen skal i en sådan situation således tage stilling til, hvorvidt personen har været fraværende fra boligen, samt i givet fald, om fraværet har haft en sådan karakter og et sådant omfang, at dette ikke kan betragtes som midlertidigt fravær, jf. CPR-lovens § 6, stk. 1. Hvis det vurderes, at fraværet fra boligen ikke kan betragtes som midlertidigt fravær, kan boligen ikke betragtes som vedkommendes bopæl efter CPR-lovens definition af bopæl i lovens § 6, stk. 1. Ved dom af 4. juli 2017 afsagt af Vestre Landsret har landsretten tiltrådt, at en person i en periode på 17 måneder faktisk opholdt sig på en anden adresse end den pågældendes egen bolig og således ikke i denne periode kunne betragtes som midlertidigt fraværende fra vedkommendes egen bolig.

3.3.2. Fast opholdssted

Hvis en person ikke har en bopæl, jf. lovens § 6, stk. 1, skal det vurderes, hvorvidt pågældende har et *fast opholdssted*. Med udtrykket »fast opholdssted«, jf. lovens § 6, stk. 2, sigtes til et sted, som den pågældende ikke benytter som et egentligt hjem, men hvor vedkommende i en vis periode overnatter og kan træffes. Dette gælder f.eks. for hospitaler, institutioner og krisecentre. Udtrykket omfatter imidlertid også situationer, hvor en persons ophold på en bestemt adresse ikke har en sådan karakter, at stedet kan betragtes som vedkommendes hjem, men hvor vedkommende opholder sig og overnatter i et sådant omfang, at det pågældende sted må siges at være vedkommendes hovedopholdssted.

Såfremt opholdet er begrænset til overnatning på det pågældende sted, kan stedet ikke betragtes som et opholdssted efter CPR-lovens § 6, stk. 2 – også uanset, at der overnattes på stedet gennem en vis periode. For at et sted kan kvalificeres som et opholdssted efter CPR-lovens § 6, stk. 2, og dermed danne grundlag for registrering i CPR, skal der således være mulighed for ophold på det pågældende sted ud over overnatning. Det er således ikke tilstrækkeligt, at stedet alene tjener som en ren overnatningsmulighed for den pågældende person, hvis personen samtidigt er afskåret fra at opholde sig på stedet ud over tidsrummet for overnatning, f.eks. en nat-café eller lignende.

Et sted kan ligeledes ikke kvalificeres som et opholdssted efter CPR-lovens § 6, stk. 2, hvis personen ikke kan regne med en opholds- og overnatningsplads gennem en vis periode på det pågældende sted, men blot overnatter og opholder sig fra dag til dag uden sikkerhed for at kunne blive.

Der kan ikke siges noget om, hvor langt opholdet skal være, for at det kan siges at være fast, men hvis alternativet er en registrering som værende uden fast bopæl, vil også ophold af mindre end 1 måneds varighed normalt kunne danne grundlag for registrering af adressen som et fast opholdssted. Det bemærkes, at ovennævnte problemstilling kan gøre sig gældende i forbindelse med registrering af indrejse, hvor det ikke er muligt at blive registreret som værende uden fast bopæl.

For personer, der opholder sig på en institution eller et sygehus, gælder en formodning for, at der er tale om et midlertidigt fravær fra deres bopæl. Hvis personen beholder rådigheden over en anden bolig, jf. lovens § 6, stk. 1, skal vedkommende således fortsat være bopælsregistreret der. Er boligen imidlertid opgivet, skal der ske en registrering på institutionen eller sygehuset, hvis opholdet dér har en sådan længde, at det kan siges at være fast, jf. ovenfor. Ved helt kortvarige ophold må den pågældende derimod registreres uden fast bopæl i sin hidtidige kommune. Det skal i forbindelse med registrering på en institution eller et sygehus præciseres, at de økonomiske byrder, som kommunen måtte blive pålagt derved og eventuel modvilje mod registreringen hos en institutionsbestyrer eller andre, ikke må tillægges betydning ved afgørelsen af, om der skal ske registrering.

Særligt med hensyn til bopælsregistrering af børn henvises til afsnit 3.6. nedenfor.

3.4. Registrering som værende »uden fast bopæl« eller forsvundet

I forbindelse med bestemmelsen i CPR-lovens § 6, stk. 4, skal det understreges, at en registrering som værende »uden fast bopæl« bør anvendes med stor tilbageholdenhed og ikke i situationer, hvor der kan udpeges et fast opholdssted. I tilfælde, hvor en person registreres som værende uden fast bopæl, skal kommunen med jævne mellemrum tage sagen op for at vurdere, om der er nye muligheder for at få fastlagt en egentlig adresse for den pågældende, jf. herved reglerne om tvangsflytning i CPR-lovens §§ 10 og 11 samt neden for afsnit 3.8. Det kan ikke kræves af en borger, at denne f.eks. hver dag eller hver uge møder frem hos f.eks. borgerservice med henblik på at kunne dokumentere sin bopælsmæssige situation.

Det følger af lovens § 6, stk. 5, at den hidtidige bopælskommune skal registrere den, der resultatløst er eftersøgt, som *forsvundet*, indtil vedkommende er fundet eller har givet sig til kende. En person kan give sig til kende på forskellige måder, f.eks. ved at møde op på et offentligt kontor eller ved at skrive til det offentlige. Derefter skal registreringen som forsvundet slettes. Hvis vedkommende fortsat ikke har en bopæl eller et fast opholdssted, jf. lovens § 6, stk. 1 og 2, skal pågældende registreres som værende uden fast bopæl i den kommune, hvor denne senest havde bopæl eller fast opholdssted. Det gælder, uanset om vedkommende opholder sig i en anden kommune, så længe der ikke kan udpeges en bopæl eller et fast opholdssted efter lovens § 6, stk. 1 og 2, i denne anden kommune, idet det ikke er muligt at blive registreret som tilflyttet en ny kommune som værende uden fast bopæl.

3.4.1. Registrering som værende uden fast bopæl i forbindelse med særlig adressebeskyttelse

En person, som undergives særlig adressebeskyttelse, skal registreres som værende uden fast bopæl i kommunen.

For den persongruppe, der er nævnt i CPR-lovens § 6, stk. 6, er det politiet, der træffer afgørelse om iværksættelse af særlig adressebeskyttelse, og kommunen skal efter skriftlig meddelelse fra politiet registrere den pågældende som værende uden fast bopæl i kommunen.

Flytter en person, der er omfattet af stk. 6, til en ny kommune, skal tilflytningskommunen efter CPR-lovens § 6, stk. 7, registrere personen som værende uden fast bopæl i tilflytningskommunen. Ændres personens bopæl eller faste opholdssted, mens personen er registreret som værende uden fast bopæl, skal kommunen underrette politiet herom. Giver politiet eller personen selv kommunen skriftlig meddelelse om, at registreringen som værende uden fast bopæl skal ophæves, skal kommunen registrere personen efter de almindelige regler om bopælsregistrering i § 6, stk. 1, 2, 4 eller 5. Er registreringen ophævet efter anmodning fra personen selv, skal kommunen underrette politiet herom.

Har eller får et barn af en forælder, der er omfattet af CPR-lovens § 6, stk. 6, samme bopæl som forælderen, skal kommunen efter CPR-lovens § 6, stk. 8, registrere barnet som værende uden fast bopæl, så længe barnet bor sammen med forælderen. Har eller får en ægtefælle eller samlever til en person, der er omfattet af § 6, stk. 6, samme bopæl som denne person, skal kommunen ligeledes registrere ægtefællen eller samleveren som værende uden fast bopæl, så længe ægtefællen eller samleveren bor sammen med den pågældende. Et barn af en ægtefælle eller samlever, som efter CPR-lovens § 6, stk. 8, 2. pkt., er registreret som værende uden fast bopæl, skal efter lovens § 6, stk. 8, 3. pkt., også registreres som værende uden fast bopæl, så længe barnet bor sammen med forælderen. Når en ægtefælle eller samlever, der er omfattet af CPR-lovens § 6, stk. 8, 2. pkt., eller dennes barn, der er omfattet af CPR-lovens § 6, stk. 8, 3. pkt., registreres som værende uden fast bopæl, skal kommunen underrette politiet herom. Kommunen skal give underretning til politiet, hvis en ægtefælle eller samlever, der er omfattet af 2. pkt., og dennes barn, der er omfattet af 3. pkt., ændrer bopæl eller fast opholdssted, mens personen er registreret som værende uden fast bopæl. Giver politiet eller den pågældende selv kommunen skriftlig meddelelse om, at registreringen som værende uden fast bopæl skal ophæves, skal kommunen registrere personen efter de almindelige regler om bopælsregistrering i lovens § 6, stk. 1, 2, 4 eller 5. Er registreringen ophævet efter anmodning fra den pågældende person selv, skal kommunen underrette politiet herom.

Opmærksomheden henledes på, at kommunen efter CPR-lovens § 28, stk. 2, uden anmodning fra den pågældende skal registrere almindelig navne- og adressebeskyttelse i alle tilfælde, hvor en person registreres som værende uden fast bopæl i kommunen som følge af særlig adressebeskyttelse, og at kommunen i den forbindelse skal fastsætte en beskyttelsesperiode på 100 år. Ophæves den særlige adressebeskyttelse efter lovens § 6, stk. 6-8, skal kommunen fastsætte beskyttelsesperiodens længde efter den almindelige bestemmelse i CPR-lovens § 28, stk. 1, 2. pkt.

Personer som registreres uden fast bopæl som følge af iværksættelse af særlig adressebeskyttelse skal registreres under vejkode 9962.

Om kommunens sagsbehandling i forbindelse med sager om registrering uden fast bopæl som følge af særlig adressebeskyttelse henvises i øvrigt til orienteringsbreve herom af 30. april 2015 og 1. oktober 2018, som kan findes på www.cpr.dk.

3.5. Anvendelse af flere boliger

Hvis en person anvender flere boliger her i landet – herunder Grønland, men ikke Færøerne – skal det vurderes, i hvilken af boligerne den pågældende skal registreres, jf. CPR-lovens § 7.

En vurdering efter lovens § 7 forudsætter, at der er tale om, at vedkommende *faktisk anvender* flere boliger til beboelse i et vist omfang. Såfremt vedkommende har dispositionsret eller råderet over flere boliger, men reelt kun anvender én bolig til beboelse, finder lovens § 7 ikke anvendelse. Vedkommende skal da registreres i CPR efter reglerne i lovens § 6.

En vurdering efter lovens § 7 forudsætter endvidere, at der er tale om to eller flere *egentlige boliger* og ikke blot overnatningsmuligheder. Den enkelte bolig skal således være indrettet, så den er egnet til, at man kan opholde sig på stedet hele døgnet. Der kan i denne forbindelse især lægges vægt på, om der er adgang til toilet, vand og køkkenfaciliteter. Boligen skal være til rådighed døgnet 24 timer, og den skal normalt kunne opsiges eller afhændes af vedkommende.

Herudover skal der være tale om to *ikke-bevægelige boliger*, idet det følger af lovens § 9, at man alene kan blive registreret i en bevægelig bolig, hvis denne er ens eneste bolig.

Hvis der efter en vurdering ud fra ovenstående principper er tale om reel anvendelse af to eller flere egentlige boliger, og der således er tale om en § 7-situation, skal der ske registrering af vedkommende med bopæl i den af boligerne, som vedkommende må siges at have mest tilknytning til, jf. lovens § 7, stk. 1. Ved afgørelsen heraf indgår blandt andet de objektive momenter, som fremgår af lovens § 7, stk. 2.

Det bemærkes, at ægtefæller, som efter en konkret vurdering er at anse for et samlevende par, der i fællesskab råder over og anvender flere boliger, ifølge ministeriets praksis som udgangspunkt skal registreres på samme adresse.

I situationer, hvor en person anvender både en lovlig bolig og en ulovlig bolig, skal den lovlige bolig altid gå forud for den ulovlige, selvom tilknytningen til den ulovlige bolig eventuelt er størst. Ved vurderingen af, om en bolig er en lovlig helårsbolig, skal man i øvrigt være opmærksom på, at visse personer i medfør af §§ 40 og 41 i planloven (lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 om planlægning med senere ændringer) er undtaget fra denne lovs almindelige forbud mod helårsbeboelse i sommerhusområder. Dette medfører, at en sådan person, som ud over sit sommerhus også bevarer sin almindelige helårsbolig, skal registreres i den af boligerne, hvor vedkommende efter kriterierne i CPR-lovens § 7, stk. 2, må siges at have sin bopæl.

Opmærksomheden henledes på, at hvis det efter en helhedsvurdering af samtlige sagens oplysninger, herunder efter kriterierne i lovens § 7, stk. 2, ikke er muligt *klart* at udpege en af boligerne som den, hvor vedkommende bør registreres, kan den registrerede selv vælge, jf. lovens § 7, stk. 3. Det bemærkes endvidere, at dette valg ikke kan ændres, medmindre der sker en ændring af de forhold, som forelå, da valget blev foretaget.

3.6. Registreringen af børn

Ved børn forstås i relation til CPR-lovgivningen ugifte personer under 18 år.

Der er særlige procedureregler i forbindelse med behandlingen af sager om børns flytning. Der henvises til vejledningens afsnit 4.2. Nedenfor er reglerne for, *hvor* et barn skal registreres, gennemgået.

Et barn skal som udgangspunkt registreres efter samme regler som voksne, dvs. det sted, hvor barnet regelmæssigt sover, når barnet ikke er midlertidigt fraværende på grund af ferie, sygdom og lignende, og hvor barnet har sine ejendele. Det afgørende for registreringen af barnets bopæl er således, hvor barnet rent faktisk opholder sig.

Forældremyndighedens indehaver(e) har ret til at bestemme, hvor barnet skal opholde sig. Opholder barnet sig imidlertid i strid med denne beslutning et andet sted, er det dette sted, der skal registreres som barnets bopæl. Forældremyndighedens indehaver kan således ikke sætte sig imod, at barnet i CPR registreres med adresse på barnets faktiske opholdssted. Pågældende skal dog som udgangspunkt altid høres vedrørende den anmeldte flytning, såfremt pågældende inden registreringen af flytningen har haft fælles bopæl med barnet, jf. CPR-lovens § 13, stk. 2. Der henvises herom til vejledningens afsnit 4.2.

Et barn kan kun være registreret med én adresse i CPR, uanset om barnet opholder sig på skift hos begge forældre.

Har forældre fælles forældremyndighed, kræver væsentlige beslutninger vedrørende barnets forhold enighed mellem forældrene. Er et barn undergivet fælles forældremyndighed, er den ene forælder efter den familieretlige lovgivning bopælsforælder og den anden forælder samværsforælder, også selvom barnet opholder sig i en 7/7-ordning. Bopælsforælderen kan uden samtykke fra den anden forældremyndighedsindehaver træffe afgørelse om overordnede forhold i barnets daglige liv, herunder hvor i landet bopælen skal være.

Fra den 1. april 2019 er der i forældreansvarsloven indført et nyt familieretligt begreb ”delt bopæl”. Hvis forældre aftaler at have ”delt bopæl”, skal de være enige om de beslutninger om overordnede forhold i barnets daglige liv, som en bopælsforælder normalt selv kan træffe. At forældrene har aftalt at have ”delt bopæl”, har alene betydning i forældrenes indbyrdes forhold, og ved efterfølgende uenighed om registrering af barnets bopæl i CPR vil en aftale om ”delt bopæl” betragtes som bortfaldet. Reglerne i CPR-loven om bopælsregistrering af barnet administreres således som udgangspunkt uafhængigt af en aftale om ”delt bopæl”, dog bortset fra ved en stillingtagen efter CPR-lovens § 8, stk. 3, hvis det gøres gældende, at der har været ”delt bopæl”, se nedenfor afsnit 3.6.3.2. og CPR-lovens § 8, stk. 4 og 5, se

nedenfor under afsnit 3.6.3.3. Også ved "delt bopæl" vil et barn være bopælsregistreret i CPR med én adresse. Der kan læses nærmere om "delt bopæl" i relation til bopælsregistrering i CPR i orienteringsbrev nr. 2019-2 og orienteringsbrev nr. 2020-1 om bopælsregistrering af børn i CPR. Orienteringsbrevene kan findes på www.cpr.dk.

3.6.1. Børn, der bor sammen med begge forældre eller hos tredjemand

Såfremt et barn bor sammen med begge forældre, dvs. har sit hovedophold hos disse, finder CPR-lovens § 6 anvendelse. Lovens § 6 finder også anvendelse i de tilfælde, hvor et barn ikke bor sammen med nogen af forældrene. Et barn, der har afbrudt forbindelsen med hjemmet, skal derfor som udgangspunkt registreres der, hvor barnet faktisk opholder sig, jf. lovens § 6, stk. 1 eller 2, hvis det må formodes, at barnet ikke vil vende tilbage til forældrenes bopæl.

Det afgørende for registreringen af barnets bopæl er således, hvor barnet rent faktisk opholder sig. Det er endvidere uden betydning, hvad det bagvedliggende motiv for en flytning er, hvis der rent faktisk er sket en flytning. Det gælder også for et barn, som fraflytter forældrenes adresse. Det bemærkes herudover, at et barn, som rent faktisk er flyttet og har sin bopæl et andet sted end hos forældrene, fortsat vil kunne besøge og overnatte hos forældrene, uden at barnet på denne baggrund skal registreres med bopæl på forældrenes adresse. Kommunen skal imidlertid være opmærksom på, om en anmeldt flytning for et barn er reel, eller der er tale om en proforma flytning f.eks. med baggrund i et ønske om at komme ind på et bestemt gymnasium, en bestemt folkeskole m.m. For så vidt angår et barn, som regelmæssigt sover et andet sted her i landet end hos forældrene på grund af efterskoleophold eller lignende, men som tilbringer weekender, ferier og lignende hos forældrene med bopæl i Danmark, er der dog en formodning for, at der er tale om et midlertidigt fravær fra forældrene, jf. også lovens § 6, stk. 1, 2. pkt. Barnet vil derfor i denne situation som hovedregel skulle forblive registreret hos forældrene. Denne formodningsregel gælder dog ikke for et barn, som fra Grønland tager til den øvrige del af riget. I disse tilfælde må spørgsmålet om fortsat registrering på forældrenes adresse eller registrering på skolen afgøres efter en konkret vurdering. Formodningsreglen gælder endvidere ikke, hvis der er tale om et længere ophold uden for hjemmet, der skyldes lønnet beskæftigelse, uddannelse, privat plejeforhold eller offentlig (frivillig eller tvangsmæssig) anbringelse uden for hjemmet. Som et eksempel kan nævnes studerende, som har egen lejlighed eller eget værelse, f.eks. gymnasieelever, der bor på kollegieværelse.

Også i en situation, hvor et barn ikke bor hos sine forældre, men f.eks. en bedsteforælder, kan der være tale om at betragte et ophold på en efterskole som midlertidigt fravær fra barnets bopæl, jf. § 6, stk. 1. Såfremt det på baggrund af oplysningerne i en sag kan lægges til grund, at et barn under et efterskoleophold reelt er fraflyttet sine forældres adresse, vil barnets ophold på efterskolen således kunne betragtes som midlertidigt fravær fra barnets nye bopæl.

3.6.2. Børn, hvis forældre ikke har samme bopæl, og hvor barnet har sit hovedophold hos en af forældrene

Såfremt forældrene ikke har samme bopæl, og barnet har sit *hovedophold* hos en af forældrene, finder CPR-lovens § 8, stk. 1, anvendelse. Hvis et barn derimod opholder sig fast lige længe ad gangen hos begge forældre, gælder reglerne i CPR-lovens § 8, stk. 2-5, se afsnit 3.6.3. nedenfor. I relation til bopælsregistrering i CPR betragtes et fast ophold hos en forælder i 8 dage ud af 14 dage (8/6 ordning), som et fast hovedophold hos den forælder, hvor barnet opholder sig i 8 dage.

Hvis barnet opholder sig fast mest hos den ene forælder, skal barnet registreres med bopæl hos denne, uanset hvem der har forældremyndigheden, eller hvem der er bopælsforælder efter forældreansvarsloven, jf. CPR-lovens § 8, stk. 1. Forældre kan således ikke aftale, at et barn skal være bopælsregistreret i CPR med adresse hos den ene forælder, hvis barnet har sit faste hovedophold hos den anden forælder. Hvis der anmeldes flytning for et barn fra en given dato, men sagens oplysninger giver en formodning om, at

barnet også før den anmeldte dato ikke har været korrekt registreret i CPR, skal kommunen således oplyse sagen for at sikre, at der sker korrekt registrering af barnets bopæl fra den reelle flyttedato, uanset om forældrene ikke ønsker dette, jf. CPR-lovens § 10, stk.1.

CPR-lovens § 8, stk. 1, tager sigte på en situation, hvor det står klart, at barnet fast har et *hovedopholdssted*, enten fordi forældrene har indgået en aftale herom, eller fordi barnet i en vis længere periode beviseligt har haft sit *faste* hovedophold hos den ene forælder, eller fordi det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at barnet vil få sit faste hovedophold hos den ene forælder i en vis længere periode.

Bestemmelsen tager derimod ikke sigte på en situation, hvor en ren optælling af overnatninger viser, at barnet er noget mere hos den ene forælder end den anden, men hvor barnets faktiske ophold er en følge af tilfældigheder, f.eks. fordi der er tale om en opbrudsfase i forbindelse med et samlivsophør eller en ferieperiode. I en sådan periode må barnets delvise fravær fra den hidtidige adresse betragtes som midlertidigt fravær, der således ikke på dette tidspunkt kan danne grundlag for registrering af en flytning. Først når der er opnået en egentlig aftale om barnets opholdssted, eller når barnet gennem en vis længere periode fast har opholdt sig mest hos den ene forælder, eller det er tilstrækkeligt sandsynliggjort, at barnet vil få sit faste hovedophold her i en vis længere periode, kan der træffes afgørelse om, at der er sket en flytning efter lovens § 8, stk. 1. Det er afgørende, hvor barnet overnatter, og barnets ophold i dagtimerne indgår således ikke i vurderingen.

Efter ministeriets praksis lægges det til grund, at der er sket en flytning efter § 8, stk. 1, hvis det findes godtgjort, at et barn i en periode på 2 måneder eller derover har haft eller vil få sit faste hovedophold hos den ene forælder, også uanset om den anden forælder ikke har samtykket heri, og uanset om der verserer en sag om barnets fremtidige ophold ved Familieretshuset eller retten. Allerede aftalt ferie kan som udgangspunkt ikke indgå i beregningen af denne periode. Tilsvarende gælder, at perioden ikke kan beregnes fra starten af f.eks. en samværsuge i en i forvejen fast fungerende samværsordning. Hvis det på baggrund af sagens oplysninger kan lægges til grund, at der er sket eller vil ske en ændring af barnets faste hovedophold, skal der træffes afgørelse i sagen, også uanset om den ene forælder er uenig i barnets ændrede ophold og ønsker sagen sat i bero på udfaldet af en sag i det familieretlige system. Der kan også træffes afgørelse, før der er forløbet to måneder, såfremt det på baggrund af sagens oplysninger findes godtgjort, at et barn vil få sit faste hovedophold hos den ene forælder i en periode på 2 måneder eller derover, f.eks. fordi den anden forælder er forhindret i at tage vare på barnet.

Der kan ved en stillingtagen til et barns bopælsregistrering i CPR efter CPR-lovens § 8, stk. 1, ikke lægges vægt på, hvilken forælder der afholder udgifterne til barnet og eventuelle tidligere aftaler om barnets ophold, hvis det kan lægges til grund, at barnet har fået eller vil få sit faste hovedophold hos den anden forælder. Der kan ligeledes ikke lægges vægt på et barns ønske om bopælsregistrering i CPR.

Såfremt forældrene er enige herom, kan de dog indgå en aftale om en prøveperiode på op til 2 måneder, hvor et barn kan opholde sig mest hos den anden forælder, uden at der derved skal ske en ændring af barnets bopælsregistrering i CPR. Såfremt barnet efter udløbet af prøveperioden genoptager sit hovedophold hos den anden forælder, betragtes prøveperioden som midlertidigt fravær, der ikke medfører en ændret bopælsregistrering i CPR. Såfremt barnet bliver boende hos den anden forælder, vil flyttedatoen skulle fastsættes til datoen for udløbet af prøveperioden. Der kan dog ikke indgås en aftale om en prøveperiode, der ligger ud over to måneder, ligesom en aftale om en prøveperiode skal være tidsbegrænset. Ved uenighed om et barns bopælsregistrering, hvor det gøres gældende, at der har været en aftale om en prøveperiode, skal det således afklares, om det findes godtgjort, at der er indgået en sådan aftale.

I nogle tilfælde kan det være vanskeligt at fastslå, hvor et barn har sit hovedopholdssted, fordi forældrene kommer med modstridende oplysninger. En anmeldt flytning kan imidlertid ikke afvises alene ud fra det forhold, at forældrene umiddelbart afgiver uoverensstemmende oplysninger om barnets ophold. Kommunen skal i en sådan situation oplyse sagen yderligere med henblik på at fastlægge barnets ophold. Hvis det ikke er muligt at fastslå barnets ophold ud fra andre momenter i sagen, kan det rent

undtagelsesvist komme på tale at indhente oplysninger herom fra barnet selv. Det forudsætter imidlertid, at kommunen konkret vurderer, at barnet har den fornødne modenhed til at udtale sig om dette og til at forstå konsekvenserne af sine udtalelser. Det forudsætter endvidere, at forholdet mellem barnet og forældrene ikke derved belastes i væsentlig grad. Det bemærkes, at barnet som mindreårig ikke selv kan bestemme, hvor vedkommende skal være registreret, og at barnets eventuelle ønsker herom derfor ikke kan tillægges vægt.

Såfremt det efter undersøgelse af sagen ikke er muligt at fastslå, at et barn reelt er flyttet til den anden forælder, skal barnet forblive registreret på sin hidtidige adresse, jf. CPR-lovens § 8, stk.1. Hvis den hidtidige adresse samtidig er fraflyttet, skal barnet registreres på høj vejkode i den hidtidige kommune, indtil der kan træffes afgørelse om barnets hovedopholdssted.

3.6.3. Børn, der opholder sig lige længe ad gangen hos hver af forældrene, som ikke har samme bopæl (lige deleordning)

For at det kan lægges til grund, at et barn opholder sig lige længe ad gangen hos hver forælder, skal der være tale om en fast lige deleordning, således at barnets ophold ikke har præg af rene tilfældigheder. I dette tilfælde skal sagen behandles efter afsnit 3.6.3.1., 3.6.3.2. eller 3.6.3.3. En opgørelse af barnets ophold, der viser, at barnet rent tilfældigt har været lige længe hos hver, men uden at det er tale om en egentlig fast lige deleordning, skal således behandles efter CPR-lovens § 8, stk. 1, dvs. efter afsnit 3.6.2. CPR-lovens regler om registrering af et barn, der opholder sig fast lige længe ad gangen hos hver af forældrene, er udformet således, at de i så vidt omfang som muligt er i overensstemmelse med forældreansvarslovens intentioner om, at der skal opnås enighed mellem forældrene om, hvilken forælder der er henholdsvis bopælsforælder eller samværsforælder. En 8/6 ordning betragtes i relation til bopælsregistrering i CPR ikke som en lige deleordning, hvorfor en sådan sag skal behandles efter CPR-lovens § 8, stk. 1.

3.6.3.1. Eneforældremyndighed og lige deleordning, § 8, stk. 2

Efter lovens § 8, stk. 2, skal et barn, der opholder sig lige længe ad gangen hos hver af forældrene, registreres med bopæl hos den af forældrene, som *har forældremyndigheden alene over barnet*, medmindre forældrene over for kommunen erklærer sig enige om, at barnet skal registreres hos den anden forælder. Hvis den forælder, der ikke har del i forældremyndigheden, ønsker barnet registreret med bopæl hos sig, kræves det, at den forælder, der har forældremyndigheden alene over barnet, i forbindelse med anmeldelsen af flytningen over for kommunen accepterer den anmeldte flytning. Der kan således ikke, som i § 8, stk. 3, se nedenfor, på anden måde anses for at foreligge enighed herom.

3.6.3.2. Fælles forældremyndighed, lige deleordning og enighed om registrering, § 8, stk. 3

Har forældrene fælles forældremyndighed, skal kommunen registrere barnet hos den af forældrene, som forældrene over for kommunen erklærer sig enige om. Den ikke medflyttende forælder kan erklære sig enig over for kommunen ved f.eks. personligt fremmøde, skriftligt, mundtligt eller ved selv at acceptere en digital anmeldt flytning.

Ved fælles forældremyndighed og en deleordning, hvor barnet opholder sig lige længe ad gangen hos hver forælder, er der som udgangspunkt efter forældreansvarsloven altid én bopælsforælder og én samværsforælder, medmindre forældrene har aftalt såkaldt ”delt bopæl” efter forældreansvarsloven, jf. herom afsnit 3.6. Bopælsforælderen har ret til at bestemme, hvor barnet skal have bopæl. Hvis der er opnået enighed mellem forældrene om, hvilken forælder der er bopælsforælder henholdsvis samværsforælder, men samværsforælderen alligevel ikke over for kommunen vil erklære sig enig i den anmeldte flytning af barnets adresse til bopælsforældrens adresse, er det i § 8, stk. 3, bestemt, at kommunen alligevel kan lægge til grund, at der foreligger enighed, hvis der over for kommunen forelægges dokumentation af

1) indgåelse af retsforlig om barnets bopæl,

- 2) indgåelse af en aftale om barnets bopæl over for Familieretshuset,
- 3) indgåelse af en aftale om barnets bopæl, når det i aftalen udtrykkeligt er bestemt, at aftalen kan danne grundlag for tvangsfuldbyrdelse, eller
- 4) at den ene forælder over for Familieretshuset eller familieretten har accepteret at være samværsforælder.

En forælder kan således på flere måder over for kommunen dokumentere, at der i det familieretlige system er opnået enighed om, at vedkommende forælder er bopælsforælder og dermed har ret til at bestemme, hvor barnet skal have bopæl, også uanset om den anden forælder ikke over for kommunen vil erklære sig enig i den anmeldte flytning. Herved undgås, at der skal ske genoptagelse af sager i det familieretlige system, alene fordi en samværsforælder ikke over for kommunen vil acceptere en anmeldelse af flytning for barnet indgivet af bopælsforælderen.

For at kommunen kan lægge til grund, at der efter nr. 1-3 kan antages at være enighed, skal det fremgå klart af den fremlagte dokumentation, hvilken forælder der er bopælsforælder.

For så vidt angår nr. 4 kan det lægges til grund, at den ene forælder har accepteret at være samværsforælder, hvis der er indgået en aftale om samvær over for Familieretshuset eller familieretten. Det kan herudover lægges til grund, at den ene forælder over for Familieretshuset har accepteret at være samværsforælder, såfremt vedkommende forælder ved en afgørelse truffet af Familieretshuset eller familieretten har fået tildelt samvær i en deleordning, uden at vedkommende derefter har ønsket rettens stillingtagen til bopælsforældrespørgsmålet efter forældresvarslovens § 17, stk. 1.

Såfremt en kommune er i tvivl om, hvorvidt det fremgår med tilstrækkelig klarhed af den fremlagte dokumentation, hvilken forælder der er bopælsforælder henholdsvis samværsforælder, kan kommunen rette henvendelse til Familieretshuset med henblik på generel vejledning om reglerne herfor.

Der kan herudover opstå spørgsmål om, i hvor lang en periode, det efter nr. 1-4 kan lægges til grund, at der er enighed mellem forældrene. Det kan f.eks. være aftalt ved et retsforlig, at moderen er bopælsforælder, hvorefter barnet efter § 8, stk. 3, registreres med bopæl i CPR på samme adresse som moderen. Hvis barnets adresse i CPR på et senere tidspunkt med moderens accept over for kommunen er ændret til faderens adresse, betragtes faderen i det familieretlige system som bopælsforælder. I en sådan situation skal en efterfølgende anmeldelse fra moderen af en flytning af barnets adresse tilbage til hendes adresse behandles efter § 8, stk. 4 eller 5, hvis det ikke kan lægges til grund, at der på tidspunktet for anmeldelsen af ændringen af barnets adresse tilbage til moderen er enighed om den anmeldte flytning.

Det skal bemærkes, at såfremt der efter tidspunktet for de under pkt. 1 - 4 angivne forhold er indgået en aftale mellem forældrene om at have såkaldt "delt bopæl", betragtes de tidligere indgåede forhold som bortfaldet. Hvis f.eks. en far ved et retsforlig er blevet bopælsforælder efter forældreansvarsloven, men forældrene efterfølgende aftaler at have "delt bopæl", er aftalen i retsforliget om, at faderen er bopælsforælder, således bortfaldet. Såfremt en forælder angiver, at der har været indgået en aftale om såkaldt delt bopæl, skal kommunen således afklare dette.

3.6.3.3. Fælles forældremyndighed, lige deleordning, men uenighed om registrering, § 8, stk. 4 og 5

Som anført kan der ikke efter forældreansvarsloven i en deleordning være to bopælsforældre, medmindre der er aftalt såkaldt "delt bopæl". Ofte er der ikke behov for at få fastlagt forældrenes status, men opstår der tvist mellem forældrene om, hvem der er samværsforælder henholdsvis bopælsforælder, kan forældrene – eller en af dem – indbringe sagen for Familieretshuset efter forældreansvarslovens § 17. I den forbindelse kan der efter forældreansvarslovens § 26, stk. 1, træffes afgørelse om, at en forælder under sagens behandling er midlertidig bopælsforælder.

Hvis der fungerer en fast lige deleordning, og den forælder, der ikke har barnet registreret i CPR på sin bopæl, anmoder om at blive midlertidig bopælsforælder efter forældreansvarslovens § 26, stk. 1,

vil et afslag til vedkommende medføre, at den anden forælder anses for at være bopælsforælder under sagens behandling, også selv om dette ikke direkte er anført i afgørelsen. I nogle situationer søger den forælder, der har barnet registreret i CPR med bopæl hos sig, om at blive midlertidig bopælsforælder i det familieretlige system. I en sådan situation vil anmodningen blive afvist, hvis det vurderes, at vedkommende allerede er bopælsforælder. Hvis kommunen er i tvivl om forståelsen af en afgørelse herom, kan der rettes henvendelse til Familieretshuset.

I lovens § 8, stk. 4, er det bestemt, at opholder et barn sig lige længe ad gangen hos hver af forældrene, som på trods af fælles forældremyndighed ikke kan anses for at være enige om registreringen af barnets adresse i CPR efter § 8, stk. 3, skal barnet registreres med bopæl hos den af forældrene, der i medfør af forældreansvarslovens § 17 eller § 26, stk. 1, er bopælsforælder. Er der ikke taget stilling til spørgsmålet om bopælsforælder efter forældreansvarsloven, og er barnets bopæl ikke fastlagt i medfør af forældreansvarslovens § 18 a, stk. 2, (se nærmere nedenfor), forbliver barnet registreret på den adresse, barnet havde, før uenigheden opstod, hvis denne adresse er en af de angivne adresser.

I lovens § 8, stk. 5, er det bestemt, at opholder barnet sig lige længe ad gangen hos hver af forældrene, som på trods af fælles forældremyndighed ikke kan anses for at være enige om registreringen af barnets adresse i CPR efter § 8, stk. 3, og hverken Familieretshuset eller familieretten har taget stilling til barnets bopæl, følger barnets bopælsregistrering bopælen for den forælder, som barnet forud for uenigheden havde fælles adresse med, hvis ingen af de angivne adresser er barnets hidtidige adresse. Er ingen af de angivne adresser barnets hidtidige adresse, og havde barnet forud for uenigheden fælles adresse med begge forældre, registreres barnet i CPR med bopæl i kommunen, men som fraflyttet den tidligere adresse, jf. CPR-lovens § 6, stk. 4, indtil Familieretshuset eller familieretten har taget stilling til bopælen, eller der opnås enighed mellem forældrene om registrering af barnets bopæl, jf. stk. 3. I begge situationer kan barnets bopæl dog være fastlagt i medfør af forældreansvarslovens § 18 a, stk. 2, hvorefter en aftale om såkaldt ”delt bopæl” ophører, hvis en forælder ved en flytning af sin bopæl ikke har overholdt betingelser i aftalen om den geografiske placering af forældrenes bopæle. Der henvises herom til pkt. 4.2. i orienteringsbrev 2019-2 om bopælsregistrering i CPR af børn. Orienteringsbrevet kan findes på www.cpr.dk. Det skal bemærkes, at såfremt et barn som udgangspunkt opholder sig fast lige meget hos hver af forældrene, vil afvigelser herfra, der f.eks. alene skyldes teenage-børns »tilfældige« overnatninger hos den anden af forældrene eller venner og bekendte, eller forældres indbyrdes hjælp ved ferie, kortere sygdom mm., ikke medføre, at sagen skal vurderes efter lovens § 8, stk. 1. Fraværet fra den registrerede adresse vil i en sådan situation betragtes som midlertidigt fravær.

Med hensyn til de situationer, hvor det har betydning, hvilken forælder der har forældremyndigheden eller er bopælsforælder efter forældreansvarslovens § 17, og familieretten har afsagt dom vedrørende dette spørgsmål, bemærkes følgende:

Hvis dommen ankes *inden* fuldbyrdelsesfristens udløb (14 dage, medmindre andet fremgår af dommen), tillægges anken opsættende virkning, og dommen har således ikke virkning, før den eventuelt stadfæstes af landsretten. Det kan dog i dommen være bestemt, at dommen skal kunne fuldbyrdes, selv om den ankes inden fuldbyrdelsesfristens udløb.

Hvis dommen ankes *efter* fuldbyrdelsesfristens udløb, har dommen virkning uanset anken. Det gælder dog ikke, hvis anken tillægges opsættende virkning. I så fald har dommen ikke virkning, før den eventuelt stadfæstes af landsretten. Der henvises til § 480 i retsplejeloven (lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022 om rettens pleje med senere ændringer).

Dette betyder f.eks., at hvis der hidtil har været fælles forældremyndighed, og moderen har fået tillagt den fulde forældremyndighed ved en familieretsdom, vil der fortsat være fælles forældremyndighed, indtil landsretten har truffet afgørelse, såfremt faderen anker familierettens dom inden 14 dage (eller hvis landsretten tillægger en senere anke opsættende virkning). Uanset om familierettens dom bliver stadfæstet, har landsretsdommen derfor først retsvirkning fra tidspunktet for landsrettens dom, hvilket

betyder, at moderen i det nævnte eksempel først har forældremyndigheden alene fra landsrettens dom, og at der indtil da er fælles forældremyndighed over barnet.

Det samme gælder, hvis den ene forælder er udpeget som bopælsforælder af familieretten, men den anden forælder anker dommen inden 14 dage (eller hvis landsretten tillægger en senere anke opsættende virkning).

I sager, hvor spørgsmålet om forældremyndighed eller bopælsforælder har betydning for afgørelsen om barnets bopælsregistrering, bør en kommune derfor undersøge, om familierettens dom om forældremyndighed eller bopælsforælder er anket, før den lægges til grund i en bopælssag.

Hvis den forælder, der efter en afgørelse efter forældreansvarslovens § 17 eller § 26, stk. 1, er eller anses for at være bopælsforælder, på et senere tidspunkt over for kommunen har accepteret, at barnets adresse i CPR ændres til den anden forælders adresse, betragtes vedkommende anden forælder i det familieretlige system derefter som bopælsforælder, medmindre der er aftalt ”delt bopæl”. Ved uenighed om efterfølgende bopælsregistrering i CPR betragtes en aftale om ”delt bopæl” dog som bortfaldet.

3.7. Bevægelige boliger

Efter CPR-lovens § 9 skal kommunen registrere en person med bopæl i en bevægelig bolig, såfremt dette er vedkommendes eneste bolig. Hvis personen f.eks. også har rådighed over et hus eller en lejlighed, kan vedkommende således ikke være registreret med adresse i den bevægelige bolig, også uanset om den anden bolig f.eks. er et sommerhus, som vedkommende ikke lovligt kan benytte som helårsbolig.

For at vedkommende person kan blive registreret med adresse der, hvor den bevægelige bolig er placeret, f.eks. en båd i en havn eller en autocamper/campingvogn på en campingplads, er det yderligere en betingelse, at den bevægelige bolig ligger fast på ét sted i en vis periode eller alene flyttes i meget begrænset omfang. I hvor stort omfang, boligen må flyttes fra denne adresse, afhænger af en konkret vurdering, men det vil som hovedregel kun være i et omfang, som svarer til fravær i normale ferieperioder og weekender.

Personer, der bor i en bevægelig bolig, f.eks. en båd eller autocamper, men som flytter sig fra sted til sted, er således *ikke* omfattet af § 9, men skal registreres efter de almindelige regler for registrering af bopæl i CPR dvs. som værende uden fast bopæl i den sidste bopælskommune eller ved ophold i udlandet, eventuel som udrejst.

Det samme gælder for personer, der allerede er blevet bopælsregistreret i CPR efter CPR-lovens § 9, men hvor den bevægelige bolig fra et tidspunkt ikke fortsat ligger fast i et sådant omfang, at det kan danne grundlag for bopælsregistrering i CPR efter CPR-lovens § 9. Hvis campingvognen, båden, autocamperen eller lign. flyttes i en længere periode fra den faste adresse, kan vedkommende således ikke forblive registreret på det pågældende sted, hvor den bevægelige bolig befandt sig, før den blev flyttet. Det skal i så fald vurderes efter lovens § 9, om vedkommende kan registreres på det sted, hvor den bevægelige bolig efterfølgende befinder sig, eller om vedkommende skal registreres som værende uden fast bopæl eller ved længerevarende udlandsophold, som udrejst.

3.8. Tvangsflytninger (ændring af bopælsregistrering i CPR uden den registreredes samtykke)

3.8.1. Indledning

Et af formålene med CPR-loven er at sikre, at enhver bopælsregistreres på den adresse, hvor vedkommende faktisk bor eller opholder sig, jf. lovens § 1, nr. 3.

Efter CPR-lovens § 10, stk. 1, skal en kommunalbestyrelse, der får en formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret, undersøge sagen for at rette eventuelle fejl.

CPR-lovens § 10, stk. 1, giver således kommunen en handlepligt, hvis den får formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret. Undersøgelsespligten omfatter også bopælsregistrering af

børn. Det bemærkes i den forbindelse, at der mange steder i lovgivningen er tillagt borgernes bopæls-adresse i CPR-betydning i tillid til, at denne registrering er korrekt. § 10 fortolkes således, at bestemmelsen også forpligter kommunerne til at sikre korrekt registrering tilbage i tid. Kommunerne er således forpligtede til at undersøge en sag, hvis der opstår en formodning om, at en registrering i CPR ikke er korrekt, uanset hvor lang tid tilbage i tid vedkommende formodes at være forkert registreret. Såfremt en sag vedrører en registrering, der ligger langt tilbage i tid, skal kommunen dog ved den bevismæssige vurdering holde sig for øje, at det kan være vanskeligt for en borger at dokumentere sine forhold langt tilbage i tid.

Kommunen skal altid indledningsvist gøre sig klart, at der er tale om en sag om bopælsregistrering, hvor CPR-lovens regler finder anvendelse, og kommunen skal sikre, at parterne under sagens behandling er bekendt med hjemmelsgrundlaget for sagen om bopælsregistrering i CPR. Det skyldes særligt, at der i ydelsessager efter den sociale lovgivning typisk gælder andre og mere vidtgående regler for oplysning af sagen, som ikke kan finde anvendelse i en sag om bopælsregistrering i CPR. Det skal særligt bemærkes, at lov om retssikkerhed og administration på det sociale område *ikke* finder anvendelse i en sag om bopælsregistrering i CPR, og at hjemlerne i denne lov således ikke kan anvendes til at oplyse en sag om bopælsregistrering efter CPR-loven.

Hvorledes formodningen om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret i CPR opstår, er uden betydning. Også en anonym anmeldelse om fejlregistrering vil efter omstændighederne kunne give anledning til at begynde en undersøgelse.

Det er som udgangspunkt den kommune, som vedkommende er (forkert) registreret i, som skal undersøge sagen og træffe afgørelse. Hvis der imidlertid er en formodning om, at vedkommende skal være registreret på en bestemt adresse i en anden kommune, er det denne anden kommune, som skal undersøge sagen og træffe afgørelsen, jf. lovens § 10, stk. 1. Se nærmere om kompetence under afsnit 3.8.2.

Hvis en påtænkt afgørelse bevirker, at en tidligere *registrering i en anden kommune skal annulleres*, bør kommunen altid spørge den anden kommune, om denne er i besiddelse af oplysninger, som har relevans for sagen.

Hvis en kommune påtænker at træffe afgørelse om annullering af en registrering i vedkommende kommune, og dette bevirker, at en person vil have sin *seneste aktuelle bopælsregistrering i en anden kommune*, skal kommunen som led i sagens oplysning høre denne anden kommune, før der træffes afgørelse i sagen.

Kommunen har i forbindelse med sagens oplysning mulighed for at benytte oplysninger, som i forvejen er i kommunens besiddelse, eventuelt i andre forvaltningsgrene (afsnit 3.9.1.). Endvidere har kommunen mulighed for at indhente oplysninger fra andre myndigheder (afsnit 3.9.2.). Kommunen kan desuden indhente oplysninger fra den registrerede selv (afsnit 3.9.3.) eller andre private (afsnit 3.9.4.) i det omfang, som fremgår af lovens § 10, stk. 2. Herudover kan kommunen indhente oplysninger fra eventuelle andre parter i sagen som led i partshøring af disse. Endelig kan kommunen selv i *et meget begrænset* omfang indhente oplysninger i forbindelse med observationer eller kontrolbesøg (afsnit 3.9.5.).

Med hensyn til spørgsmålet om straf for ikke at afgive oplysninger eller for at afgive ukorrekte oplysninger henvises til vejledningens kapitel 15.2.

Det er kommunen, der har bevisbyrden for, at en person imod dennes ønske skal registreres på en bestemt adresse. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal anbefale, at de muligheder, som fremgår af CPR-lovens § 10, stk. 2, som udgangspunkt udnyttes fuldt ud i alle tvangsflytningssager. Dette gælder navnlig, hvis sagen i øvrigt ikke bygger på faktuelle oplysninger, men på indicier, oplysninger om parternes troværdighed eller eventuelle »tilståelser« fra parterne. Tilsvarende gælder CPR-lovens § 10, stk. 3, der vedrører oplysninger i indkomstregistret, i det omfang sådanne oplysninger er relevante i den enkelte sag.

En kommune bør herudover i en tvangsflytningssag altid undersøge forholdene både på den adresse, hvor vedkommende selv oplyser at opholde sig, og på den adresse, hvor kommunen formoder, at vedkommende opholder sig.

Med hensyn til den praktiske fremgangsmåde i en tvangsflytningssag og de forvaltningsretlige regler, som skal følges under en sådan sag, henvises til bilag 3. Ministeriet skal anbefale, at kommunen, forinden der træffes afgørelse, orienterer sig i bilag 3 om de forvaltningsretlige regler. Opmærksomheden henledes dog her særligt på, at det skal afklares, om der er andre parter i sagen, der skal medinddrages med partsstatus i sagen om den registreredes bopælsregistrering, jf. bilag 3, pkt. 3, samt pkt. 7.2. om CPR-lovens § 11, stk. 1, vedrørende skriftlig parthøring.

Opmærksomheden henledes endvidere på, at hvis kommunen har en *konkret mistanke* om, at en person har begået en strafbar overtrædelse af CPR-loven, skal vedkommende orienteres om, at der ikke er pligt til at afgive en redegørelse efter lovens § 10, stk. 2, nr. 1, under kommunens behandling af sagen. Der henvises til afsnit 15.2. for en nærmere gennemgang af spørgsmålet om forbuddet mod selvinkriminering. Det er ikke muligt generelt at angive den præcise grænse mellem på den ene side tilfælde, hvor der foreligger en løsere formodning om, at der kan være begået et strafbart forhold, og på den anden side tilfælde, hvor en sådan formodning kan omsættes til en konkret mistanke om, at der er begået et strafbart forhold. Som anført under afsnit 15.2. kan der for en nærmere definition af begrebet mistanke bl.a. henvises til Retssikkerhedsloven med kommentarer (2005), s. 178, ff. af Ole Hasselgaard, Jens Møller og Jørgen Steen Sørensen (Lov om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter). Af forarbejderne til retssikkerhedsloven fremgår bl.a., at med hensyn til kravet om, at der skal foreligge en konkret mistanke, må det som udgangspunkt være afgørende, om myndighedens mistanke er så stærk, at der ville være grundlag for inden for strafferetsplejen at rejse en sigtelse eller tillægge vedkommende en sigtets rettigheder. Det fremgår herudover, at en person normalt skal anses for sigtet, når mistanken samler sig om vedkommende, og efterforskningen retter sig direkte imod den pågældende og ikke mod en bredere kreds. Det skal dog bemærkes, at det herudover i forarbejderne til retssikkerhedslovens § 10, stk. 1, er anført, at en myndighed i en række tilfælde ud fra de foreliggende oplysninger vil have gjort op med, at der ikke er anledning til at forfølge spørgsmålet om fastsættelse af straf, selv om der foreligger en formodning eller antagelse om, at vedkommende borger har begået en overtrædelse af lovgivningen, der kan sanktioneres med straf. Det er anført, at bestemmelsen i retssikkerhedslovens § 10, stk. 1, i sådanne tilfælde ikke (længere) vil finde anvendelse, f.eks. hvis kommunen på forhånd har besluttet ikke at anvende muligheden for at udstede bødeforlæg i sagen. Måtte der i den pågældende sag efterfølgende på ny opstå spørgsmål om eventuelt at fastsætte straf – f.eks. hvis der senere fremkommer oplysninger, der viser, at en lovovertrædelse kan være af mere grov karakter – vil det imidlertid igen blive relevant at iagttage § 10, stk. 1, samt den beskyttelse, der følger af artikel 6 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

3.8.2. *Kompetence til at træffe afgørelse*

Efter CPR-lovens § 10, stk. 1, skal en kommunalbestyrelse, der får en formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret, undersøge sagen for at rette eventuelle fejl.

Det er som udgangspunkt den kommune, som vedkommende er (forkert) registreret i, som skal undersøge sagen og træffe afgørelse. Hvis der imidlertid er en formodning om, at vedkommende skal være registreret på en bestemt adresse i en anden kommune, er det denne anden kommune, som skal undersøge sagen og træffe afgørelsen, jf. lovens § 10, stk. 1, 2. og 3. pkt.

Efter ordlyden af CPR-lovens §§ 6, 16 og 24 er det den faktiske bopælskommune, der har kompetence til at træffe afgørelse om, hvem der skal registreres med bopæl i kommunen ved anmeldelse af en indenlandsk flytning og en indrejse, men også om en person skal registreres som udrejst fra kommunen.

Det lægges på baggrund heraf til grund og er blevet lagt til grund i ministeriets praksis, at en kommune råder over registrering af personer i egen kommune. En kommune kan således ikke træffe afgørelse om at registrere en person som tilflyttet eller indrejst til en anden kommune eller som udrejst fra en anden kommune. Dette gælder, uanset om der er tale om behandling af en borgers egen anmeldelse af flytning eller en afgørelse om tvangsregistrering, og uanset om der er tale om en aktuel flytning eller en bopælsregistrering tilbage i tid, hvor den pågældende efterfølgende er registreret med bopæl i andre kommuner.

I sager om registrering af indrejse og udrejse, hvor der på tidspunktet for en kommunes afgørelse herom er efterfølgende bopælsregistreringer i CPR for en person i en anden kommune, medfører det, at den første efterfølgende bopælsregistrering i en anden kommune skifter "status" i CPR, se nærmere nedenfor under 3.8.2.2. og 3.8.2.3.

Kommunerne er herudover sideordnede myndigheder, og der kan ikke ske ulovhjemlet delegation af myndighedskompetencen fra én kommune til en anden kommune til at træffe afgørelse om registrering i CPR. En kommune kan således ikke, hverken generelt eller i en konkret sag, delegere kompetencen til at træffe afgørelse om registrering af en persons bopæl i CPR i kommunen til en anden kommune. Der kan dog med hjemmel i CPR-lovens § 6, stk. 9, overlades opgaver vedrørende registrering af indrejse og registrering af fremtidig udrejse til en anden kommune, der varetager opgaver vedrørende registrering af indrejse i et ICS.

3.8.2.1. Indenlandsk flytning

Efter CPR-lovens § 10, stk. 1, skal en kommunalbestyrelse, der får en formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret, undersøge sagen for at rette eventuelle fejl. Hvis der imidlertid er en formodning om, at vedkommende skal være registreret på en bestemt adresse i en anden kommune, er det denne anden kommune, som skal undersøge sagen og træffe afgørelsen, jf. lovens § 10, stk. 1, 2. og 3. pkt.

En kommune, der er af den opfattelse, at en person aldrig reelt er tilflyttet kommunen, og hvor der ikke kendes en formodet bestemt opholdsadresse i en anden kommune på det registrerede tilflytningstidspunkt, kan således træffe afgørelse om at annullere tilflytningen til kommunen.

§ 10, stk. 1, 2. og 3. pkt. fastlægger imidlertid en særlig sagsgang, hvis der kendes en bestemt adresse i en anden kommune, hvor vedkommende menes at opholde sig og dermed skal være bopælsregistreret. I sådanne sager er det den formodede reelle opholdskommune, der skal undersøge sagen. Den kommune, hvor vedkommende aktuelt er registreret forkert, kan således ikke straks annullere den forkerte registrering i CPR, men skal afvente afgørelsen fra den kommune, hvor vedkommende formodes at opholde sig. Derved sikres, at det er den formodede reelle bopælskommune, der undersøger sagen og dermed eventuelt træffer afgørelse om vedkommendes registrering i denne kommune. Det sikres også herved, at der i en sådan situation kun træffes én afgørelse i sagen.

Først hvis den formodede reelle bopælskommune ikke finder at kunne løfte bevisbyrden for, at vedkommende skal registreres med bopæl i denne kommune, kan kommunen efterfølgende træffe afgørelse om at annullere registreringen i kommunen, hvis det findes godtgjort, at vedkommende reelt ikke har været tilflyttet denne kommune. Derved vil den pågældende på ny være bopælsregistreret i CPR på sin tidligere adresse i en anden kommune, som snarest derefter skal behandle sagen om vedkommendes registrering, typisk hvorvidt vedkommende skal registreres som værende uden fast bopæl i denne kommune eller eventuelt som udrejst.

3.8.2.2. Registrering af udrejse

3.8.2.2.1. Udrejse fra aktuel bopælskommune

Såfremt en person aktuelt er registreret i CPR med adresse i en kommune, og vedkommende udrejser fra denne kommune, er det denne kommune, der kan træffe afgørelse om registrering af udrejse.

3.8.2.2.2. Udrejse fra tidligere bopælskommune end den aktuelle

Det er den kommune, hvor den pågældende er (forkert) registreret fra det tidspunkt, hvor det efter de foreliggende oplysninger må formodes, at den pågældende skal registreres som udrejst, der skal undersøge sagen og træffe afgørelse. Det gælder uanset, om der er efterfølgende bopælsregistreringer i CPR i andre kommuner.

Dette gælder også, hvis personen er registreret som værende uden fast bopæl/forsvundet i en kommune på det faktiske udrejsetidspunkt, da en registrering som værende uden fast bopæl/forsvundet i en kommune betragtes som en "bopælsregistrering" i denne kommune.

Hvis vedkommende har været bopælsregistreret i udrejsekommunen i hele den periode, der danner grundlag for vurderingen af udlandsopholdets længde, og kommunen vælger at registrere vedkommende som indrejst i denne kommune på ny fra en dato, der ligger forud for en allerede registreret efterfølgende indenlandsk flytning til en anden kommune, berøres registreringen i den efterfølgende kommune ikke af afgørelsen. Kun hvis det er relevant for vurderingen af spørgsmålet om registreringen af genindreisen, er der i en sådan situation behov for at kontakte den efterfølgende registrerede bopælskommune forud for afgørelsen.

Hvis vedkommende ikke kan registreres som genindrejst i kommunen i forbindelse med en afgørelse om tvangsudrejse, skal eventuelle efterfølgende bopælsregistreringer i andre kommuner ikke annulleres. Den første efterfølgende bopælsregistrering i en anden kommune skal således ændres til en registrering af indrejse, hvorefter denne kommune skal tage stilling til, om vedkommende på daværende tidspunkt opfyldte betingelserne for at blive registreret som indrejst i denne kommune. Forbuddet mod delegation medfører, at denne anden kommune ikke kan delegere kompetence til udrejsekommunen til tillige af træffe afgørelse om registreringen i denne anden kommune.

Vedkommende person skal i afgørelsen om tvangsregistrering af udrejse orienteres om, at vedkommende er registreret som udrejst fra afgørelseskommunen fra det fastlagte udrejsetidspunkt, men at vedkommendes registrering i den kommune, hvor vedkommende efterfølgende var bopælsregistreret med en indenlandsk flytning, samtidigt er ændret til en registrering af indrejse, og at det medfører, at denne kommune skal overveje, hvorvidt vedkommende fra registreringstidspunktet i denne kommune opfyldte betingelserne for at blive registreret som indrejst i CPR, jf. CPR-lovens § 16.

Hvis vedkommende har været bopælsregistreret i den kommune, der træffer afgørelse om registrering af udrejse, i hele den periode, der danner grundlag for vurderingen af udlandsopholdets længde, typisk en periode på over 6 måneder, vil registreringen i CPR som udrejst afspejle hele det udlandsophold, der har dannet grundlag for afgørelsen om registrering af udrejse.

Hvis vedkommende kun har været bopælsregistreret i den kommune, der træffer afgørelse om registrering af udrejse, i f.eks. de første to måneder af det udlandsophold, der danner grundlag for kommunens afgørelse om registrering af udrejse, men efterfølgende er registreret som flyttet til en anden kommune, kan det forhold, at en kommune er enekompetent til at træffe afgørelser vedrørende bopælsregistrering i egen kommune, medføre, at en borger i CPR vil fremstå som udrejst i en kortere periode end den periode, der har dannet grundlag for afgørelsen om registreringen af udrejse – d.v.s. normalt en periode på over 6 måneder. Registreringen som udrejst vil i givet fald kun afspejle den del af udlandsopholdet, hvor vedkommende tidligere var registreret med bopæl i den kommune, der har truffet afgørelse om registrering af udrejse.

En afgørelse om tvangsregistrering af udrejse i CPR, hvor det udlandsophold, der danner grundlag for afgørelsen, strækker sig over efterfølgende bopælsregistreringer i en eller flere kommuner, forudsætter, at

afgørelseskommunen i et samarbejde med den eller disse kommuner har oplyst vedkommendes forhold i hele den relevante periode. Selve den juridiske vurdering af udrejsespørgsmålet, herunder længden af udlandsopholdet, skal imidlertid alene foretages af den kommune, der træffer afgørelse om registreringen af udrejse.

Det kan bemærkes, at såfremt vedkommende person reelt aldrig var tilflyttet den eller de ”efterfølgende” kommuner, behøver en annullation af den indenlandske tilflytning til disse kommuner, ikke at afvente en afgørelse om udrejse fra udrejsekommunen, da der i givet fald ikke kendes en bestemt adresse her i landet, hvor vedkommende skal være bopælsregistreret. I forbindelse med udrejsekommunens afklaring af vedkommendes faktiske forhold i de relevante ”efterfølgende” kommuner vil det derfor samtidigt være relevant at afklare, om den/disse kommuner - forinden udrejsekommunen træffer afgørelse i sagen - vil træffe afgørelse om at annullere den indenlandske tilflytning dertil efter CPR-lovens § 6.

3.8.2.3. Registrering af indrejse

3.8.2.3.1. Indrejse i aktuel bopælskommune

Det er den faktiske indrejsekommune, der kan træffe afgørelse om tvangsregistrering af indrejse. Hvis der ikke er bopælsregistreringer i CPR, der ligger efter det valgte indrejsetidspunkt, er det i forhold til kompetencespørgsmålet uproblematisk at registrere en person som indrejst tilbage i tid.

3.8.2.3.2. Indrejse forud for allerede registreret bopælsregistrering i anden kommune

Det rejser ligeledes ikke spørgsmål om kompetence, såfremt en kommune overvejer at registrere en person som indrejst fra et tidspunkt, der ligger forud for en allerede registreret bopælsregistrering i CPR i en anden kommune. Kommunen skal dog overveje, om det er relevant at inddrage den kommune, der tidligere var registreret som indrejsekommune, i oplysningen af sagen forud for registrering af indrejsen, hvis opholdet i afgørelseskommunen ikke i sig selv opfylder det tidsmæssige kriterium i lovens § 16, stk. 1, for registrering af indrejse.

En afgørelse om registrering af indrejse tilbage i tid vil herudover medføre, at den førstkommende tidligere registrering af indrejse i en anden kommune skal ændres i CPR til en indenlandsk flytning. Denne kommune skal orienteres om den ændrede status med henblik på en stillingtagen dertil. Borgeren skal ligeledes orienteres herom.

3.8.2.3.3. Annullation af registrering af indrejse i aktuelle bopælskommune

Det er i forhold til kompetencespørgsmålet uproblematisk at annullere en registrering af en persons indrejse i den aktuelle bopælskommune.

3.8.2.3.4. Annullation af registrering af indrejse med efterfølgende bopælsregistrering i anden kommune

Hvis en kommune træffer afgørelse om at annullere en registrering af indrejse, men samtidigt beslutter at registrere vedkommende som indrejst på ny i kommunen fra et tidspunkt, der ligger før en bopælsregistrering i en anden kommune, vil det som oftest ikke være relevant at orientere den anden kommune herom. Der kan dog være forhold vedrørende kriterierne for registrering af indrejse, der rækker ind i den periode, hvor vedkommende er registreret i den anden kommune, således at denne kommune skal inddrages i oplysningen af sagen.

Hvis en kommune beslutter at annullere en registrering af indrejse, hvor der er registreret en efterfølgende indenlandsk flytning til en anden kommune, skal den efterfølgende indenlandske flytning til den anden kommune ændres til en indrejse. Denne kommune skal orienteres herom og skal derefter behandle

sagen og tage stilling til vedkommendes registrering i CPR for at afklare, om vedkommendes registrering som indrejst i denne kommune kan opretholdes, jf. CPR-lovens § 16. Borgeren skal ligeledes orienteres herom.

Såfremt vedkommende person i den tre måneders periode, der har dannet grundlag for registrering af indrejsen, var registreret med bopæl i mere end én kommune, skal den kommune, der overvejer at træffe afgørelse om at annullere en registrering af indrejse tilbage i tiden, i nødvendigt omfang inddrage den efterfølgende bopælskommune/de efterfølgende bopælskommuner under sagens behandling for at oplyse sagen i tilstrækkeligt omfang.

3.8.2.4. Internordiske flytninger

Den internordiske overenskomst om folkeregistrering fastsætter særlige kompetenceregler ved flytninger mellem de nordiske lande. Færøerne sidestilles i relation til registrering af ind- og udrejse i CPR med et andet nordisk land, jf. CPR-lovens § 23, stk. 2, og § 27, stk.2.

En kommune skal derfor ved flytninger mellem de nordiske lande og Færøerne sikre sig, at kommunen har kompetence til at træffe afgørelse i sagen. Ved flytninger mellem de nordiske lande er det altid indrejselandet, der har kompetence til at træffe afgørelse om, hvorvidt der skal ske en registrering som indrejst i det pågældende land, herunder Færøerne, og dermed en afledt registrering i CPR som udrejst. Indrejselandet har tillige kompetence til at annullere landets egen afgørelse om en registrering som indrejst i dette land med den afledte effekt, at registreringen i CPR som udrejst også skal annulleres.

Såfremt en dansk kommune efter undersøgelser af bopælsforhold vedrørende en person, der er registreret som indrejst i eksempelvis Sverige og dermed er registreret som udrejst af Danmark i CPR, er af den opfattelse, at personen ikke reelt udrejste til Sverige, er det således de svenske myndigheder, der efter de svenske regler for folkeregistrering, skal træffe afgørelse om, hvorvidt den svenske afgørelse om registrering som indrejst var korrekt.

Såfremt en dansk kommune derimod er af den opfattelse, at personen på korrekt vis er registreret som flyttet til Sverige, men at der på et tidspunkt efter registreringen som udrejst til Sverige er sket en sådan ændring af personens faktiske forhold, at denne efter de danske regler på et senere tidspunkt skal registreres som flyttet tilbage til Danmark, er kommunen som nyt indrejseland kompetent til at træffe afgørelse herom.

Ministeriet skal derfor anbefale, at man ved overvejelser om en ændring af en allerede foretagne registrering i et andet nordisk land tager kontakt til registreringsmyndigheden i det andet nordiske land med henblik på at få disse kompetencespørgsmål afklaret og få sagen oplyst bedst muligt. Se endvidere under afsnit 5.5. vedrørende indrejse fra et andet nordisk land og afsnit 6.4. vedrørende udrejse til et andet nordisk land. Der henvises endvidere til folkeregistreringsbekendtgørelsens kapitel 6 og 7.

En borger, der flytter til et andet nordisk land, er forpligtet til at anmelde udrejse til fraflytningskommunen, som i den forbindelse må tage stilling til, om den pågældende eventuelt indtil den nordiske flytning falder på plads som følge af indrejserejselandets behandling heraf, skal registreres som værende uden fast bopæl i fraflytningskommunen. Det kan f.eks. være relevant, hvis andre personer er flyttet til den adresse, som den pågældende er fraflyttet.

3.9. Sagens oplysning

3.9.1. Oplysninger fra kommunen selv

Kommunen er en enhedsforvaltning og har derfor mulighed for at anvende oplysninger, som den i forvejen er i besiddelse af, også i andre grene af forvaltningen, i forbindelse med en sag om bopælsregistrering.

Oplysninger, der kan belyse en bopælssag, kan bl.a. være oplysning om, hvilken adresse den pågældende har oplyst til f.eks. socialforvaltning eller teknisk forvaltning. Oplysninger, der allerede er tilvejebragt af kommunen i f.eks. ydelsessager, vil således i en del tilfælde kunne benyttes til belysning af en persons bopælsforhold og dermed lægges til grund for en afgørelse om registrering af en persons korrekte adresse i CPR.

Oplysninger, der kan indhentes fra en anden forvaltningsgren i kommunen, kan endvidere være oplysninger om, hvilken kontaktadresse en person har oplyst til skoletandpleje, skole eller daginstitution. Som andre eksempler kan nævnes oplysninger til teknisk forvaltning om adresseforhold i en byggesag, oplysninger til socialforvaltningen i ansøgninger om ydelser m.m. Kommunens forsyningsafdeling kan endvidere ofte give oplysning om regningsadresse. Oplysninger om boligens størrelse, indretning og kvalitet set i forhold til antallet af beboere er også væsentlige oplysninger i bopælssager.

Kommunen skal dog være opmærksom på, at der – uanset at kommunen er en enhedsforvaltning – alene kan indhentes oplysninger, der har betydning for kommunens stillingtagen til bopælssagen efter CPR-lovens regler om bopælsregistrering. Det skal derfor nøje overvejes, hvilke oplysninger fra f.eks. en sag om ydelser efter ydelseslovgivningen, der kan inddrages i sagen om bopælsregistrering i CPR efter CPR-loven. Der må således de enkelte forvaltningsgrene imellem til brug for en bopælssag ikke udveksles oplysninger, som er uden betydning for en persons bopælsregistrering. Der skal i øvrigt udfærdiges et notat i medfør af § 13 i offentlighedsloven (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen) om de indhentede oplysninger, selv om oplysningerne allerede findes i kommunen. Det skal fremgå heraf, på hvilket tidspunkt oplysningen er modtaget og fra hvilken forvaltningsgren, og eventuel dokumentation for oplysningernes rigtighed skal vedlægges. Hvis der ikke foreligger dokumentation for oplysningerne, skal også navnet på den person, som har afgivet oplysningerne, noteres.

3.9.2. Oplysninger fra andre offentlige myndigheder

Kommunen har også mulighed for at indhente oplysninger fra andre offentlige myndigheder. Det skal dog igen påpeges, at det kun er oplysninger, der kan belyse bopælsforhold, der må indhentes fra en anden myndighed.

Regler for videregivelse af personoplysninger til en anden offentlig myndighed findes bl.a. i databeskyttelsesforordningen (Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger) og i databeskyttelsesloven (lov nr. 502 af 23. maj 2018 om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger). Herudover er der i § 28, stk. 2, i forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 som ændret ved § 2 i lov nr. 503 af 23. maj 2018) fastsat regler for videregivelse af oplysninger af fortrolig karakter, som ikke er omfattet af forvaltningslovens § 28, stk. 1. I det omfang den afgivende myndighed er *berettiget* til at videregive oplysninger efter databeskyttelsesloven/databeskyttelsesforordningen /forvaltningsloven, vil denne myndighed som udgangspunkt også have *pligt* til på begæring at afgive disse oplysninger, hvis oplysningen er af betydning for den spørgende myndigheds virksomhed eller for en afgørelse, som denne myndighed skal træffe, jf. forvaltningslovens § 31, stk. 1. Det er imidlertid den afgivende myndighed, som selv tager stilling til, om den er berettiget til at videregive oplysningerne og dermed også har pligt hertil.

Ministeriet skal henlede opmærksomheden på, at kommunen selv skal overholde databeskyttelseslovens, databeskyttelsesforordningens og forvaltningslovens regler om videregivelse af oplysninger, når kommunen anmoder andre myndigheder om oplysninger til brug for kommunens behandling af en sag om registrering i CPR.

En kommune, der er ved at undersøge en persons bopælsforhold, bør altid overveje, om andre offentlige myndigheder kan være i besiddelse af relevante oplysninger. Det kan f.eks. være relevant at anmode an-

dre kommuner om bopælsoplysninger, herunder andre kommuners daginstitutioner, skoler m.m. Det kan for eksempel være relevant at indhente oplysninger fra skattemyndighedens sag vedrørende beregning af vedkommendes transportfradrag. I sager om, hvorvidt en person har opholdt sig i udlandet i et sådant omfang, at vedkommende skal være registreret som udrejst, kan det være relevant at anmode regionen om oplysninger om vedkommendes personlige fremmøde, henholdsvis e-konsultationer via e-mail og telefon i forbindelse med brug af sundhedsydelser. Det kan endvidere være relevant at anmode politiet om oplysninger om en persons bopælsforhold, som politiet i forvejen er i besiddelse af.

Særligt for så vidt angår oplysninger om el-leverandør på en adresse bemærkes, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet i orienteringsbrev nr. 2020-3, som er tilgængelig på www.cpr.dk, har tilkendegivet, at det er ministeriets opfattelse, at Energinet er både berettiget og forpligtet til på kommunernes forespørgsel at videregive oplysninger om el-leverandør på en given adresse til brug for kommunernes stillingtagen til, om en person er korrekt bopælsregistreret i CPR. Oplysning herom kan danne grundlag for en kommunes forespørgsel til forsyningsselskabet om forbrug af el på adressen, jf. CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 3.

Særligt for så vidt angår spørgsmålet om adgang til oplysninger fra *indkomstregistret* bemærkes, at der med virkning fra den 1. juni 2023 er tilvejebragt hjemmel i CPR-lovens § 10, stk. 3, til, at en kommune til brug for behandlingen af sager efter lovens kapitel 3-6 om bopælsregistrering kan få terminaladgang til oplysninger i indkomstregisteret, jf. § 7 i lov om et indkomstregister. Oplysninger, som kan være relevante at indhente fra indkomstregisteret til brug for en sag om bopælsregistrering i CPR, er oplysninger om indtægtsforhold, som f.eks. kan vise, at en person har været uden indtægt i en vis periode, hvilket særligt for f.eks. udenlandske arbejdstagere eller studerende kan give en formodning om, at den pågældende ikke længere opholder sig her i landet. Adgangen til indkomstregistret kan alene anvendes i tilfælde, hvor det er relevant i forhold til kommunens opgavevaretagelse i forbindelse med behandlingen af en konkret sag, eller til brug for kommunernes generelle kontrol med bopælsregistreringen i CPR. Der skal altid foretages en konkret vurdering af, om der er grundlag for at foretage opslag i indkomstregistret. En kommune har herudover mulighed for at gøre brug af oplysninger om indkomst for en given person, som allerede foreligger i den kommunale forvaltning, til brug for fastlæggelsen af den pågældendes bopælsforhold. Der henvises herom til ministeriets orienteringsbrev nr. 2021-1, hvor dette spørgsmål er behandlet. Orienteringsbrevet er tilgængeligt på www.cpr.dk.

Hvad særligt angår spørgsmålet om *politiets* medvirken bemærkes, at fastlæggelsen af en borgers bopælsforhold som udgangspunkt er en kommunal opgave, jf. dog afsnit 3.8.1. ovenfor. En kommune kan ikke anmode politiet om f.eks. at kontakte en borgers nabo eller arbejdsgiver med henblik på at fastlægge borgerens bopælsforhold til brug for kommunens bopælssag i henhold til CPR-loven.

Bestemmelsen i CPR-lovens § 10, stk. 4, indebærer, at oplysninger fra andre offentlige myndigheder kan indhentes elektronisk både som led i behandlingen af en enkelt sag og som led i en generel søgning til brug for kontrol, f.eks. samkøring af edb-registre. Bestemmelsen udgør ikke en selvstændig hjemmel til at indhente oplysninger, men hvis der i lovgivningen er hjemmel hertil, indebærer bestemmelsen i § 10, stk. 4, at oplysningerne kan indhentes elektronisk.

3.9.3. Oplysninger fra den registrerede selv

I en bopælssag kan kommunen til brug for undersøgelsen af en persons bopælsforhold afkræve vedkommende selv en nærmere redegørelse om dennes bopælsforhold, jf. CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 1.

Oplysningspligten i lovens § 10, stk. 2, nr. 1, omfatter alene den person, hvis bopælsforhold undersøges. En eventuel anden part i sagen kan således ikke afkræves oplysninger og kan derfor alene inddrages i sagen som part. Kommunen er berettiget til som led i oplysningen af sagen at stille spørgsmål til andre parter end den person, hvis bopælsforhold sagen omhandler, og disse har ret, men ikke pligt, til at udtale sig. Kommunen skal være opmærksom på også at foretage partshøring af disse andre parter i sagen,

f.eks. den, på hvis adresse, kommunen påtænker at registrere den pågældende person, hvis bopælsforhold undersøges. Vedrørende partsbegrebet henvises til bilag 3, afsnit 3.

Kommunen kan *aldrig* kræve, at personen møder op på kommunen, og manglende personligt fremmøde kan ikke tillægges processuel skadevirkning. Såfremt en person ikke ønsker at give personligt fremmøde, bør kommunen derfor, for at oplyse sagen bedst muligt, overveje at sende et brev til pågældende – gerne med præcise spørgsmål – og heri bede vedkommende om at redegøre for sine bopælsforhold. Redegørelsen fra borgeren kan gives såvel skriftligt som mundtligt. Det skal i den forbindelse understreges, at kommunen ikke kan forlange, at borgeren afgiver en skriftlig redegørelse. Hvis borgeren afgiver redegørelsen mundtligt, er kommunen forpligtet til at udfærdige et notat herom, jf. § 13 i offentlighedsloven (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen). Efter omstændighederne kan det være relevant at sende et sådant notat til borgeren med henblik på dennes bemærkninger til det heri anførte.

Som udgangspunkt kan en person straffes for ikke at fremkomme med en redegørelse efter CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 1. Kommunen skal imidlertid være tilbageholdende med at meddele den registrerede, at vedkommende har pligt til at udtale sig. Der henvises til forbuddet mod selvinkriminering, som er beskrevet i vejledningens afsnit 15.2., samt bemærkningerne herom i afsnit 3.8.1. Det bemærkes endvidere, at vedkommende ikke kan straffes for at fremkomme med ukorrekte oplysninger.

3.9.4. Oplysninger fra andre private end den registrerede selv

Private har kun pligt til at bidrage med oplysninger i bopælssager i det omfang, dette følger af lovgivningen. I CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 2, er der hjemmel til, at kommunen kan afkræve oplysninger fra logiværter i form af husejer eller lejer (logiværtserklæringer). Der kan endvidere efter CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 3, indhentes oplysninger til belysning af en persons bopælsforhold fra virksomheder, der er pålagt befordringspligt efter postloven (Post Danmark), private tele- og forsyningsselskaber, private boligselskaber og -foreninger, arbejdsløshedskasser, fagforeninger og pengeinstitutter med henblik på at fastlægge vedkommendes bopælsforhold. Det skal bemærkes, at såfremt kommunen har en formodning om, at den person, hvis bopælsforhold, kommunen er ved at undersøge, lever sammen med en person i et samlivsforhold på en anden adresse end den registrerede, kan der ikke udsendes en logiværtserklæring til vedkommende person, som derimod vil have partstatus i sagen.

Til brug for belysning af en bopælssag kan det være relevant at indhente oplysninger om, hvilken adresse den pågældende har oplyst til andre. Det gælder oplysninger om den adresse, som den pågældende har opgivet over for private tele- og forsyningsvirksomheder, arbejdsløshedskasser, fagforeninger og pengeinstitutter. Det samlede forbrug af el, vand, varme og gas for en bestemt periode kan også tjene til at belyse sagen. Tilsvarende vil gælde oplysninger fra boligselskaber og -foreninger om, hvem der står på lejekontrakten. Der kan derimod ikke med hjemmel i CPR-loven indhentes f.eks. bankkontoudtog fra vedkommendes bank eller oversigter over telefonopkald fra et teleskab.

Endvidere kan oplysning om en borgers eventuelle anmeldelse af adresseændring til Post Danmark eller andre virksomheder, der er pålagt befordringspligt efter postloven (lovbekendtgørelse nr. 461 af 27. april 2023) være et værdifuldt bidrag til belysning af en borgers rette bopæl i en konkret bopælssag. Postvirksomheder har pligt til på begæring at udlevere oplysning om den adresse, som personen har oplyst til disse, også når den pågældende har bedt postvirksomheden om at få adressebeskyttelse.

Bestemmelsen giver ikke kommunerne mulighed for at indhente oplysninger om borgernes fagforeningsmæssige forhold. En kommune kan kun rette henvendelse til en fagforening, hvis kommunen i forvejen er i besiddelse af oplysninger om, at en borger er medlem af en bestemt fagforening. Der er endvidere i forhold til fagforeninger alene tale om en adgang til at indhente oplysninger om, hvilken adresse en borger er registreret med i fagforeningen.

Som bestemmelsen i CPR-lovens § 10, stk. 2, er formuleret, angiver denne umiddelbart alene, hvilke private der under strafansvar har pligt til at besvare kommunens spørgsmål. Der ligger imidlertid et beskyttelseshensyn til borgeren bag udformningen af bestemmelsen, og det må under hensyn til tilkendegivelserne under Folketingets behandling i 2000 af forslaget til CPR-loven konkluderes, at bestemmelsen er en egentlig positivliste over, hvilke private en kommune må anmode om oplysninger i forbindelse med en undersøgelse af en borgers bopælsforhold. Det er således ikke med bestemmelsen i CPR-lovens § 10, stk. 2, tilsigtet, at en kommune herudover i medfør af f.eks. reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven skulle kunne indhente oplysninger fra andre private end de i CPR-lovens § 10, stk. 2, anførte. Dette gælder uanset, om det samtidig oplyses, at vedkommende person ikke har pligt til at svare. Kommunen må således ikke kontakte andre private end dem, som er nævnt i lovens § 10, stk. 2, nr. 1-3, for at få oplysninger om en borgers adresseforhold. Som eksempler på private, som kommunen ikke må kontakte, kan nævnes en borgers arbejdsgiver eller nabo, uanset om det oplyses over for denne, at vedkommende ikke har pligt til at svare. Baggrunden herfor er, at eksempelvis en forespørgsel fra en kommune til en arbejdsgiver om en ansats adresseforhold vil afsløre, at kommunen undersøger vedkommendes adresseforhold. Der vil endvidere ikke kunne indhentes oplysninger fra f.eks. en privat skole eller børnehave.

Det kan tilføjes, at såfremt private af sig selv retter henvendelse til kommunen med oplysninger om en anden persons bopælsforhold, kan disse anvendes i en bopælssag. Kommunen er i den forbindelse forpligtet til om nødvendigt at udfærdige et notat efter offentlighedslovens § 13 om henvendelsen, og identiteten på den private skal noteres ned, hvis denne er kommunen bekendt. Tilsvarende gælder, hvis ansatte i kommunen fremkommer med relevante oplysninger, som disse er i besiddelse af, f.eks. om hændelser, som de tilfældigt har overværet i deres fritid. Det skal bemærkes, at anonyme anmeldelser har en meget ringe bevisværdi.

I tilfælde, hvor en part i en bopælssag selv inddrager andre private i sagen og måske oven i købet henviser kommunen til at rette henvendelse til disse, vil kommunen kunne henvende sig til disse og anmode om yderligere oplysninger, da der i så fald ikke er det samme beskyttelseshensyn. Kommunen skal dog gøre parten udtrykkeligt opmærksom på, at kommunen ikke har hjemmel til at gøre dette uden partens direkte opfordring. Såfremt der er andre parter i sagen, skal kommunen dog være opmærksom på, om der fortsat er et beskyttelseshensyn i forhold til disse.

Det er strafbart, hvis de i lovens § 10, stk. 2, nævnte private m.v. undlader at afgive oplysninger, eller hvis logiværter afgiver urigtige oplysninger, jf. lovens § 57, stk. 1, nr. 5. Der henvises til vejledningens afsnit 15.2.

3.9.5. Observationer og kontrolbesøg

Der er ikke hjemmel i CPR-loven til, at en kommune kan foretage nogen form for *systematiseret observation* af en borgers bopæl eller færden til brug for en bopælssag.

Enkeltstående observationer i forbindelse med verifikation af faktiske oplysninger kan dog anvendes af kommunen i en bopælssag. Det vil sige en observation, hvor et bestemt forhold skal kontrolleres. Et eksempel kan være, at det er oplyst i en sag, at et hus er ubeboeligt. Kommunen kan i dette tilfælde tage ud og besigtige ejendommen udefra med henblik på at se, om oplysningen er korrekt. Som et andet eksempel kan nævnes, at kommunen som led i sine undersøgelser kan foretage en enkelt besigtigelse af en adresse udefra med henblik på at søge oplyst, hvilke personer der er anført på navneskiltet samt for at vurdere adressens generelle karakter. I alle tilfælde gælder det, at observationerne skal foretages fra offentlig vej eller areal.

Herudover kan *tilfældige observationer*, som foretages af kommunens egne ansatte, anvendes i en bopælssag. Som eksempel kan nævnes, at en kommunalt ansat besøger familie eller venner og under et sådant besøg ikke kan *undgå* at bemærke, at der i nabohuset bor en person, som er registreret et

andet sted. Oplysninger tilvejebragt på denne måde kan inddrages i kommunens sagsbehandling. Dette forudsætter dog, at der til sagen udfærdiges et notat efter offentlighedslovens § 13 herom.

Vedrørende spørgsmålet om *kontrolbesøg på bopælen* ligger det klart, at der ikke i CPR-loven er hjemmel til, at en kommune kan kræve at komme ind på en borgers bopæl for at vurdere, hvem der bor på adressen.

Kommunalt ansatte må endvidere ikke tage ud på bopælen og opsøge borgeren, f.eks. for at aflevere et brev, såfremt borgeren ikke har Digital Post.

Såfremt en borger uopfordret anmoder kommunalt ansatte om at komme hjem og bese bopælen, kan kommunen dog tage imod en sådan invitation. Dette forudsætter imidlertid, at borgeren udtrykkeligt er vejledt om, hvad der er formålet med besøget, og er orienteret om, at kommunalt ansatte ikke har hjemmel til at foretage kontrolbesøg i bopælssager og derfor ikke har krav herpå. Der bør altid udarbejdes et notat efter offentlighedslovens § 13 herom. Det kan tilføjes, at parterne kan stå uforstående over for et afslag på et tilbud til kommunen om at besigtige boligen, da parterne ser dette som en mulighed for at få belyst sagen fra deres side. Ministeriet skal derfor henlede opmærksomheden på, at det ved vurderingen af bevisværdien af en foretagen besigtigelse kan indgå som et moment, at besøget er ønsket og planlagt, men at dette ikke i sig selv skal afholde kommunen fra at imødekomme et ønske herom.

Kapitel 4

Indenlandske flytninger

4.1. Indledning

Der er i bestemmelsen i CPR-lovens § 12 fastsat regler om formalia i forbindelse med anmeldelse af en indenlandsk flytning. Det bemærkes, at en flytning mellem en grønlandsk og en dansk kommune betragtes som en indenlandsk flytning. I modsætning hertil betragtes en flytning mellem en færøsk og en dansk kommune ikke som en indenlandsk flytning, idet Færøerne i relation til reglerne om indrejse og udrejse sidestilles med et andet nordisk land, jf. herved CPR-lovens § 23, stk. 2, og § 27, stk. 2. CPR-loven er ved kongelig anordning sat i kraft for Grønland med virkning fra den 1. januar 2007.

En indenlandsk flytning skal anmeldes til tilflytningskommunen senest 5 dage efter flytningen, jf. lovens § 12, stk. 1.

Anmeldelse af en indenlandsk flytning skal ske digitalt ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, som tilflytningskommunen stiller til rådighed, jf. CPR-lovens § 12, stk. 3, 1. pkt. Den digitale selvbetjeningsløsning skal derfor være indrettet således, at det er muligt at anmelde enhver indenlandsk flytning digitalt. Også en flytning til eller fra en registrering som værende uden fast bopæl skal således kunne indgives via den digitale selvbetjeningsløsning. Det bemærkes, at reglerne om digital anmeldelse af indenlandske flytninger ikke er sat i kraft for Grønland.

Flytteanmeldelser, der ikke indgives ved anvendelse af kommunens digitale selvbetjeningsløsning, skal afvises af kommunen, medmindre der foreligger særlige forhold, der gør, at borgeren ikke må forventes at kunne anvende den digitale selvbetjeningsløsning, jf. CPR-lovens § 12, stk. 3, 2. og 3. pkt. Det er kommunen, der ud fra et konkret skøn vurderer, hvorvidt der foreligger sådanne særlige forhold, at borgeren er undtaget fra kravet om digital anmeldelse ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Ved vurderingen heraf lægges bl.a. vægt på borgerens beskrivelse af egne IT-kompetencer og eventuelle andre hindringer for at anvende den digitale selvbetjeningsløsning, samt hvorvidt borgeren ved modtagelse af hjælp fra kommunen må vurderes at kunne anmelde flytningen ved anvendelse af selvbetjeningsløsningen. Det bemærkes, herved, at kommunen vil skulle yde hjælp og vejledning i at anvende den digitale selvbetjeningsløsning.

Særlige forhold vil efter et konkret skøn eksempelvis kunne foreligge, hvor der er tale om borgere med særlige handikap, såvel kognitiv som fysisk funktionsnedsættelse samt demens, borgere, der mangler digitale kompetencer, visse socialt udsatte borgere, borgere med psykiske lidelser, hjemløse, borgere med sprog vanskeligheder mv., hvor hjælp eller medbetjening fra kommunens side konkret vurderes ikke at være en egnet løsning. Der vil således kunne være tale om, at der foreligger særlige forhold for nogle af de nævnte borgere, der gør, at borgeren ikke kan anmelde flytning digitalt. Tilsvarende vil der også være borgere fra de nævnte grupper, der kan anmelde digitalt og derfor skal anmelde digitalt. Særlige forhold vil eksempelvis kunne foreligge, hvor en borger er indsat i fængsel eller institutionsanbragt og af den grund ikke har adgang til en computer eller lignende digital platform, hvorfor borgeren ikke kan anmelde flytning digitalt. Udover særlige forhold hos borgeren kan der også forekomme helt særlige situationer, hvor omstændighederne ved anmeldelsen eller kommunens forhold gør, at der ikke kan anmeldes digitalt. Der kan eksempelvis være tale om, at kommunens digitale selvbetjeningssystem ikke er indrettet til at håndtere en bestemt situation. Tilsvarende vil kommunen eksempelvis kunne anvisе borgeren en anden måde at anmelde på, hvis kommunens selvbetjeningssystem er ude af drift.

Kommunen kan helt ekstraordinært ud over de tilfælde, hvor der foreligger særlige forhold efter CPR-lovens § 12, stk. 3, 3. pkt., undlade at afvise en anmeldelse, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, hvis der ud fra en samlet økonomisk vurdering er klare økonomiske fordele for kommunen ved at behandle anmeldelsen på anden vis end digitalt, jf. CPR-lovens § 12, stk. 3, 5. pkt. Kommunen vurderer ud fra et konkret skøn, hvorvidt der er tale om et helt ekstraordinært tilfælde. Bestemmelsen skal imødekomme, at der kan være situationer, hvor det ud fra en samlet vurdering kan være mere økonomisk hensigtsmæssigt for kommunen at behandle sådanne sager på anden vis end digitalt, herunder i tilfælde, hvor krav om digital selvbetjening indebærer en uforholdsmæssigt omkostningskrævende omlægning af kommunens selvbetjeningssystem for at imødegå særlige situationer. Bestemmelsen forudsættes ikke anvendt til at fravige borgernes mulighed for at få hjælp til digital selvbetjening.

Hvor der foreligger særlige forhold efter CPR-lovens § 12, stk. 3, 3. pkt., eller foreligger helt ekstraordinære forhold efter CPR-lovens § 12, stk. 3, 5. pkt., skal kommunen tilbyde, at der kan ske anmeldelse på anden vis end ved brug af den digitale selvbetjeningsløsning, og kommunen kan bestemme, at flytteanmeldelser, der ikke er omfattet af kravet om digital anmeldelse ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, skal være skriftlige og afgives på en særlig blanket, jf. CPR-lovens § 12, stk. 3, 4. pkt.

Personer omfattet af § 6, stk. 6 og 8, skal anmelde flytning uden brug af kommunens digitale selvbetjeningsløsning. En kommunes afvisning af en flytteanmeldelse, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, er en afgørelse efter CPR-loven, og kan derfor påklages til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. CPR-lovens § 56, stk. 1. Det bemærkes, at de forvaltningsretlige regler om bl.a. partshøring og begrundelse også gælder for afgørelser om at afvise en flytteanmeldelse, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning. Der henvises til vejledningens bilag 3, afsnit 2.

En digital anmeldelse anses for at være kommet frem, når den er tilgængelig for kommunen, jf. CPR-lovens § 12, stk. 7. En flytteanmeldelse indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning, der er modtaget inden midnat, anses for at være kommet frem den pågældende dag, uanset at anmeldelsen eventuelt er kommet frem efter kontortids ophør.

En kommune må *aldrig* registrere en anmeldt flytning, hvis den har en formodning om, at den anmeldte flytning ikke er korrekt, jf. CPR-lovens § 12, stk. 4, 2. pkt., sammenholdt med lovens § 6, stk. 3, 2. pkt. Hvis kommunen får en sådan formodning, kan den til brug for sin vurdering anvende reglerne i lovens § 10, stk. 2 og 3. Kommunen kan således eksempelvis indhente en udtalelse fra den udlejer, hos hvem indflytningen angives at have fundet sted, en såkaldt logiværtserklæring. Hvis sagen efter afgivelsen

af en logiværtserklæring fortsat anses for tvivlsom, må der foretages yderligere undersøgelser, inden kommunen afgør, om tilmeldingen skal registreres. Det er herudover muligt for kommunerne at udsende logiværtserklæringer ved enhver anmeldelse af flytning til en adresse, hvor der i forvejen er registreret andre, også uden at der er tvivl om den anmeldte flytning.

Hvis en anmeldt flytning til trods for ovenstående er blevet registreret i CPR, og kommunen efterfølgende bliver opmærksom på, at registreringen muligvis ikke var korrekt, skal kommunen indlede en *tvangsflytningssag* efter lovens §§ 10 og 11, medmindre borgeren er enig i, at registreringen kan annulleres/ændres.

Kommunen skal være særlig opmærksom i situationer, hvor omstændighederne erfaringsmæssigt kan give anledning til tvivl om, hvorvidt den anmeldte flytning svarer til de faktiske forhold. Dette vil eksempelvis være tilfældet, hvor der anmeldes flytning til en adresse, hvor der set i forhold til boligens størrelse i forvejen er registreret et stort antal personer, i tilfælde hvor et voksent barn i forbindelse med et udlandsophold anmelder flytning hjem til sine forældre, og i tilfælde hvor der er registreret et flyttepåbud i CPR efter § 51 a, stk. 3, i planloven (lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 om planlægning med senere ændringer) for den, der anmelder flytning fra en sommerhusadresse. For de nævnte personer er det altid velbegrunderet at foretage en nærmere undersøgelse af anmeldelsen eller registreringen med henblik på at sikre, at det anmeldte svarer til de faktiske forhold. Se nærmere om kommunens forebyggende og kontrollerende indsats i afsnit 3.1.

Der henvises herudover til folkeregistreringsbekendtgørelsens § 6 om kommunens pligt til at orientere den registrerede og ejeren af sommerhuset om en række forhold vedrørende planlovgivningen/tilmeldingen, når en person melder flytning til en sommerhusadresse.

Ifølge CPR-lovens § 12, stk. 5, har den, der har anmeldt en flytning, ret til at få en kvittering. Retten er ikke betinget af, om flytningen registreres, men skal efter anmodning gives for selve anmeldelsen.

4.2. Børns flytning (procedurereglerne)

Med hensyn til spørgsmålet om, *hvor* et barn skal bopælsregistreres, henvises til vejledningens afsnit 3.6. I dette afsnit er procedurereglerne i forbindelse med børns flytning beskrevet.

Den, som i medfør af CPR-lovens § 13, stk. 1, skal foretage flytteanmeldelsen, vil typisk være forældremyndighedens indehaver eller en institution.

Om kommunen kan registrere en flytning, som er anmeldt af et barn, det vil sige en ugift person under 18 år, afhænger af, om kommunen bl.a. på grundlag af en vurdering af barnets modenhed skønner, at anmeldelsen svarer til de faktiske forhold, jf. herved lovens § 12, stk. 4, 2. pkt.

I CPR-lovens § 13, stk. 2, er der fastlagt en særlig høringsprocedure for høring af ikke medflyttende forældre ved behandlingen af anmeldelser af flytning for et barn. Proceduren i lovens § 13, stk. 2, skal iagttages, også selv om et barn vurderes modent nok til selv at kunne anmelde en flytning, og uanset om barnet er tæt på at fylde 18 år. Det skal bemærkes, at såfremt et barn er omfattet af CPR-lovens § 6, stk. 6, dvs. selvstændigt er undergivet særlig adressebeskyttelse, skal der *ikke* foretages høring af en ikke medflyttende forælder efter § 13, stk. 2. Der henvises til afsnit 3.4.1. og til afsnit 3.1. i ministeriets orienteringsbrev 2015-2 af 30. april 2015, som kan findes på www.cpr.dk under punktet lovgivning. Det følger af bestemmelsen i lovens § 13, stk. 2, at kommunen inden registreringen af en flytning for et barn, der hidtil har haft fælles bopæl med begge forældre, skal give en ikke medflyttende forælder mulighed for at udtale sig, hvis vedkommende ikke over for kommunen har erklæret sig enig i den anmeldte flytning. Tilsvarende gælder inden registreringen af en flytning for et barn, som hidtil har haft fælles bopæl med den ene af forældrene, hvis denne forælder ikke flytter med og heller ikke over for kommunen har erklæret sig enig i den anmeldte flytning.

Den ikke medflyttende forælder kan erklære sig enig over for kommunen ved f.eks. at give sit samtykke under en telefonsamtale, ved personligt fremmøde eller ved at acceptere den anmeldte flytning digitalt.

Den særlige høringsregel om indenlandske flytninger i lovens § 13, stk. 2, gælder, *uanset hvem der har forældremyndigheden* over barnet, dvs. også i en situation, hvor den, der anmelder flytning for et barn, har forældremyndigheden alene. Formålet med procedurekravet i lovens § 13, stk. 2, er at give kommunen mulighed for at opdage ukorrekte anmeldelser ved, at begge parter har mulighed for at udtale sig, før kommunen afgør, om flytningen kan registreres. Meningen med bestemmelsen er derimod ikke, at et barns adresse i CPR kun kan flyttes, hvis begge forældre er enige. Bestemmelsen i § 13, stk. 2, er således ikke en bestemmelse om samtykke, men alene en høringsregel. Hvis kommunen i forbindelse med høringen bliver opmærksom på, at en forælder ikke vil acceptere en anmeldt fraflytning for et barn, kan kommunen således ikke uden videre afvise den anmeldte flytning, men skal undersøge sagen for at få klarlagt, om der reelt er sket en flytning, se nærmere vejledningens afsnit 3.6.

Opmærksomheden henledes herudover på, at det er bestemt i CPR-lovens § 13, stk. 3, at hvis der samtidigt med anmeldelsen af en flytning, der er omfattet af § 13, stk. 2, anmodes om navne- og adressebeskyttelse, jf. § 28, på barnets tilflytningsadresse, må den anmeldte tilflytningsadresse og tilflytningskommune ikke oplyses til den ikke medflyttende forælder under sagens behandling, herunder i den endelige afgørelse. Det er herudover bestemt, at tilsvarende gælder, såfremt der anmeldes flytning for barnet til et krisecenter, eller såfremt barnet i forbindelse med en anmeldt flytning vil skulle registreres som værende uden fast bopæl i medfør af lovens § 6, stk. 8, 1. eller 3. pkt. Anmeldes der i disse tilfælde flytning til en anden kommune, skal forelæggelsen af flytteanmeldelsen for den af forældrene, der ikke flytter med, altid foretages af fraflytningskommunen, som tillige skal træffe den endelige afgørelse om, hvorvidt flytningen af barnet skal godkendes, samt meddele dette til sagens parter og tilflytningskommunen. For så vidt angår børn omfattet af CPR-lovens § 6, stk. 8, 1. eller 3. pkt. henvises tillige til ministeriets orienteringsbrev 2015-2, afsnit 3.2. For så vidt angår børn, hvor der anmeldes flytning til et krisecenter, henvises til ministeriets orienteringsbrev 2020-5, afsnit 1.

Det skal oplyses, at det ikke har været tilsigtet, at bestemmelsen i lovens § 13, stk. 2, udtømmende skulle regulere høringspligten i sager om indenlandske flytninger, ligesom bestemmelsen ikke omfatter anmeldelse af flytninger til og fra udlandet. Ministeriet skal derfor generelt henstille, at kommunen i hver enkelt sag om ændring af et barns bopælsregistrering overvejer, om der ud over høringspligten efter lovens § 13, stk. 2, efter anden lovgivning skal foretages en høring af/inddrages andre end den, der anmelder flytningen. Baggrunden herfor er særligt partshøringsreglerne i forvaltningsloven og reglerne om forældremyndighed.

Det følger af reglerne om forældremyndighed, at såfremt den ene forælder alene har forældremyndigheden, er det denne forælder, der kan repræsentere barnet. Denne forælder skal derfor altid inddrages i afgørelser vedrørende barnets registrering i CPR. Selv om der er fælles forældremyndighed, kan den ene forælder dog i et vist omfang agere på egen hånd. Hvorvidt dette er tilfældet, vurderes konkret. Væsentlige beslutninger kræver enighed mellem forældrene. Som et eksempel på situationer, hvor det lægges til grund, at den ene forælder trods fælles forældremyndighed kan agere på egen hånd, kan nævnes den situation, hvor den ene forælder bor alene sammen med børnene i Danmark. Hvis denne forælder anmelder flytning for sig selv og børnene til en anden adresse i Danmark, er det ikke nødvendigt at partshøre den anden forælder, medmindre kommunen konkret er bekendt med, at denne ønsker at blive inddraget i sagen.

Ministeriet skal på baggrund af ovenstående henstille, at kommunerne i sager om ændring af børns adresser er opmærksomme på, hvem der kan repræsentere barnet, og hvem der således skal inddrages som part i sagen om en ændring af barnets adresse i CPR.

4.3. Aftjening af værnepligt

Reglerne om bopælsregistrering i forbindelse med aftjening af værnepligt findes navnlig i CPR-lovens § 14 og folkeregistreringsbekendtgørelsens § 7, hvortil der henvises. Det følger heraf, at aftjening af vær-

nepligt ikke i sig selv medfører en ændring af den værnepligtiges bopælsregistrering, men at oplysning herom registreres i CPR som »Supplerende adresse« under aftjeningen af værnepligten.

4.4. Anbringelse i kriminalforsorgens institutioner

Personer, som indsættes eller anbringes i en af kriminalforsorgens institutioner, det vil sige *fængsler, arresthuse og udslusningsfængsler* skal som udgangspunkt ikke registreres på institutionen, jf. lovens § 15, stk. 1.

Det følger af folkeregistreringsbekendtgørelsens § 8, stk. 1, og § 9, stk. 1, at vedkommende skal forblive bopælsregistreret på sin hidtidige adresse. Der skal dog gøres særligt notat om anbringelsen i »Kommunale notater 3 og 4«, hvis kommunen fra kriminalforsorgen modtager orientering om en indsættelse til strafudståelse, dvs. når der er faldet dom i sagen, og den effektive opholdstid vil vare mere end tre måneder, eller vedkommende anbringes i forvaring. Endvidere påhviler det kriminalforsorgen at underrette kommunen om eventuel senere overførsel mellem kriminalforsorgens institutioner. I bekendtgørelsens § 9, stk. 2, er der fastsat regler for sletning af registrering i de kommunale notater ved løsladelse eller udskrivning af anbragte.

Herudover sender kriminalforsorgen i visse tilfælde besked ud til kommunerne om varetægtsfængsling eller strafafsoning med henblik på stop af eventuelle ydelser. En sådan orientering skal ikke medføre en registrering i notatfeltet i CPR.

Hvis den hidtidige adresse opgives under afsoningen, uden at vedkommende får en ny, skal vedkommende registreres som værende uden fast bopæl i sin hidtidige bopælskommune, jf. folkeregistreringsbekendtgørelsens § 8, stk. 2.

Hvis en person indsættes eller anbringes uden umiddelbar forudgående registrering i landet, skal vedkommende registreres som værende uden fast bopæl i den kommune, hvor institutionen ligger, indtil der erhverves en bolig, jf. folkeregistreringsbekendtgørelsens § 8, stk. 3. I en sådan situation følger vedkommendes registrering i CPR anbringelsesstedet, også selv om dette medfører, at vedkommende registreres som tilflyttet en ny kommune som værende ”uden fast bopæl”.

En person uden anden bolig, som bor på en af kriminalforsorgens udslusningsfængsler og ønsker at blive registreret der, kan blive dette, jf. CPR-lovens § 15, stk. 2.

Det bemærkes, at bestemmelserne i CPR-lovens § 15 og folkeregistreringsbekendtgørelsens §§ 8 og 9 ikke omfatter personer, som efter rettens bestemmelse er anbragt på *psykiatriske institutioner*, da disse ikke er en af kriminalforsorgens institutioner, og der henvises derfor for disse personers vedkommende til vejledningens afsnit 3.2.

Kapitel 5

Tilflytning fra udlandet

5.1. Indledning

Reglerne i CPR-lovens kapitel 5 omhandler tilflytning til Danmark fra udlandet (indrejse). Det skal indledningsvist bemærkes, at en tilflytning fra udlandet som udgangspunkt kun kan registreres i CPR, såfremt følgende 3 betingelser er opfyldt:

- vedkommende opholder sig allerede i Danmark og skal opholde sig her i landet i over 3 måneder,
- vedkommende har erhvervet en bopæl eller et fast opholdssted her i landet, og
- vedkommende har lovligt ophold her i landet.

Opmærksomheden henledes dog på de særlige bestemmelser i CPR-lovens § 16, stk. 6, vedrørende henholdsvis danske statsborgere, der indrejser for at aftjene værnepligt her i landet, samt lovens § 17, stk. 4, vedrørende ikke-nordiske statsborgere, som fra udlandet indsættes direkte til afsoning i en af kriminal-

forsorgens institutioner. Herudover er det i CPR-lovens § 22, stk. 2, bestemt, at for flygtninge foretages registrering i CPR efter reglerne herom i lov om integration af udlændinge i Danmark (integrationsloven).

Der gælder forskellige regler for registrering af tilflytning fra udlandet afhængig af, hvilket land en person indrejser fra, samt vedkommendes statsborgerskab.

En kommune kan helt eller delvist overlade opgaver vedrørende registrering af indrejse i CPR for så vidt angår personer, som tilflytter kommunen fra udlandet og betjenes i et International Citizen Service (ICS), til en anden kommune, som i et ICS varetager opgaver vedrørende registrering af indrejse, jf. herved CPR-lovens § 6, stk. 9, 1. pkt. Tilsvarende gælder, at der vil kunne overlades opgaver vedrørende behandling og registrering i CPR af fremtidig udrejse, som anmeldes i forbindelse med anmeldelse af en indrejse, jf. herved CPR-lovens § 6, stk. 9, 2. pkt. En borger, som tilflytter kommunen fra udlandet, kan således blive registreret som indrejst i CPR ved henvendelse i et ICS, og i den forbindelse ligeledes under visse betingelser anmelde og få registreret en fremtidig udrejse, såfremt kommunen har delegeret kompetencen hertil, som beskrevet ovenfor.

5.2. Nordiske statsborgere

5.2.1. Nordiske statsborgeres ret til at blive registreret som indrejst i landet

Nordiske statsborgere har ret til at blive registreret som indrejst her i landet, når følgende 2 betingelser er opfyldt:

- vedkommende ved, at opholdet her i landet skal vare over 3 måneder, jf. lovens § 16, stk. 1, og
- vedkommende har erhvervet en bopæl eller et fast opholdssted her i landet, jf. lovens § 16, stk. 5.

Nordiske statsborgere skal således ikke have opholdstilladelse/-bevis for at blive registreret som indrejst i landet, men skal kunne dokumentere, at de er nordiske statsborgere.

5.2.2. Nordiske statsborgeres pligt til at anmelde indrejse til Danmark

Nordiske statsborgere har pligt til at anmelde indrejse her til landet, når følgende 2 betingelser er opfyldt:

- vedkommende ved, at opholdet her i landet skal vare over 6 måneder, jf. lovens § 16, stk. 2, og
- vedkommende har erhvervet en bopæl eller et fast opholdssted her i landet, jf. lovens § 16, stk. 5.

5.3. Ikke-nordiske statsborgere

5.3.1. Ikke-nordiske statsborgeres ret til at blive registreret som indrejst i landet

En ikke-nordisk statsborger har ret til at blive registreret som indrejst, når følgende 3 betingelser er opfyldt:

- vedkommende ved, at opholdet her i landet skal vare over 3 måneder, jf. lovens § 16, stk. 1,
- vedkommende har erhvervet en bopæl eller et fast opholdssted, jf. lovens § 16, stk. 5, og
- vedkommende har fået meddelt opholdstilladelse/-bevis eller har fået besked fra udlændingemyndighederne om fritagelse fra dette, jf. lovens § 17, stk. 1.

5.3.2. Ikke-nordiske statsborgeres pligt til at anmelde indrejse til Danmark

En ikke-nordisk statsborgers pligt til at anmelde indrejse til Danmark afhænger af vedkommendes statsborgerskab, samt hvilket land vedkommende indrejser fra.

Tilflyttere fra et andet nordisk land, uanset vedkommendes statsborgerskab, samt statsborgere i et EU/EØS-land eller Schweiz (samt disses familiemedlemmer fra tredjelande) har pligt til at anmelde indrejse, når følgende 3 betingelser er opfyldt:

- vedkommende ved, at opholdet her i landet skal vare *over 6 måneder*, jf. lovens § 16, stk. 2,
- vedkommende har erhvervet en bopæl eller et fast opholdssted her i landet, jf. lovens § 16, stk. 5, og

- vedkommende har fået meddelt opholdstilladelse/-bevis eller har fået besked fra udlændingemyndighederne om fritagelse fra dette, jf. lovens § 17, stk. 1.

Øvrige tilflyttere har pligt til at anmelde indrejse, når følgende 3 betingelser er opfyldt:

- vedkommende ved, at opholdet her i landet skal vare *over 3 måneder*, jf. lovens § 16, stk. 2,
- vedkommende har erhvervet en bopæl eller et fast opholdssted her i landet, jf. lovens § 16, stk. 5, og
- vedkommende har fået meddelt opholdstilladelse/-bevis eller har fået besked fra udlændingemyndighederne om fritagelse fra dette, jf. lovens § 17, stk. 1.

5.3.3. Ikke-nordiske statsborgeres lovlige ophold i Danmark

Bestemmelsen i CPR-lovens § 17, stk. 1, indebærer, at udlændingemyndighederne for alle ikke-nordiske statsborgere skal have taget stilling til lovligheden af deres ophold her i landet, inden der kan ske bopælsregistrering af de pågældende i bopælskommunen. Registrering i CPR af tilflytning fra udlandet for ikke-nordiske statsborgere forudsætter således, at disse enten har opholdstilladelse eller -bevis efter udlændingeloven eller forskrifter udstedt i medfør heraf eller har en bekræftelse fra udlændingemyndighederne på, at de efter udlændingelovgivningen er fritaget for opholdstilladelse eller -bevis.

Dette indebærer, at også børn under 18 år først kan bopælsregistreres, når udlændingemyndighederne har taget stilling til deres sag og tilkendegivet, hvorvidt de pågældende skal have en opholdstilladelse/-bevis eller ej, også selv om de tager ophold hos forældremyndighedens indehaver.

Opholdsbeviser for EU/EØS- statsborgere efter bekendtgørelse nr. 1457 af 6. oktober 2020 om ophold i Danmark for udlændinge, der er omfattet af Den Europæiske Unions regler (EU-opholdsbekendtgørelsen) udstedes af Styrelsen for International Rekruttering og Integration. Opholdsbeviserne for EU-statsborgere benævnes »Bevis for registrering« og for EU-statsborgeres familiemedlemmer fra tredjelande som »Opholdskort for familiemedlem til en unionsborger«, idet selve retten til ophold i landet udspringer direkte af EU-retten. Registreringsbeviset/opholdskortet er således alene et bevis for registrering af retten til ophold her i landet. Hvis en EU/EØS-statsborger henvender sig for at blive bopælsregistreret uden at have det fornødne opholdsbevis, rettes henvendelse til Styrelsen for International Rekruttering og Integration med henblik på afklaring af, om vedkommende er berettiget til at få udstedt et opholdsbevis.

En kommune kan ikke pålægge en EU/EØS-statsborger at henvende sig til Styrelsen for International Rekruttering og Integration for at få udstedt et registreringsbevis med henblik på registrering af vedkommende som indrejst i CPR, hvis vedkommende efter EU-opholdsbekendtgørelsen ikke er forpligtet til at lade sig registrere i Danmark.

Opholdstilladelse eller opholdsbevis kan aldrig erstattes af en påstempling i passet fra udlændingemyndighederne om, at ansøgning er indgivet, eller af et brev fra disse om, at opholdstilladelsen eller opholdsbeviset kan forventes givet.

Oplysning om, at en person har anket et afslag på meddelelse af opholdstilladelse/bevis, kan ligeledes aldrig danne grundlag for registrering af tilflytning. Den pågældende kan først registreres, når vedkommende har fået opholdstilladelse.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvorvidt en opholdstilladelse/bevis fortsat er gyldig i forbindelse med en indrejse, der sker længe efter udstedelsen af opholdstilladelsen/beviset, kan dette spørgsmål være berørt i selve opholdsgrundlaget. Er dette ikke tilfældet, eller giver de foreliggende oplysninger anledning til tvivl, henvises kommunen til at rette henvendelse herom til udlændingemyndighederne.

Bestemmelsen i CPR-lovens § 17, stk. 2, regulerer en speciel situation ved anmeldelse af genindrejse på baggrund af et tidligere anvendt opholdsgrundlag. Den pågældende har således tidligere fået meddelt opholdstilladelse/-bevis og har på denne baggrund været registreret som indrejst i CPR. Vedkommende er efterfølgende blevet registreret som udrejst i CPR, men ønsker nu at blive registreret som genindrejst med den tidligere anvendte opholdstilladelse/-bevis som dokumentation for lovligt ophold her i landet. I en sådan situation skal udlændingemyndighederne bekræfte, at den tidligere meddelte opholdstilladelse/-bevis

ikke skal anses for bortfaldet, før kommunen på ny kan registrere vedkommende som indrejst. Hvis der i selve opholdstilladelsen/beviset er taget stilling til, at opholdsgrundlaget ikke bortfalder i forbindelse med udrejse og efterfølgende genindrejse til Danmark og som følge heraf kan anvendes i forbindelse med genindreisen, kan kommunen lægge dette til grund.

Ministeriet finder dog ikke, at CPR-lovens § 17, stk. 2, finder anvendelse i en situation, hvor en person efter et udlandsophold på ny er indrejst i Danmark på et tidspunkt, der ligger forud for en kommunes afgørelse om at registrere vedkommende som udrejst. Baggrunden herfor er, at den pågældende person ved sin genindrejse allerede var bopælsregistreret i CPR og således ved genindreisen ikke havde anledning til at ansøge om tilladelse til at opholde sig her i landet.

Det følger af bestemmelsen i § 17, stk. 3, at visum/udrejsefrist i et pas aldrig kan sidestilles med en opholdstilladelse og således aldrig kan danne grundlag for registrering i CPR.

Det bemærkes, at der for så vidt angår personer, som visiteres til en kommune efter integrationsloven, gælder særlige regler for bopælsregistrering, jf. folkeregistreringsbekendtgørelsens § 15. Der henvises herom til kapitel 7 i bekendtgørelse om boligplacering nr. 550 af 3. maj 2022.

5.4. Visse udenlandske statsborgere udsendt til Danmark med opholdstilladelse udstedt af Udenrigsministeriet eller hvis ophold i Danmark er reguleret i aftaler om retsstillingen for styrker eller militære hovedkvarterer, som Danmark har tiltrådt, samt deres familiemedlemmer

CPR-lovens § 18, stk. 1, omhandler udenlandske statsborgere udsendt til Danmark. Disse personer skal uanset ophold her i landet ikke registreres i CPR som tilflyttet landet. Bestemmelsen omfatter udenlandske statsborgere, som har fået opholdstilladelse af Udenrigsministeriet (registreret i Udenrigsministeriets Protokol) efter udlændingelovens § 47, stk. 1. CPR-lovens § 18, stk. 1, omfatter tillige personer, hvis ophold i Danmark er reguleret i aftaler om retsstillingen for styrker eller militære hovedkvarterer, som Danmark har tiltrådt.

Efter § 18, stk. 2, registreres udenlandske familiemedlemmer til de personer, der er omfattet af stk. 1, ligeledes ikke i CPR som tilflyttet landet, hvis de er en del af de pågældendes husstand.

Tvivl om, hvorvidt en person er omfattet af CPR-lovens § 18, kan afklares ved henvendelse til henholdsvis Udenrigsministeriets Protokol eller Forsvarsministeriet.

Det forekommer i praksis i relation til personer, som er registreret i Udenrigsministeriets Protokol, at de pågældende personer udover at være registreret i Udenrigsministeriets Protokol, får meddelt et registreringsbevis efter EU-opholdsbekendtgørelsen. Dette forhold indebærer ikke, at de pågældende skal bopælsregistreres i CPR. Personer, der meddeles opholdstilladelse af Udenrigsministeriet, får tildelt et administrativt personnummer af Udenrigsministeriets Protokol.

Der er visse undtagelser til registrering i Udenrigsministeriets Protokol. I sådanne tilfælde skal de pågældende udenlandske statsborgere bopælsregistreres efter de almindelige regler. Har en udenlandsk statsborger udsendt til Danmark ikke fået tildelt et administrativt personnummer af Udenrigsministeriet, skal kommunen under alle omstændigheder rette henvendelse til Udenrigsministeriets Protokol med henblik på afklaring af den pågældende persons opholdsstatus til brug for kommunens stillingtagen til eventuel bopælsregistrering i CPR.

Såfremt en person anmelder indrejse til en kommune, men kommunen kan konstatere ved opslag i CPR, at den pågældende allerede har fået tildelt et administrativt personnummer af Udenrigsministeriet, skal det derfor *altid* afklares i samarbejde med Udenrigsministeriets Protokol, hvorvidt vedkommendes opholdsgrundlag fortsat er afledt af en opholdstilladelse, der er udstedt af Udenrigsministeriet. I givet fald skal den pågældende ikke bopælsregistreres i CPR som tilflyttet fra udlandet. En sådan person skal endvidere ikke bopælsregistreres i CPR, hvis den pågældende efterfølgende flytter til en anden kommune, såfremt vedkommendes opholdsgrundlag fortsat er afledt af en opholdstilladelse, der er udstedt af Udenrigsministeriet.

Såfremt en kommune modtager henvendelse fra andre myndigheder vedrørende personer med opholdstilladelse fra Udenrigsministeriet, skal der altid henvises til Udenrigsministeriets Protokol, når kommunen ved opslag i CPR kan konstatere, at den pågældende person er tildelt et administrativt personnummer af Udenrigsministeriet.

5.5. Særligt om flytninger mellem de nordiske lande (internordiske flytninger)

Formålet med den internordiske overenskomst om folkeregistrering er at bevare Norden som ét registreringsområde i folkeregistreringsmæssig forstand, hvor de grundlæggende principper er, at en person kun er bopælsregistreret ét sted i Norden, at det er tilflytningslandets regler, der er afgørende for, om en person skal anses for bosat i tilflytningslandet, og at det er den lokale registreringsmyndighed i tilflytningslandet, der har kompetence til at træffe afgørelse herom. Færøerne sidestilles i relation til registrering af ind- og udrejse i CPR med et andet nordisk land, jf. CPR-lovens § 23, stk. 2, og § 27, stk. 2.

Ved registrering af en person i CPR som tilflyttet Danmark fra et andet nordisk land sendes der samtidigt elektronisk besked til fraflytningslandet herom via CPR, og vedkommende registreres som udrejst i fraflytningslandet. Der henvises til CPR-kontorets meddelelse om «Retningslinjer for registrering af internordiske flytninger fra 1. januar 2007». Meddelelsen findes på CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk.

Særligt for så vidt angår anmeldelse af indrejse af børn fra et andet nordisk land skal det påpeges, at en dansk afgørelse om en registrering som indrejst fra et andet nordisk land direkte medfører en registrering som udrejst i fraflytningslandet. Myndighederne i fraflytningslandet kan imidlertid ikke forventes at orientere en ikke medflyttende forælder herom, da det er den danske kommune, der træffer afgørelse i sagen og dermed skal foretage korrekt forvaltningsretlig sagsbehandling. Kommunen skal derfor nøje overveje, om en ikke medflyttende forælder skal partshøres og inddrages i oplysningen af sagen, samt have meddelt afgørelsen med oplysning om klageadgang, hvis denne ikke har samtykket i flytningen. Se nedenfor i afsnit 5.6.

Der er fastsat supplerende regler om internordiske flytninger i folkeregistreringsbekendtgørelsens §§ 10 og 11.

5.6. Indrejse af børn

Som anført under afsnit 4.2. er der i CPR-lovens § 13, stk. 2, en særlig høringsregel ved anmeldelse af indenlandske flytninger for børn.

Der er derimod ikke i CPR-loven fastsat særlige procedureregler for høring ved anmeldelse af indrejse af et barn fra udlandet.

Ministeriet skal derfor henstille, at kommunen i hver enkelt sag ved anmeldelse af tilflytning for et barn til Danmark overvejer, om der efter anden lovgivning skal foretages en høring af/inddrages andre end den, der anmelder flytningen. Baggrunden herfor er særligt partshøringsreglerne i forvaltningsloven og reglerne om forældremyndighed.

Det følger af reglerne om forældremyndighed, at såfremt den ene forælder alene har forældremyndigheden, er det denne forælder, der kan repræsentere barnet. Denne forælder skal derfor som udgangspunkt altid inddrages i afgørelser vedrørende barnets registrering.

Selv om der er fælles forældremyndighed, kan den ene forælder i et vist omfang agere på vegne af begge. Hvorvidt dette er tilfældet, vurderes konkret. Mere væsentlige spørgsmål – som f.eks. flytning til et andet land – kræver som udgangspunkt enighed mellem forældrene.

For så vidt angår anmeldelse af indrejse af et barn fra et andet nordisk land er det særligt vigtigt at få afklaret spørgsmålet om høringspligt, da en dansk afgørelse om registrering af et barn som indrejst direkte

medfører en registrering som udrejst i fraflytningslandet, uden at myndighederne i fraflytningslandet kan forventes at orientere en ikke medflyttende forælder herom. Se oven for afsnit 5.5.

Såfremt der anmeldes indrejse for et barn fra et andet nordisk land, eller et barn, der er statsborger i et EU/EØS-land eller Schweiz, hvor forældrene har fælles forældremyndighed over barnet, og forældrene er uenige om barnets ophold her i landet, kan der først ske registrering af indrejse, når det kan lægges til grund, at barnet har opholdt sig eller vil komme til at opholde sig her i landet i en periode på over 6 måneder. Baggrunden herfor er, at personer, der indrejser fra et andet nordisk land, og personer, der er statsborgere i et EU/EØS-land eller Schweiz, kun har pligt til at anmelde flytning, hvis opholdet her i landet skal vare over 6 måneder. Såfremt det kan lægges til grund, at barnet har haft eller vil få et ophold her i landet på mere end 6 måneder, kan det forhold, at en ikke medflyttende forælder ikke har samtykket i, at barnet flytter til Danmark, ikke medføre, at der ikke skal ske registrering af tilflytning til Danmark.

5.7. Afgørelse om indrejse og annullering af registreret indrejse/beregning af frister

En kommune må først registrere en person som indrejst, når alle lovens indrejsebetingelser er opfyldt. For at blive registreret som indrejst skal vedkommende have lovligt ophold, vedkommende skal rent faktisk opholde sig i Danmark og skal herudover opholde sig her i landet i over 3 måneder. En kommune må således ikke registrere en person som indrejst, hvis vedkommende endnu ikke er indrejst i Danmark, ligesom kommunen ikke må registrere en person som indrejst, der ikke skal opholde sig her i landet i mere end 3 måneder. Der kan imidlertid undtagelsesvis forekomme situationer, hvor en udlænding skal opholde sig i Danmark i mere end 3 måneder, men hvor det f.eks. af tekniske årsager ikke er muligt at udstede en opholdstilladelse med en varighed af mere end 3 måneder, før den pågældende er indrejst. Udlændingestyrelsen vil i disse situationer bemærke dette forhold særskilt i opholdstilladelsen til brug for kommunens vurdering af registrering af den pågældende. Opholdskravet gælder også danske statsborgere, der anmelder indrejse. Hvis opholdet er på 3 måneder eller derunder, er det uden betydning, om vedkommende har bolig, familie eller anden tilknytning til Danmark. Det er – bortset fra situationer omfattet af lovens § 16, stk. 6 – ligeledes uden betydning, hvad formålet med opholdet i Danmark er.

For at have mulighed for at sikre, at en person rent faktisk opholder sig her i landet, er det bestemt i CPR-lovens § 21, stk. 2, at kommunen kan kræve, at enhver person, der er omfattet af en anmeldelse om tilflytning, inden registrering møder personligt frem. Det bemærkes, at der *ikke* må ske registrering af indrejse og tildeling af personnummer, før det er klart, at indrejsebetingelserne er opfyldt. Et personnummer, der fejlagtigt tildeles, genanvendes ikke senere til en anden person.

For flygtninge er reglerne for bopælsregistrering i CPR fastlagt i integrationslovens § 10, stk. 3-6, jf. CPR-lovens § 22, stk. 2. Ved flygtninge skal i denne sammenhæng forstås udlændinge, som er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2.

3/6-månedersfristen i lovens § 16 regnes fra det tidspunkt, hvor vedkommende rent faktisk indrejser i landet, uanset om registrering af indrejse i CPR først kan se fra et senere tidspunkt, f.eks. fordi det drejer sig om en ikke-nordisk statsborger, der først kan registreres som indrejst, når betingelserne i lovens § 17 er opfyldt, eller fordi vedkommende først på et tidspunkt efter indreisen får en bopæl eller et fast opholdssted, der kan danne grundlag for bopælsregistrering i CPR.

Registrering af indrejse skal som udgangspunkt ikke afvente, at vedkommende har opholdt sig her i landet i mere end tre måneder. Kommunen kan dog vente med at foretage registreringen, hvis den har *særlig grund* til at tvivle på, at opholdet i landet vil være over 3 måneder, jf. lovens § 16, stk. 4. Den dokumentation for opholdets varighed, som omtales i lovens § 16, stk. 4, kan bestå i fremvisning af dokumenter, hvorefter den pågældende har truffet dispositioner, som ikke er normale at foretage sig, hvis opholdet er af kortere varighed, f.eks. bindende indbetaling af leje for et længere tidsrum, køb af hus, som kun egner sig som helårsbolig, optagelse på en uddannelse, indskrivning af barn i institution/skole eller lignende.

Viser det sig efterfølgende, at den pågældendes ophold i Danmark ikke opfyldte kravene for registrering af tilflytning, f.eks. fordi opholdet rent faktisk varede mindre end 3 måneder, skal indrejsen annulleres. Kommunen skal i den forbindelse være opmærksom på, at det ikke alene ud fra oplysningerne i CPR kan udledes, om vedkommende har opholdt sig her i landet i en periode på over 3 måneder, fordi vedkommende kan have opholdt sig her i landet forud for den registrerede indrejsedato. Inden der træffes afgørelse om annulation af indrejse, skal den faktiske indrejsedato således fastlægges. Herudover skal kommunen i overensstemmelse med CPR-lovens § 11 have forsøgt at kontakte den pågældende, ligesom afgørelsen også skal meddeles skriftligt til den pågældende, hvis dette er muligt. Der henvises til bilag 3, afsnit 7.2. og 8.

Der henvises til afsnit 3.8.2.3. om kompetence, såfremt en kommune vil annullere en registrering af indrejse, hvor der er efterfølgende indenlandske bopælsregistreringer.

Såfremt en flygtning er blevet bopælsregistreret i CPR efter integrationslovens regler herom, medfører det forhold, at den pågældende eventuelt udrejser, før vedkommende har opholdt sig her i landet i mere end tre måneder, ikke, at indrejsen skal annulleres. Kommunen skal i stedet afklare, om vedkommendes ophold i udlandet skal medføre en registrering af udrejse efter de almindelige regler for registrering af udrejse.

5.8. Oplysninger, som skal gives ved tilflytning

Ved anmeldelse af tilflytning fra udlandet skal den tilflyttende give en række oplysninger, jf. CPR-lovens § 20, der i nødvendigt omfang skal dokumenteres, jf. lovens § 21. Det er således kommunens skøn i det enkelte tilfælde, hvilke oplysninger der skal dokumenteres og i hvilket omfang. Denne dokumentation kan for visse oplysninger eventuelt ske ved forevisning af vedkommendes pas. Hvis der ved registreringen af en indrejse opstår tvivl om gyldigheden af vielser, skilsmisser og andre retsstiftende kendsgerninger, der har fundet sted i udlandet, henvises til bilag 1 til vejledningen.

5.9. Medlemskab af folkekirken

Tilflyttere, som oplyser og eventuelt dokumenterer, at de er medlemmer af den danske folkekirke eller af et evangelisk-luthersk trossamfund i udlandet, skal orienteres om, at de vil blive registreret som medlemmer af den danske folkekirke. Det bemærkes, at såfremt en person, der tilflytter landet, ønsker at melde sig ud af folkekirken, vil dette ikke kunne ske ved en erklæring til kommunen, men skal ske enten ved personligt fremmøde for eller ved skriftlig anmeldelse til den kirkebogsførende præst i det sogn, hvor medlemmet tager bopæl. Sker udmeldelsen af folkekirken inden 6 måneder efter tilmelding til CPR (ajourføringsdatoen), eller er indmeldelsen sket på et åbenlyst forkert grundlag, registreres udmeldelsen med virkning fra indrejsedatoen. Folkekirkerne i de nordiske lande, herunder den færøske folkekirke, er evangelisk-lutherske. Almindeligvis vil kun tilflyttere, der stammer fra et af de nordeuropæiske lande eller Nordamerika, opfylde betingelserne for indmelding i folkekirken. Ved tvivl om, hvorvidt et trossamfund er evangelisk-luthersk, kan der hentes vejledning hos Kirkeministeriet.

Såfremt en person henvender sig til kommunen og oplyser, at det er en fejl, at vedkommende er registreret som medlem af den danske folkekirke i umiddelbar forbindelse med selve indrejseregistreringen, skal kommunen foretage en vurdering af, om registreringen heraf er sket på forkert grundlag. Hvis det er tilfældet, ændrer kommunen registreringen i CPR med virkning fra indrejsedatoen. Tilsvarende gælder, hvis fejlen i øvrigt kan afklares af kommunen umiddelbart. I andre tilfælde, skal personen henvises til at kontakte bopælssoget med henblik på, at sognet tager stilling til en ændring af registreringen som medlem af folkekirken. Sognet vil i givet fald sørge for en ændring af registreringen i CPR.

5.10. Tilflytningsdato

Personer, som allerede ved indrejsen har lovligt ophold her i landet, dvs. nordiske statsborgere eller personer, der har opholdstilladelse/-bevis, skal registreres som indrejst med virkning fra det tidspunkt, hvor de rent faktisk er indrejst i Danmark, hvis de på dette tidspunkt også har en bolig eller fast opholdssted her i landet, jf. lovens § 22, stk. 1, sammenholdt med lovens § 16, stk. 5. Det samme gælder personer, som efter indrejsetidspunktet får en bekræftelse fra udlændingemyndighederne om, at de er fritaget for opholdstilladelse/-bevis, jf. lovens § 17, stk. 1, sammenholdt med § 22, stk. 1, eller en bekræftelse på, at deres tidligere anvendte opholdsgrundlag fortsat kan anvendes som opholdsgrundlag, jf. CPR-lovens § 17, stk. 2. Se nærmere afsnit 5.3.3.

Personer, som indrejser og først efterfølgende får opholdstilladelse/-bevis, kan først registreres som indrejst i CPR med virkning fra datoen for udstedelsen heraf, jf. lovens § 22, stk. 3, også uanset om det fremgår af opholdstilladelsen/-beviset, at denne har virkning fra et tidligere tidspunkt, typisk det faktiske indrejsetidspunkt. Som anført under afsnit 5.7. er det den faktiske indrejsedato, der er afgørende for, hvorvidt en person har opfyldt den tidsmæssige betingelse for ophold i CPR-lovens § 16, stk. 1, selv om vedkommende først kan blive registreret som indrejst fra datoen for udstedelsen af opholdstilladelsen/beviset.

For flygtninge er reglerne for bopælsregistrering i CPR fastlagt i integrationslovens § 10, stk. 3-6, jf. CPR-lovens § 22, stk. 2. Ved flygtninge skal i denne sammenhæng forstås udlændinge, som er omfattet af integrationslovens § 2, stk. 2.

5.11. Registrering af indrejse i et ICS

Der er i København, Aarhus, Odense, Aalborg, Esbjerg og Sønderborg Kommuner etableret 6 såkaldte International Citizen Service (ICS), hvor udenlandske arbejdstagere og deres medfølgende familie kan henvende sig og få vejledning og offentlig service på tværs af relevante myndigheder. I centrene, der er etableret som såkaldte kontorfællesskaber, er Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI) samt de seks værtskommuner repræsenteret.

Det er efter CPR-lovens § 6, stk. 9, 1. pkt., muligt for en kommune at overlade opgaver vedrørende registrering af indrejse for udenlandske arbejdstagere, der fra udlandet flytter til kommunen, til værtkommunen for det relevante ICS, men også til andre kommuner, som i et ICS varetager opgaver vedrørende registrering af indrejse. Opgaveoverladelsen kan eventuelt ske delvist, således at det alene er f.eks. identitetskontrol og vurdering af fremlagt dokumentation for de data, der skal registreres i CPR, som overlades til en anden kommune. Tilsvarende gælder, at en kommune kan overlade opgaver vedrørende behandling og registrering i CPR af fremtidig udrejse, som anmeldes i forbindelse med anmeldelse af en indrejse, til værtkommunen eller en anden kommune i et ICS, til hvilken kommunen efter § 6, stk. 9, 1. pkt., har overladt opgaver vedrørende registrering af indrejse. Det følger af CPR-lovens § 6, stk. 9, 2. pkt.

En borger, der tilflytter kommunen fra udlandet og betjenes i et ICS, kan således anmelde indrejse henholdsvis fremtidig udrejse, som anmeldes i forbindelse med anmeldelsen af indrejse, til den kommune, som af tilflytningskommunen har fået overladt kompetence til at registrere indrejse i CPR i et ICS. Det følger af CPR-lovens § 16, stk. 7, for så vidt angår anmeldelse af indrejse henholdsvis CPR-lovens § 24, stk. 10, for så vidt angår anmeldelse af fremtidig udrejse.

Tilflytningskommunen vil i fornødent omfang skulle vejlede borgere, der tilflytter kommunen fra udlandet, om muligheden for at anmelde indrejse henholdsvis fremtidig udrejse til en kommune, der i et ICS varetager opgaver vedrørende registrering af indrejse, og som af tilflytningskommunen har fået delegeret kompetence til at registrere indrejse henholdsvis fremtidig udrejse i CPR for tilflytningskommunens borgere.

Selvom der er sket overladelse af opgaver som beskrevet ovenfor, vil en borger, som tilflytter kommunen fra udlandet, fortsat kunne anmelde sin indrejse henholdsvis fremtidige udrejse til tilflytningskommu-

nen. En kommune kan således ikke afvise at behandle en anmeldelse af tilflytning eller fraflytning, hvis borgeren ønsker, at kommunen behandler sagen.

5.12. Registrering af fremtidig udrejse i forbindelse med registrering af indrejse

I forbindelse med en stillingtagen til registrering af indrejse kan en kommune under visse nærmere omstændigheder samtidigt behandle en anmeldelse af fremtidig udrejse. Der henvises til afsnit 6.5.

Kapitel 6

Fraflytning til udlandet

6.1. Ophold i udlandet over eller under 6 måneder

Enhver fraflytning til udlandet skal anmeldes inden udrejsen, jf. CPR-lovens § 24, stk. 1, 2. pkt. Dette gælder også ved fraflytning til et andet nordisk land, herunder Færøerne, se nærmere under afsnit 6.4.

Registrering af fraflytning efter CPR-lovens § 24, stk. 1, 3. pkt., af ophold i udlandet på *over 6 måneder* er en konstatering af, at den pågældende i en længere periode ikke opholder sig her i landet, hvilket i forhold til bopælsregistrering i CPR ligestilles med en flytning. Det er således uden betydning, hvilket formål den pågældende har med udlandsopholdet, om vedkommendes familie fortsat er registreret med bopæl i CPR i Danmark, og om opholdet oprindeligt var planlagt til at være af kortere varighed. Endvidere er det ved sådanne længerevarende udenlandsophold uden betydning, om der opretholdes en bolig her i landet og/eller anskaffes bolig i udlandet.

Er opholdet i udlandet *6 måneder eller derunder, og opretholdes den hidtidige bolig til fuld rådighed i hele perioden*, har den pågældende ifølge lovens § 24, stk. 1, 4. pkt., efter anmodning ret til fortsat at være registreret med bopæl på den hidtidige adresse. Hvis den hidtidige bolig er udlejet/fremlejet, er den ikke til fuld rådighed. Det samme gælder, hvis vedkommende ikke lovligt (hele året) kan bo og overnatte på adressen. Dette er f.eks. tilfældet, hvis vedkommende er registreret i et sommerhus, et erhvervslejemål eller et kolonihavehus, som det ikke er lovligt at opholde sig i/overnatte i hele året. Registrering i et sommerhus vil dog kunne opretholdes, hvis vedkommende har fået dispensation efter planlovgivningen til at bo i sommerhuset hele året. En registrering på et fast opholdssted, jf. lovens § 6, stk. 2, opfylder ikke betingelsen om opretholdelse af den hidtidige bolig til fuld rådighed. Rådighed over en bevægelig bolig vil kun kunne danne grundlag for fortsat registrering, hvis vedkommende efter lovens § 9 er berettiget til at være folkeregistreret på det sted, hvor den bevægelige bolig befinder sig.

Om personer, der opholder sig i udlandet i *6 måneder eller derunder uden at opretholde den hidtidige bolig til fuld rådighed*, jf. lovens § 24, stk. 1, 5. pkt., kan siges at være flyttet til udlandet og derfor skal registreres som udrejst, må afgøres efter et konkret skøn i overensstemmelse med almindelig opfattelse af, hvornår en person kan anses for flyttet. Det forhold, at vedkommende ikke har bevaret rådigheden over sin bolig, medfører således ikke i sig selv, at vedkommende skal registreres som udrejst. Som eksempler på momenter, der skal indgå i vurderingen, kan nævnes følgende:

- Hvor befinder den pågældendes møbler og øvrige ejendele sig?
- Hvor befinder ægtefælle/samlever eller mindreårige børn sig?
- Er det et ferieophold, eller arbejdes der i udlandet?
- Står der en bolig parat til den pågældende ved opholdets afslutning?
- Varigheden af opholdet.

Det bemærkes, at hvis en person efter et konkret skøn efter § lovens 24, stk. 1, 5. pkt., kan forblive registreret i Danmark, skal vedkommende registreres som værende uden fast bopæl i sin seneste bopælskommune.

For så vidt angår selve beregningen af varigheden af et udlandsophold henvises til afsnit 6.1.1. nedenfor. I lovens § 24, stk. 5 og 6, er der fastsat særlige regler for personer, der er ansat i staten og beordret til tjeneste uden for riget, samt deres familiemedlemmer. I lovens § 24, stk. 7-9, er der endvidere fastsat regler for personer, der har deres hovedophold i udlandet i en periode på over 6 måneder, men hvor udlandsopholdet skyldes arbejdsmæssige eller lignende grunde, og hvor hovedparten af ferier og fridage tilbringes her i landet. Disse regler er undtagelser til lovens § 24, stk. 1, se nærmere herom nedenfor under afsnit 6.2. og 6.3.

CPR-lovens § 24 regulerer, hvornår en person er forpligtet til at anmelde udrejse, og tager således ikke direkte stilling til en situation, hvor en person ønsker at blive registreret som udrejst. Om en anmeldelse af udrejse kan imødekommes, afhænger af, om udrejsen efter en konkret vurdering kan anses som en fraflytning. En person er derfor ikke efter lovens § 24, stk. 1, forpligtet til at opholde sig i udlandet i 6 måneder for, at vedkommende har ret til at blive registreret som udrejst.

Hvis et udlandsophold, som efter hensigten ved udrejsen registreredes som en fraflytning, får et andet og kortere forløb end forventet, må der, hvis den pågældende anmoder derom, foretages en konkret vurdering af, om udrejsen skal annulleres. Det skal således vurderes, om den hidtidige bolig er opretholdt til fuld rådighed, eller – hvis dette ikke er tilfældet – om vedkommende alligevel ikke skal betragtes som fraflyttet til udlandet, jf. ovenfor. Annulleringen er en afgørelse, som skal træffes efter forvaltningslovens regler herom. Der henvises til bilag 3.

Viser et udlandsophold, som oprindeligt skønnedes kun at ville vare 6 måneder eller mindre, at blive længerevarende, skal den pågældende efterfølgende registreres som udrejst fra det faktiske udrejetidspunkt, jf. lovens § 26, stk. 2. Ved vejledning af en person om CPR-lovens udrejseregler er det vigtigt at orientere vedkommende herom.

Opmærksomheden henledes på kommunernes forpligtelse til at udlevere eller tilsende ansøgningsskema om optagelse på folketingsvalglisten af personer, der opholder sig i udlandet, og notere dette i CPR, jf. § 3, stk. 4, i bekendtgørelse nr. 1242 af 29. oktober 2018 om optagelse på folketingsvalglisten af personer, der har valget uanset ophold i udlandet. Om det nærmere indhold af denne forpligtelse henvises til afsnit 4.4. i vejledning nr. 9913 af 29. oktober 2018 om behandling af ansøgninger om optagelse på folketingsvalglisten af personer, der har valget uanset ophold i udlandet. Der henvises endvidere til CPR-lovens bilag 1, nr. 15. Det bemærkes, at dette også gælder i forhold til udsendte, som på trods af reglerne i CPR-lovens § 24, stk. 5 eller 6, registreres som udrejst af Danmark, fordi de udsendes til et nordisk land (bortset fra Færøerne, da også personer folkeregistreret i en kommune på Færøerne optages på valglisten, dog ikke i Danmark, men på Færøerne), som folkeregistrerer dem som indrejst i dette land, jf. afsnit 6.2. nedenfor.

6.1.1. Beregningen af varigheden af et udlandsophold

Ved enhver stillingtagen til registrering af udrejse er det afgørende af få fastlagt den tidsmæssige udstrækning af vedkommendes ophold med henblik på at vurdere, om der er tale om et ophold i udlandet på over 6 måneder, således at sagen skal afgøres efter CPR-lovens § 24, stk. 1, 3. pkt., eller om der er tale om et udlandsophold på 6 måneder eller derunder, således at sagen skal afgøres efter CPR-lovens § 24, stk. 1., 4 og 5. pkt. Det er således nødvendigt at fastlægge en dato, fra hvilken kommunen overvejer at registrere en udrejse.

Efter CPR-lovens § 24, stk. 1, 3. pkt., skal ophold i udlandet på over 6 måneder altid anmeldes som en fraflytning til udlandet. Oplysningerne om vedkommendes ophold i udlandet henholdsvis i Danmark skal derfor være dækkende for perioden fra den overvejede udrejsedato og de efterfølgende 6 måneder.

Efter CPR-lovens § 24, stk. 2, skal korte besøg her i landet ikke betragtes som en afbrydelse af opholdet i udlandet, så længe vedkommende sover flest gange i udlandet. Også udlandsophold, der i sig selv har

en varighed på under 6 måneder, kan derfor medføre en registrering som udrejst i CPR efter CPR-lovens § 24, stk. 1. 3. pkt., hvis et efterfølgende ophold her i landet efter den overvejede udrejsedato betragtes som et "kort besøg" efter § 24, stk. 2. Betragtes et ophold her i landet som et kort besøg efter lovens § 24, stk. 2, betragtes opholdet her i landet som en fortsættelse af det forudgående udlandsophold, og opholdet her i landet medregnes således som en del af det forudgående udlandsophold ved fastlæggelsen af udlandsopholdets længde.

Beregningen af den relevante periode efter den fastlagte udrejsedato (typisk en 6 måneders periode) kan derfor *ikke* ske ved at sammenlægge alle udlandsophold i f.eks. en periode på et år og dernæst alle ophold her i landet for derefter at konkludere, at vedkommende skal registreres som udrejst, alene fordi vedkommende samlet har opholdt sig mest i udlandet i løbet af dette år.

Også i sager om registrering af udrejse ved udlandsophold på 6 måneder eller derunder skal varigheden af udlandsopholdet fastlægges, idet varigheden af udlandsopholdet indgår som et moment i sagen.

I sager, hvor der er skiftevis ophold i udlandet henholdsvis her i landet skal kommunen foretage en konkret vurdering af, hvorvidt et eventuelt ophold her i landet har været af en sådan varighed, at det tidligere påbegyndte udlandsophold derved kan betragtes som afbrudt, eller om opholdet her i landet betragtes som et kort besøg efter lovens § 24, stk. 2. For hvert enkelt ophold her i landet skal kommunens således forholde sig til, hvorvidt og i givet fald hvorfor kommunen lægger til grund, at dette ophold har været af en sådan varighed og karakter, at det efter CPR-lovens § 24, stk. 2, betragtes som et kort besøg, der ikke afbryder det påbegyndte udlandsophold. Det kan i den forbindelse ikke kræves, at opholdet her i landet skal opfylde indrejsebetingelsen i lovens § 16, stk. 1, det vil sige, at opholdet er over 3 måneder, for at det ikke kan betragtes som et kort besøg her i landet. Man skal i stedet vurdere det forudgående udlandsophold i forhold til opholdets længde og karakter her i landet. Er der tale om skiftevis ophold i udlandet og her i landet, skal man vurdere de enkelte ophold i forhold til hinanden og i forhold til den samlede periode. Har et ophold her i landet haft en sådan varighed og karakter, at det ikke kan betragtes som et kort besøg efter § 24, stk. 2, betragtes det forudgående udlandsophold som afbrudt, således at dette ikke kan medføre en registrering af udrejse. Der skal herefter foretages en selvstændig vurdering af, hvorvidt det næste påbegyndte udlandsophold skal medføre en registrering som udrejst i CPR. Der henvises for eksempler herpå til ministeriets orienteringsbrev 2015-2 om registrering af udrejse, samt orienteringsbrev 2002-1, hvor der er vedlagt to anonymiserede afgørelser vedrørende vurderingen af, om et ophold her i landet skal betragtes som et kort besøg efter CPR-lovens § 24, stk. 2. Orienteringsbrevene kan findes på www.cpr.dk under punktet lovgivning.

Kommunens vurdering af varigheden af udlandsopholdet, herunder af de enkelte ophold her i landet, skal fremgå af en eventuel afgørelse om registrering af udrejse. Såfremt der er tale om skiftende ophold i udlandet og Danmark, skal datoerne for de fastlagte ind- og udrejsetidspunkter således anføres.

Det skal bemærkes, at såfremt der i en sag om registrering af udrejse, f.eks. ved oplysning om et dokumenteret lægebesøg, er dokumenteret et ophold her i landet en enkelt dag midt i en længere periode uden anden dokumentation for ophold her i landet, kan det ikke uden videre lægges til grund, at vedkommende alene har opholdt sig her i landet i en enkelt dag. Der skal i givet fald tillægges en vis margin ved beregningen af opholdets længde her i landet, også ud fra sagens øvrige oplysninger.

Det skal herudover bemærkes, at CPR-lovens § 24, stk. 2, alene finder anvendelse ved fastlæggelsen af det udlandsophold, der danner grundlag for en afgørelse om registrering af udrejse. Såfremt den pågældende person efter den periode, der har dannet grundlag for kommunens afgørelse om registrering af udrejse, har haft efterfølgende ophold her i landet, skal kommunen således overveje, om vedkommendes ophold her i landet kan danne grundlag for efterfølgende registrering af indrejse, jf. CPR-lovens § 16, stk. 1. Det skal således fremgå af en afgørelse om registrering af udrejse, om der har været grundlag for sådanne overvejelser.

I forbindelse med en sag om registrering af udrejse tilbage i tid, skal kommunen herudover oplyse sagen med henblik på at afklare, om vedkommende eventuelt på ny kan registreres som indrejst.

6.2. Statsudsendte og deres familiemedlemmer

De personer, der er omfattet af undtagelsesbestemmelsen i lovens § 24, stk. 5, er navnlig personale inden for Udenrigsministeriets og Forsvarsministeriets område, når disse er *beordret* til tjeneste i udlandet. Det drejer sig således om personer, som bl.a. Forsvaret eller Beredskabsstyrelsen har beordret til tjeneste i udlandet med henblik på deltagelse i konfliktforebyggende, fredsbevarende, fredsskabende, humanitære og andre lignende opgaver, samt udenrigstjenestens personale, der gør tjeneste i udlandet. Disse personer samt deres ægtefæller, samlever og børn, herunder eventuelle særbørn under 18 år med bopæl hos forældrene, jf. lovens § 24, stk. 6, forbliver registreret på deres hidtidige bopæl eller, såfremt denne opgives, i deres hidtidige bopælskommune under høj vejkode (9953). Der henvises også til folkeregistreringsbekendtgørelsens § 13, nr. 5.

Det er således afgørende for vurderingen af, hvorvidt en person er omfattet af CPR-lovens § 24, stk. 5, om vedkommende er forpligtet til at tåle en udsendelse uden for riget i statens tjeneste, således at det er muligt at iværksætte sanktioner, hvis vedkommende skulle modsætte sig en udsendelse.

Under udsendelsen kan vedkommendes aktuelle udenlandsadresse registreres i CPR som supplerende adresse, jf. lovens § 24, stk. 3.

Når betingelserne for at være omfattet af lovens § 24, stk. 5 eller 6, ikke længere er til stede, eksempelvis hvis et barn flytter hjemmefra eller fylder 18 år, skal den pågældende registreres som udrejst fra dette tidspunkt.

I tilfælde af, at en person, som er omfattet af lovens § 24, stk. 5, beordres til tjeneste i landene omfattet af den internordiske overenskomst om folkeregistrering, det vil sige Finland, Island, Norge, Sverige og Færøerne, skal vedkommende registreres som udrejst, hvis indrejselandets materielle folkeregistreringsregler medfører, at denne skal registreres som indrejst i dette land. Dette gælder tillige for personer omfattet af lovens § 24, stk. 6. Den internordiske overenskomst om folkeregistrering har således forrang for lovens § 24, stk. 5-6, i disse særlige tilfælde, jf. lovens § 25, stk. 1.

6.3. Hovedophold i udlandet pga. arbejdsmæssige eller lignende forhold

Bestemmelsen i CPR-lovens § 24, stk. 7, skal sikre, at personer, der har et sådant arbejds- og opholdsmønster, at de pågældende overnatter størstedelen af tiden i en periode på over 6 måneder i udlandet, kan forblive registreret i CPR med adresse på bopælen her i landet, uanset at de pågældende efter lovens § 24, stk. 1 og 2, betragtes som havende et udlandsophold på over 6 måneder. Betingelsen er, at de pågældende opretholder boligen her i landet og løbende i perioden tilbringer hovedparten af weekender, fridage, ferier o. lign. i boligen.

Bestemmelsen omfatter alle personer med ovennævnte arbejds- og opholdsmønster, som eksempelvis langturschauffører, fiskere, handelsrejsende o. lign. Udgangspunktet er således, at opholdet i udlandet skal skyldes arbejdsmæssige forhold. Der kan dog tænkes enkelte tilfælde, hvor andre personer vil være omfattet af bestemmelsen, eksempelvis visse studerende med samme opholdsmønster.

For at være omfattet af lovens § 24, stk. 7, skal personerne opretholde deres bolig her i landet, hvor de pågældende opholder sig og overnatter, når de befinder sig her i landet, og hvor de har deres ejendele. Der skal være tale om at opretholde en *egentlig bolig* her i landet og ikke blot en overnatningsmulighed. Opholdene i boligen må således ikke have karakter af besøg. Boligen skal være til fuld rådighed, ligesom den fortsat skal være møbleret og fremstå som den pågældendes bopæl, hvor evt. familie (ægtefælle/samlever og børn) tillige opholder sig og er folkeregistreret. Boligen skal således fortsat danne rammen om de pågældendes sociale liv.

Personerne skal som nævnt tilbringe hovedparten af weekender, fridage, ferier o. lign. i boligen her i landet i den anførte periode på over 6 måneder. Hermed skal forstås, at de pågældende tilbringer den tid, det, set i forhold til arbejdsforhold o. lign., er muligt på adressen her i landet. Det forudsættes således, at personerne løbende og i et jævnt omfang skiftevis opholder sig her i landet og i udlandet i den anførte periode. Det kræves dog ikke, at samtlige weekender, fridage og ferier tilbringes i boligen her i landet, idet ferie- og weekendophold også kan tilbringes i udlandet/andre steder her i landet i almindeligt omfang.

Såfremt boligen er en bevægelig bolig omfattet af lovens § 9, er der tillige ret til at forblive registreret i denne, såfremt betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt.

Det er ikke noget til hinder for, at personer omfattet af bestemmelsen flytter til en ny bolig her i landet, såfremt der er tale om en reel flytning til en egentlig bolig.

Det er endvidere ikke et krav for at være omfattet af lovens § 24, stk. 7, at der overnattes på forskellige steder under udlandsopholdet. Bestemmelsen omfatter således eksempelvis både langturschauffører, der kører og overnatter på landevejen, samt håndværkere, der arbejder på et bestemt projekt gennem længere tid, og derfor overnatter det samme sted i udlandet.

Bestemmelsen i lovens § 24, stk. 8, omfatter søfarende, der grundet deres erhvervs- og arbejdsforhold, overnatter størstedelen af tiden til søs, men som opretholder deres bolig her i landet, hvor hovedparten af fridage, ferier o. lign. tilbringes.

En søfarende har som hovedregel ikke mulighed for at tage hjem til boligen i weekender og ved enkelte fridage og tilbringer derfor en del af sin fritid og sociale liv til søs. Der kan derfor ikke for denne gruppe stilles samme krav til ophold i boligen, som efter lovens § 24, stk. 7.

Det er imidlertid ligesom ved lovens § 24, stk. 7, et krav, at de pågældende søfarende opretholder deres bolig til fuld rådighed her i landet. Der skal således være tale om at opretholde en egentlig bolig her i landet og ikke blot en overnatningsmulighed. Opholdene i boligen må ikke have karakter af besøg, og boligen skal være til vedkommendes fulde rådighed, ligesom den skal fremstå som vedkommendes bopæl, hvor vedkommende har sine ejendele, og hvor vedkommendes eventuelle familie (ægtefælle/samlever og børn) tillige opholder sig og er folkeregistreret. Boligen skal således fortsat danne rammen om vedkommendes sociale liv.

Ifølge lovens § 24, stk. 9, har medrejsende familiemedlemmer, dvs. ægtefælle/samlever samt børn, tilhørende de i stk. 7 eller 8, nævnte personer, som grundet disses arbejde eller lign. har samme opholdsmønster som de pågældende, ret til at forblive registreret på bopælen. Medrejsende familiemedlemmer sidestilles ifølge stk. 9 således med de i stk. 7 og 8, nævnte personer.

6.4. Internordiske flytninger

En flytning fra et af de nordiske lande eller Færøerne til et andet nordisk land eller Færøerne betegnes som en internordisk flytning. Formålet med den internordiske overenskomst om folkeregistrering er at bevare Norden som ét registreringsområde i folkeregistreringsmæssig forstand, hvor de grundlæggende principper er, at en person kun er bopælsregistreret ét sted i Norden, at det er tilflytningslandets regler, der er afgørende for, om en person skal anses for bosat i tilflytningslandet, og at det er den lokale registreringsmyndighed i tilflytningslandet, der har kompetence til at træffe afgørelse herom. En person, der flytter til et andet nordisk land, skal inden udrejsen anmelde sin udrejse til den danske fraflytningskommune, men skal forblive registreret i CPR på sin hidtidige bolig, eller hvis denne er opgivet ved udrejsen, som værende uden fast bopæl, indtil der modtages besked fra tilflytningslandet om, at vedkommende er registreret som indrejst i det andet nordiske land eller Færøerne, jf. lovens § 25, stk. 1 og 2. Der er i kapitel 7 i bekendtgørelse om folkeregistrering nr. 466 af 21. april 2022, som med virkning fra den 1. januar 2023 afløste bekendtgørelse nr. 1167 af 13. september 2018, fastsat regler for kommunernes behandling af anmeldelser af flytning til andre nordiske lande. Der henvises herudover

til CPR-kontorets meddelelse om «Retningslinjer for registrering af internordiske flytninger fra 1. januar 2007». Meddelelsen findes på CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk.

En dansk kommune har således ikke kompetence til at træffe afgørelse om, at en person skal registreres som udrejst til et andet nordisk land eller Færøerne. Vedrørende kompetence til at annullere en registrering som udrejst til et andet nordisk land henvises til vejledningens afsnit 3.8.2.4.

6.5. Registrering af fremtidig udrejse i forbindelse med registrering af indrejse, herunder i et ICS

6.5.1. Generelt

Kommunen kan efter ministeriets vurdering inden for gældende lovgivning indrette sagsbehandlingen af udrejseregistrering i CPR således, at kommunen i forbindelse med behandlingen af borgerens anmeldelse af indrejse samtidig behandler og registrerer oplysning om en forventet udrejsedato i CPR for den pågældende, hvis kommunen i forbindelse med en persons anmeldelse af indrejse er i kontakt med den pågældende person, og denne oplyser alene at skulle opholde sig her i landet i en kortere periode.

En kommune, som efter CPR-lovens § 6, stk. 9, 1. pkt. har overladt opgaver til en anden kommune vedrørende registrering af indrejse i CPR af personer, der tilflytter kommunen fra udlandet og betjenes i et ICS, kan endvidere til denne anden kommune overlade opgaver vedrørende behandling og registrering i CPR af fremtidig udrejse. Det er med virkning fra den 1. juni 2023 fastsat i CPR-lovens § 6, stk. 9, 2. pkt. Personer, der efter CPR-lovens § 16, stk. 7, i et ICS anmelder indrejse til en anden kommunalbestyrelse end tilflytningskommunens, kan i så fald samtidig anmelde en fremtidig udrejse til denne kommune. Det er med virkning ligeledes fra den 1. juni 2023 fastsat i CPR-lovens § 24, stk. 10.

CPR-systemet indeholder på nuværende tidspunkt flere muligheder for rent teknisk at understøtte en sådan registrering af oplysning om en forventet udrejsedato, idet kommunerne i systemet kan registrere en fremtidig udrejse i CPR's venteregister med en hændelsesdato, der ligger op til 1 år fra registreringsdatoen, og der kan noteres oplysning om den forventede udrejse i CPR's kommunale notatfelter med mulighed for advis herom før notatets udløb.

Registrering af en udrejse i CPR er en forvaltningsretlig afgørelse med de deraf følgende retssikkerhedsmæssige garantier for borgeren. Registrering af en udrejse i CPR kan derfor alene ske, hvis borgeren selv har anmeldt dette, eller kommunen har truffet en afgørelse herom, som borgeren kan påklage til ministeriet.

6.5.2. Borgeren ønsker selv at anmelde fremtidig udrejse

Såfremt borgeren i forbindelse med borgerens anmeldelse af indrejse og deraf følgende bopælsregistrering i CPR selv ønsker at anmelde udrejse, er det ministeriets opfattelse, at kommunen senere på udrejsetidspunktet som udgangspunkt kan registrere udrejsen i CPR uden videre. En registrering af den anmeldte udrejse er en begunstigende forvaltningsakt, hvorved den tidligere anmeldte flytning accepteres af kommunen.

Ligger udrejsedatoen mere end et år ude i fremtiden, er det dog ministeriets opfattelse, at kommunen vil være forpligtet til at undersøge sagen inden den endelige registrering af udrejsen, f.eks. ved at udsende en påmindelse til borgeren om den anmeldte udrejse. Borgeren kan herefter oplyse, om vedkommende fortsat agter at udrejse eller meddele eventuelle ændringer i forhold til udrejsedatoen.

Får kommunen på anden vis en formodning om, at vedkommende ikke udrejser på den anmeldte dato, kan kommunen ligeledes ikke registrere den anmeldte udrejse i CPR, men skal behandle sagen efter de almindelige regler i CPR-loven for at sikre korrekt registrering i CPR.

Kommunen skal sikre, at borgeren ved anmeldelsen af den forventede udrejse modtager relevant og forståelig information fra kommunen, herunder bl.a. om konsekvenser ved udrejseregistrering og om

borgerens pligt til at meddele sin bopælskommune, hvis der sker ændringer i forhold til borgerens udrejseplaner. Kommunen skal i den forbindelse sikre sig, at borgeren er bekendt med, at vedkommende ikke har pligt til at anmelde udrejsen på dette tidspunkt.

Det er den aktuelle bopælskommune på udrejsetidspunktet, der endeligt kan behandle spørgsmålet om og registrere en anmeldt udrejse i CPR. Flytter vedkommende person til en anden kommune, end den kommune, som i forbindelse med indrejsen i CPR har registreret oplysningen om den anmeldte udrejsedato, vil der derfor skulle etableres passende procedurer for behandling af denne oplysning i udrejsekommunen, således at udrejsekommunen tager stilling til den anmeldte udrejse inden registrering.

6.5.3. *Borgeren ønsker ikke at anmelde fremtidig udrejse*

Såfremt borgeren ikke ønsker at anmelde en fremtidig udrejse i forbindelse med anmeldelsen af indrejsen, er det ministeriets opfattelse, at kommunen alligevel kan registrere oplysning om en forventet udrejsedato i CPR på baggrund af kommunens forventning om, at borgeren udrejser samme dag, som borgerens opholdstilladelse udløber.

Borgeren bør også her modtage relevant og forståelig information fra kommunen om bl.a. den forventede udrejsedato, om pligten til at anmelde udrejse og om konsekvenserne ved udrejseregistrering.

Kommunen skal imidlertid i en sådan situation sikre, at udrejsen ikke registreres i CPR, uden at kommunen forinden har været i kontakt med borgeren herom.

Bopælskommunen skal derfor forud for den forventede udrejsedato anvende fremgangsmåden i CPR-lovens § 11 og sende en agterskrivelse til borgeren, hvori der redegøres for, at kommunen agter at registrere vedkommende som udrejst i CPR og fra hvilken dato. Medmindre borgeren accepterer at blive registreret som udrejst, skal kommunen efterfølgende træffe en afgørelse om udrejseregistrering og meddele klagevejledning til borgeren, da der i sådanne tilfælde vil være tale om en tvangsregistrering, som er bebyrdende for borgeren.

Kapitel 7

De registreredes beskyttelse mod videregivelse af oplysninger

I CPR-lovens kapitel 7 er samlet regler om de forskellige former for beskyttelse mod videregivelse af oplysninger, som borgeren kan anmode om, det vil sige navne- og adressebeskyttelse, lokalvejviserbeskyttelse samt beskyttelse mod henvendelser i markedsføringsøjemed samt kreditadvarsel.

Adressebeskyttelsen i CPR-lovens § 28 er kombineret med en navnebeskyttelse. Personer, som før CPR-lovens ikrafttræden den 1. juli 2000 har fået adressebeskyttelse, er fra denne dato også blevet navnebeskyttet. Adressebeskyttelsen gælder også en eventuel udenlandsadresse efter lovens § 26, stk. 3. En kontaktsadresse her i landet efter lovens § 26, stk. 3, eller en værges adresse kan derimod ikke beskyttes. Der henvises til lovens § 42, stk. 2, nr. 8-10.

Enhver har efter CPR-lovens § 28, stk. 1, uden videre ret til ved henvendelse til bopælskommunen at få registreret navne- og adressebeskyttelse for et år. Borgeren kan ikke kræve, at navne- og adressebeskyttelsen registreres for mere end et år ad gangen, men kommunen kan efter en konkret vurdering give beskyttelsen for en længere periode, hvis det dokumenteres over for kommunen, at helt særlige forhold berettiger til en beskyttelse for længere tid end ét år, jf. lovens § 28, stk. 1, 2. pkt. Hvis vedkommende ved udløbet af beskyttelsesperioden selv ønsker beskyttelsen fornyet, er der ikke noget til hinder herfor, men borgeren skal selv fremsætte anmodning herom over for kommunen. Kommunen skal efter lovens § 28, stk. 2, *uden anmodning* registrere navne- og adressebeskyttelse i alle tilfælde, hvor kommunen efter lovens § 6, stk. 6 eller 8, registrerer en person som værende uden fast bopæl i kommunen som følge af iværksættelse af særlig adressebeskyttelse. Kommunen skal i sådanne tilfælde

fastsætte en beskyttelsesperiode på 100 år. Ophæves den særlige adressebeskyttelse efter § 6, stk. 6-8, skal kommunen fastsætte beskyttelsesperiodens længde efter de almindelige regler i lovens § 28, stk. 1, 2. pkt., hvor udgangspunktet er en 1-årig beskyttelsesperiode, medmindre helt særlige forhold berettiger til en beskyttelse for længere tid end et år.

Hvis en person anmoder om navne- og adressebeskyttelse, skal kommunen orientere vedkommende om rækkevidden heraf, jf. folkeregistreringsbekendtgørelsens § 12, hvortil der henvises.

Der er i CPR-loven fastsat særlige regler for, hvornår der på trods af navne- og adressebeskyttelse alligevel kan ske videregivelse af oplysninger herom, jf. opregningen af de relevante bestemmelser i CPR-lovens § 28.

Enhver har ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få registreret lokalvejviserbeskyttelse i CPR, således at vedkommendes navn og adresse ikke videregives fra CPR til brug for optagelse i lokale vejvisere, jf. lovens § 29, stk. 1.

Det er efter lovens § 29, stk. 2, muligt at få indsat en markering i CPR om, at pågældende frabeder sig henvendelser, der sker i markedsføringsøjemed. Det nærmere indhold af markedsføringsbeskyttelsens omfang er ikke reguleret i CPR-loven, men er reguleret efter bestemmelser i henholdsvis markedsføringsloven (lovbekendtgørelse nr. 866 af 15. juni 2022 med senere ændringer), og databeskyttelsesloven. Markedsføringsloven administreres af Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (www.forbrug.dk). Henvendelser vedrørende databeskyttelsesloven kan rettes til Datatilsynet (www.datatilsynet.dk).

Indenrigs- og Sundhedsministeriet udarbejder til brug for de erhvervsdrivende en gang i kvartalet en fortegnelse (den såkaldte »Robinson-liste«) med oplysning om nuværende navn og adresse samt eventuel seneste tidligere adresse inden for de seneste 3 år for samtlige personer, der efter CPR-lovens § 29, stk. 2, har en markering i CPR om, at de pågældende frabeder sig henvendelser, der sker i markedsføringsøjemed, jf. CPR-lovens § 40, stk. 4. Personer med navne- og adressebeskyttelse efter lovens § 28 medtages ikke i denne fortegnelse. Hvis en person har navne- og adressebeskyttelse i CPR, bliver en erhvervsdrivende således kun bekendt med, at vedkommende tillige har markedsføringsbeskyttelse i CPR, hvis den erhvervsdrivende på anden måde bliver bekendt hermed f.eks. via udtræk fra CPR.

Det følger af bestemmelsen i CPR-lovens § 30, stk. 1, at personer med navne- og adressebeskyttelse efter lovens § 28 tillige er beskyttet efter bestemmelsen i lovens § 29, stk. 1, om lokalvejviserbeskyttelse, så længe navne- og adressebeskyttelsen er gældende.

Efter CPR-lovens § 29, stk. 3, har enhver, der er fyldt 15 år, ret til ved henvendelse til sin bopælskommune at få indsat en markering i CPR om, at vedkommende ønsker at advare mod kreditgivning i vedkommendes navn, med henblik på at oplysning herom fra CPR kan videregives til offentlige myndigheder og private i overensstemmelse med CPR-lovens §§ 31, 32, 38, 39 og 42. Det kan f.eks. være relevant, hvis en borger har mistet sit pas eller kørekort og er bekymret for, at dokumentet vil blive benyttet i forbindelse med identitetsmisbrug. Det kan også være, at borgeren allerede har været udsat for identitetsmisbrug og nu ønsker at forhindre fortsat misbrug. Markeringer om kreditadvarsel kan fra CPR videregives til offentlige myndigheder og private virksomheder med en berettiget interesse. En markering om kreditadvarsel vil være et signal til f.eks. virksomhederne om at udvise særlig opmærksomhed i forbindelse med deres identitetskontrol, før der ydes lån eller kredit. I mange tilfælde vil det være relevant at afslå lån eller kredit, fordi virksomheden har mistanke om, at den, der ønsker lån eller kredit, ikke er den, som vedkommende udgiver sig for at være. På den måde kan konkrete tilfælde af identitetsmisbrug forhindres.

Kapitel 8

Kommunernes og Indenrigs- og Sundhedsministeriets videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder

Ved henvendelse med ønske om udlevering af oplysninger er det første, som må afgøres, om den spørgende er en dansk offentlig myndighed. Der henvises herom til bilag 2.

Udenlandske offentlige myndigheder skal i relation til CPR-loven sidestilles med private, og kommunen vil derfor altid skulle besvare sådanne forespørgsler efter reglerne i CPR-lovens kapitel 12 om videregivelse af enkeltoplysninger m.v. til private. Dette gælder også, hvor forespørgslen fra en udenlandsk offentlig myndighed formidles af en dansk offentlig myndighed, f.eks. en dansk ambassade.

Oplysningerne i CPR kan stilles til rådighed for andre danske myndigheder. Dette kan ske ved udlevering af enkeltoplysninger fra kommunerne, jf. CPR-lovens § 33, eller efter aftale med Indenrigs- og Sundhedsministeriet bl.a. via terminaladgang, engangsudtræk eller løbende udtræk, jf. CPR-lovens § 32.

Alle kommuner har ligesom Indenrigs- og Sundhedsministeriet adgang til CPR's oplysninger. Enhver kommune vil derfor – inden for rammerne af lovgivningen – kunne give oplysninger om en person.

Folkeregistreringsoplysninger, der ikke fremgår af CPR, skal søges i den daværende bopælskommune. Indenrigs- og Sundhedsministeriet råder ikke over andre oplysninger end dem, der findes i CPR, og besvarer ikke enkeltforespørgsler om det konkrete indhold af CPR.

Forespørgsler om CPR-oplysninger, som en myndighed selv har terminaladgang til, kan kommunen henvise til besvarelse hos myndigheden selv, uanset om det er en anden del af forvaltningen, der spørger. Hvilke myndigheder, der har terminaladgang til CPR, kan oplyses af Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor.

Ifølge CPR-lovens § 31 skal videregivelse af oplysninger til en anden offentlig myndighed ske efter reglerne i databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven. Heri ligger et krav om, at den modtagende myndighed skal være berettiget til at behandle oplysningerne. De generelle betingelser for, hvornår en behandling må finde sted, findes i forordningens kapitel II og kapitel 3 i databeskyttelsesloven.

For offentlige myndigheders enkeltforespørgsler til kommunerne kan kommunerne som udgangspunkt kræve op til 50 kr. pr. forespørgsel, jf. lovens § 33, stk. 1. Beløbet reguleres én gang årligt med den forventede pris- og lønudvikling for den kommunale sektor. I 2023 udgør beløbet 61 kr. Dette gælder også udlevering af enkeltoplysninger til bobestyrere til brug for afklaringen af, hvem der er arvinger i et bo, jf. § 48, stk. 4, jf. § 7, stk. 2, i dødsboskifteloven (lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021 med senere ændringer). Der kan dog ikke opkræves betaling for de forespørgsler, som er nævnt i CPR-lovens § 33, stk. 3, samt for de enkeltforespørgsler som ifølge § 33, stk. 1, i boafgiftsloven (lovbekendtgørelse nr. 11 af 6. januar 2023 om afgift af dødsboer og gaver), kommer fra skifteretter, eksekutorer, privatskiftende arvinger, anmeldelsespligtige og skattemyndighederne til brug ved beregning af bo- eller gaveafgifter.

For at sikre, at offentlige myndigheder ikke uforvarende kommer til at videregive navne og adresser, som er beskyttede, er det helt nødvendigt, at oplysninger om en sådan beskyttelse altid, som anført i CPR-lovens § 34, gives sammen med de pågældende oplysninger og desuden noteres hos den modtagende myndighed.

Kapitel 9

Kommunernes og Indenrigs- og Sundhedsministeriets videregivelse m.v. af oplysninger til brug i statistisk eller videnskabeligt øjemed

Kommunen kan beslutte til brug i statistisk og videnskabeligt øjemed efter CPR-lovens § 37 at udlevere oplysninger, der ikke er registreret i CPR, men som findes i ældre folkeregistermateriale, der fortsat befinder sig i kommunen, fordi det ikke er afleveret til landsarkiverne. I denne vurdering kan indgå en vurdering af, om kommunen har ressourcer til at varetage denne opgave.

Det er en betingelse for videregivelsen, at modtageren er berettiget til at behandle disse oplysninger efter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven.

Efter disse regler må der under visse betingelser behandles personoplysninger i forbindelse med udførelse af statistiske eller videnskabelige undersøgelser af væsentlig samfundsmæssig betydning.

Efter databeskyttelseslovens § 10 kan behandling af følsomme personoplysninger ske uden den registreredes samtykke, hvis behandlingen udelukkende sker med henblik på at udføre statistiske eller videnskabelige undersøgelser af væsentlig samfundsmæssig betydning. Almindelige personoplysninger kan behandles efter databeskyttelsesforordningens artikel 6, stk. 1, litra e, hvis behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelsen af en opgave i samfundets interesse.

Behandlingen må kun ske med henblik på forskning og statistik og skal være nødvendig for udførelsen af undersøgelserne.

Der stilles ikke krav om forudgående tilladelse fra Datatilsynet, jf. dog databeskyttelseslovens § 10, stk. 3, om videregivelse af personoplysninger omfattet af databeskyttelseslovens § 10, stk. 1 og 2, til tredjemand i visse situationer, bl.a. når videregivelsen sker med henblik på offentliggørelse i et anerkendt videnskabeligt tidsskrift el.lign.

Om den almindelige adgang for enhver til oplysninger fra ældre folkeregistermateriale henvises til CPR-lovens § 48.

Kapitel 10

Indenrigs- og Sundhedsministeriets videregivelse af oplysninger til private

Det følger af CPR-lovens § 38, at aktieselskaber, anpartsselskaber, fonde, virksomheder og andre juridiske personer samt fysiske personer, der driver erhvervsvirksomhed, har ret til efter bestemmelserne i § 38 og § 40 af Indenrigs- og Sundhedsministeriet at få leveret oplysninger fra CPR om en større afgrænset kreds af personer, som de pågældende forud har identificeret enkeltvis, jf. lovens § 38, stk. 5. For foreninger er det tillige en betingelse, at de har et anerkendelsesværdigt formål. Det er nærmere afgrænset i lovens § 38, stk. 2-4, hvilke oplysninger der kan videregives og i hvilke situationer. Det er en betingelse for levering af oplysningerne, at modtageren er berettiget til at behandle disse oplysninger efter databeskyttelsesforordningen og databeskyttelsesloven og desuden kan identificere de enkelte personer, som angivet i CPR-lovens § 38, stk. 5.

CPR-lovens § 39, stk. 1, giver endvidere samme kreds af personer adgang til at stille enkeltforespørgsler som omfattet af lovens § 42, stk. 1 og 2, jf. § 42, stk. 6, som elektroniske forespørgsler til CPR.

Der henvises i øvrigt til CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk under punktet kunder.

Det bemærkes, at også virksomheder, der er etableret i andre EU-lande, og som f.eks. yder tjenesteydelser i Danmark, vil kunne opnå adgang til CPR på lige fod med dansk-registrerede virksomheder.

Efter CPR-lovens § 39, stk. 2, har aktieselskaber, anpartsselskaber, fonde, virksomheder og andre juridiske personer og fysiske personer, der på ansøgningstidspunktet ejer og udlejer ti eller flere boliger, og almene boligorganisationer ret til af Indenrigs- og Sundhedsministeriet at få løbende digital adgang til oplysninger om flytninger til og fra en bolig, som den private juridiske eller fysiske person eller den almene boligorganisation er ejer af. Efter § 39, stk. 3, er de oplysninger om til- og fraflytninger, der kan videregives efter stk. 2, oplysninger om navne på personer, som bor eller har boet på adressen inden for det sidste år, dato for tilflytning og dato for eventuel fraflytning. Det gælder, uanset om de pågældende har navne- og adressebeskyttelse.

Der henvises herom nærmere til CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk under punktet kunder.

Kapitel 11

Indenrigs- og Sundhedsministeriets forsendelse for udenlandske myndigheder

Indenrigs- og Sundhedsministeriet kan efter CPR-lovens § 41 for offentlige myndigheder i andre lande adressere og udsende valg- eller folkeafstemningsmateriale til det pågældende lands herboende statsborgere, som er registreret i CPR. Den, der anmoder om adressering og udsendelse, må ikke få udleveret adressaternes navne og adresser. Indenrigs- og Sundhedsministeriet fastsætter vilkårene, herunder om sikkerhedsforanstaltninger og betalingen, for adressering og udsendelse.

De vilkår, som Indenrigs- og Sundhedsministeriet stiller for udsendelse af valg- eller folkeafstemningsmateriale for myndigheder i andre lande med hjemmel i CPR-lovens § 41, vil bl.a. indeholde bestemmelser, der sikrer anonymiteten for personerne i personkredsen.

Der er ikke i CPR-loven nogen bestemmelser, som hjemler kommunerne en adgang til at foretage adressering og udsendelse af breve. Kommunerne vil derfor kun kunne foretage adressering og udsendelser af breve for private, hvis der andetsteds i lovgivningen er hjemmel hertil. En sådan hjemmel findes eksempelvis i § 41 a i friskoleloven (lovbekendtgørelse nr. 1166 af 11. august 2022 om friskoler og private grundskoler m.v. med senere ændringer) om adressering og udsendelse af breve til en nærmere afgrænset personkreds i CPR, dog ikke personer med navne- og adressebeskyttelse eller lokalvejviserbeskyttelse.

Kapitel 12

Kommunernes videregivelse af enkeltoplysninger m.v. til private

12.1. Indledning

CPR-lovens kapitel 12 regulerer udtømmende kommunernes videregivelse af enkeltoplysninger m.v. til private, bortset fra videregivelse til brug i statistisk eller videnskabeligt øjemed efter lovens kapitel 9.

Kapitlet vedrører kun videregivelse til *private*. Videregivelse til andre offentlige myndigheder er reguleret af lovens kapitel 8 og til dels kapitel 9. Om sondringen mellem offentlige myndigheder og private henvises til bilag 2.

Udlevering af anonyme oplysninger, som stammer fra CPR, det vil sige oplysninger, der ikke kan henføres til enkeltpersoner, er ikke reguleret af CPR-loven.

Er der tale om statistiske oplysninger, kan forespørgsler herom eventuelt henvises til Danmarks Statistik www.dst.dk.

I lovens § 51, stk. 2, er der givet kommunerne mulighed for at opkræve betaling for kommunens arbejde i forbindelse med udlevering af oplysninger fra CPR. Det er bl.a. bestemt, at kommunen kan opkræve indtil 75 kr. for hver enkelt forespørgsel efter lovens §§ 42, 43, 45, og 46. Betalingen skal alene dække kommunens reelle gennemsnitsomkostning og udgør således det beløb, en kommune maksimalt kan opkræve. Hvis kommunens reelle gennemsnitsomkostninger er lavere end 75 kr., kan der således ikke opkræves mere end de reelle gennemsnitsomkostninger. Beløbet udgør i 2023 91 kr.

12.2. Krav om identifikation

Bestemmelsen i CPR-lovens § 42 regulerer privates enkeltforespørgsler til kommunerne om konkrete personer. Der stilles i lovens § 42, stk. 6, som fælleskrav, at spørgeren på forhånd kan identificere den pågældende person på en bestemt måde. Først når denne betingelse er opfyldt, kan spørgeren få de standardoplysninger, der fremgår af lovens § 42, stk. 2, henholdsvis øvrige oplysninger som nævnt i § 42, stk. 3-5.

I relation til kravet om identifikation bemærkes, at en angivelse af en navnekombination – gammelt fornavn og nyt efternavn – vil være tilstrækkelig navneidentifikation, når dette kombinationsnavn sammenholdt med de øvrige identifikationsoplysninger ikke efterlader tvivl om, hvilken person der efterspørges. Tilsvarende gælder ved en kombination af nyt fornavn og gammelt efternavn, som personen ikke har båret på samme tid.

Adoptivbørn, som søger oplysning om deres biologiske forældre i CPR eller i ældre folkeregistermateriale, men som ikke har de nødvendige identifikationsoplysninger, kan ofte få de manglende oplysninger til identifikationen i Familieretshuset eller hos Ankestyrelsen. For personer født efter 1. januar 1938 kan oplysningerne også ofte findes i de tidligere ministerialbøger. For personer, der er fødselsregistreret i 2004 eller senere, kan oplysningerne fås ved henvendelse til personregisterførerne. I Sønderjylland vil dette dog først være tilfældet for personer, der er fødselsregistreret i maj 2007 eller senere.

Såfremt forældre, der har del i forældremyndigheden over et barn, anmoder en kommune om at få udleveret oplysninger om barnet, betragtes dette som en anmodning efter § 46, se afsnit 12.6.

12.3. Videregivelse af andre oplysninger end standardoplysningerne samt videregivelse af beskyttede navne og adresser

Efter CPR-lovens § 42, stk. 3, og § 43, stk. 2, er der under visse nærmere angivne betingelser adgang til at videregive andre typer af oplysninger end standardoplysningerne anført i lovens § 42, stk. 2, under forudsætning af, at spørgeren på forhånd har identificeret vedkommende person, som spørgeren ønsker oplysninger om.

I lovens § 42, stk. 3-5, § 43, stk. 1, og 2, og § 45 er der givet adgang til i visse tilfælde at videregive beskyttede navne og adresser.

Efter lovens § 42, stk. 3, har forsikringsselskaber og pensionskasser omfattet af lov om finansiel virksomhed samt pengeinstitutter ved administration af opsparing i pensionsøjemed i henhold til lov om finansiel virksomhed ret til at få oplyst civilstand og civilstandsdato, bortset fra oplysning om separation, samt de oplysninger om dennes slægtskabsforhold, herunder om slægtninges navne og adresser, uanset om disse er beskyttede efter § 28, der er nødvendige for at udbetale en forsikringssum eller pension til vedkommende. De nævnte forsikringsselskaber m.v. har til samme formål ret til at få oplyst navn og adresse på afdødes ægtefælle eller registrerede partner og navn og adresse på en person, der på tidspunktet for den registreredes død var registreret med bopæl i CPR på samme adresse som afdøde, såfremt afdøde og vedkommende person har eller har haft fælles børn, der er registreret i CPR som børn af de pågældende. Det gælder uanset, om der er registreret navne- og adressebeskyttelse.

Ved tvivl om, hvorvidt et forsikringsselskab, et pengeinstitut eller en pensionskasse er omfattet af lov om finansiel virksomhed (lovbekendtgørelse nr. 406 af 29. marts 2022 med senere ændringer), kan der rettes henvendelse til Finanstilsynet (www.finanstilsynet.dk).

Bestemmelsen i CPR-lovens § 42, stk. 4, giver *kreditoplysningsbureauer*, som Datatilsynet har meddelt tilladelse til kreditoplysningsvirksomhed, ret til at få leveret beskyttede navne og adresser. Der henvises til Datatilsynet.

Navne- og adressebeskyttelse kan normalt ikke opretholdes over for *kreditorer*, der agter at foretage skridt til opkrævning eller inddrivelse af en forfalden fordring, jf. CPR-lovens § 42, stk. 5. Det bemærkes, at fuld sikkerhed for, at betingelserne i denne bestemmelse er opfyldt, forudsætter, at kreditor kan fremvise en forfalden, ubetalt fordring, som debitor har underskrevet, og hvis ægthed kommunen ikke er i tvivl om. At en fordring er forfalden, betyder, at den sidste rettidige betalingsdag er overskredet. Hvis skyldneren ikke har underskrevet dokumentet, er der ingen sikkerhed for, at dette vedrører en reel fordring. Kommunen bør i sådanne tilfælde anmode om yderligere dokumentation for skyldnerens accept af fordringen. Mener kommunen, at der kan rejses tvivl om fordringens eksistens, skal tvivlen afklares ved, at kommunen forelægger anmodningen for den angivelige skyldner. Kommunen er således forpligtet til at undersøge sagen nærmere og kan ikke blot afvise henvendelsen. Hvis kravet er over 3 år, bør kommunen i øvrigt være opmærksom på, at kravet kan være forældet.

Navne- og adressebeskyttelsen skal opretholdes over for kreditorer, hvor formålet med at præsentere en forfalden fordring ikke er at få de penge m.m., man har til gode, men derimod er en måde at omgå

beskyttelsen på. Der må i almindelighed kunne ses bort fra muligheden for omgåelse, hvis den spørgende er en forretningsvirksomhed, herunder en advokatvirksomhed. Hvis kommunen finder, at der er en risiko for omgåelse, skal anmodningen forelægges skyldneren.

Efter lovens § 43, stk. 1 og 2, er det en betingelse for udlevering af oplysninger, at den pågældende har en *retlig interesse*. Ved vurderingen af, hvorvidt den pågældende har en retlig interesse i udlevering af oplysninger efter lovens § 43, stk. 1 og 2, skal kommunen tage stilling til, om de oplysninger, der ønskes udleveret, i sig selv ændrer retstilstanden *eller* er nødvendige for at få denne ændret *eller* skal bruges til at gøre en ret gældende.

Der vil f.eks. være tale om retlig interesse, når oplysningen har betydning for udfaldet af en verserende eller forestående retssag, herunder har betydning for, om en retssag kan anlægges. Retlig interesse i en oplysning kan også foreligge, hvis oplysningen har betydning for udfaldet af et erstatningskrav, den spørgende selv har rejst, eller som er rejst mod den pågældende. Såfremt spørgerens krav på en ydelse er afhængig af, om den pågældende har boet et bestemt sted sammen med en anden person i en bestemt periode, har den pågældende en retlig interesse i at få oplyst disse forhold, såfremt disse oplysninger ikke kan fremskaffes af en myndighed som led i sagens oplysning.

Der vil også foreligge retlig interesse, såfremt en slægtskabsoplysning skal anvendes for at gøre et arvekrav gældende, hvorimod der ikke er tale om retlig interesse, alene fordi en person ønsker at oprette et testamente, idet oplysningen i sig selv ikke er en forudsætning for, at der kan oprettes testamente. Ønsket om at drive slægtsforskning er aldrig en retlig interesse, der kan legitimere udlevering af oplysninger fra CPR, men der findes særlige regler om udlevering af oplysninger om en forud identificeret afdød person i lovens § 49.

Hvis det er muligt at ændre retstilstanden eller gøre en ret gældende uden oplysningen, må oplysningen ikke udleveres. Dette gælder bl.a., hvis man ønsker at rejse en sag ved en forvaltningsmyndighed, som selv kan indhente de nødvendige oplysninger til brug for sin sagsbehandling. Som eksempel kan nævnes, at bidragspligtige, som har en konkret formodning om, at en tidligere ægtefælle har etableret et nyt samliv, således at ægtefællebidraget falder bort, kan henvende sig til Familieretshuset og anmode om, at bidraget bortfalder. Familieretshuset vil herefter fra CPR kunne indhente de adresseoplysninger, som den bidragspligtige ikke selv vil være berettiget til at få i CPR.

Det nævnte er alene eksempler og ikke en udtømmende angivelse af, hvornår der foreligger retlig interesse. Det er ikke muligt på forhånd at opregne de tilfælde, hvor private har en retlig interesse i en oplysning i CPR om en bestemt person. Der må altid foretages en konkret vurdering af en forespørgsel.

Efter bestemmelsen i lovens § 43, stk. 1, kan kommunen udlevere beskyttede navne og adresser til private, når den person, der ønskes oplysninger om, er forud identificeret, jf. lovens § 42, stk. 6, og den person, der ønsker de beskyttede oplysninger udleveret, har en retlig interesse i oplysningerne, jf. ovenfor. Efter bestemmelsen er det yderligere en betingelse, at den beskyttede person ikke har fremsat indvendinger mod udleveringen, som kommunen finder skal tillægges større vægt end den spørgendes retlige interesse.

Kommunen må således på forespørgsel om udlevering af beskyttede navne- og adresseoplysninger først tage stilling til, hvorvidt spørgeren har en retlig interesse i udlevering af oplysningerne. Såfremt spørgeren findes at have en retlig interesse i udleveringen, skal kommunen dernæst meddele den beskyttede, at der er fremsat en anmodning om udlevering af den pågældendes beskyttede navne- og adresseoplysninger, og den beskyttede skal gives en frist til at fremsætte eventuelle indvendinger mod udlevering af oplysningerne. Hvis den beskyttede fremsætter indvendinger mod udlevering af oplysningerne, skal kommunen tage stilling til, om disse indvendinger vejer tungere, end spørgerens retlige interesse i at få oplysningerne udleveret.

Efter lovens § 43, stk. 2, kan den, som godtgør at have en retlig interesse i andre oplysninger i CPR, end de oplysninger der er nævnt i lovens § 42, stk. 2-5, og § 43, stk. 1, om en forud identificeret person, jf. lovens § 42, stk. 6, få udleveret disse oplysninger. Hvis der er tale om oplysninger om personer, der har registreret navne- og adressebeskyttelse i CPR, skal sagsgangen i lovens § 43, stk. 1, med bl.a. partshøring af vedkommende følges forud for en eventuel udlevering af beskyttet navn og adresse.

Selv om der er retlig interesse, kan oplysning om personnumre *aldrig* gives i medfør af lovens § 43. Derimod kan egne børns, ægtefælles og forældres personnumre være angivet på en attest rekvireret i medfør af lovens § 46.

Særligt med hensyn til *bobestyrere* bemærkes det, at disse til brug for fastlæggelsen af arveforholdene og ved eftersøgning af arvinger og legatarer har samme adgang til at indhente oplysninger og få bistand fra offentlige myndigheder som skifteretten, jf. § 48, stk. 4, jf. § 7, stk. 2, i dødsboskifteloven (lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021). Kommunerne har således bl.a. adgang til at videregive oplysninger om personnumre på arvinger og legatarer. En arving, der selv varetager behandlingen af et dødsbo, er ikke en bobestyrer og kan således ikke få udleveret personnumre m.m.

12.4. Beskyttelse mod yderligere videregivelse m.v.

Kommunerne skal efter CPR-lovens § 44, stk. 1, 2. pkt., ved videregivelse til private af beskyttede navne- og adresseoplysninger efter lovens § 42, stk. 5, (kreditorkrav), lovens § 43 (retlig interesse) og lovens § 45 (logiværter) tillige videregive oplysning om eventuel navne- og adressebeskyttelse og – for så vidt angår oplysninger herom udleveret efter § 42, stk. 5, og § 43 – fastsætte det formål, som disse oplysninger må anvendes til, jf. herved lovens § 44, stk. 2.

12.5. Logiværters adgang til oplysninger om tilmeldte personer

Retten for enhver efter CPR-lovens § 45 til at få oplyst navne på personer, der er tilmeldt i en bolig, som vedkommende er (med)ejер eller lejer af, forudsætter, at fornøden dokumentation, herunder for adkomst til ejendom eller lejekontrakt, forevises, inden navne på de tilmeldte udleveres. Det er kun muligt at få oplyst navne på personer, der *aktuelt* er tilmeldt boligen, hvilket i almindelighed indebærer, at de pågældende er tilmeldt boligen på tidspunktet for fremsættelse af anmodningen om udlevering af oplysningerne. Der kan ikke udleveres andre oplysninger end navne på de pågældende personer. Navneoplysningerne kan udleveres efter lovens § 45, selv om de tilmeldte personer har navne- og adressebeskyttelse, men modtageren skal ved udleveringen orienteres om navne- og adressebeskyttelsen, se ovenfor under 12.4.

12.6. Indsigt i oplysninger om vedkommende selv (indsigtsret)/attestation

Enhver har krav på at få meddelelse om, hvad der er registreret om den pågældende selv (indsigtsret/»registerindsigt«) i CPR. Der kan opnås indsigt ved brug af MitID via [Borger.dk](https://borger.dk) eller CPR-kontorets hjemmeside www.cpr.dk. For borgere, der ikke kan betjene sig selv digitalt, kan der anmodes om indsigt ved henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor, hvortil en forælder, der har del i forældremyndigheden over et barn, ligeledes kan indgive anmodning om registerindsigt i oplysningerne om barnet. Retten til indsigt er en almindelig ret for en registreret og fremgår derfor ikke af CPR-loven, men derimod af databeskyttelsesforordningens artikel 15, hvortil der henvises. Efter CPR-lovens § 46 kan en borger endvidere få udstedt en *bopælsattest eller anden attest* om sin registrering i CPR i enhver kommune. Der er ikke begrænsninger for så vidt angår, hvilke oplysninger der uden videre kan attesteres. Personer med bopæl her i landet, der er registreret som ugifte, kan f.eks. anmode om at få udstedt en attest fra en kommune herom. Attestationen kan kun angive, hvorledes den pågældende er registreret i CPR. Ønsker en person f.eks. bekræftelse af en underskrift på et privat dokument, skal den pågældende henvises til notaren ved den lokale byret. Den pågældende har ikke krav på attestation på *fremmedsprog*.

En forælder, der har del i forældremyndigheden over et barn, repræsenterer barnet, og kan derfor efter § 46 som udgangspunkt få udleveret oplysninger om barnet. Dette betragtes som en delvis registerindsigt på vedkommende selv. Kommunen skal sikre sig, at vedkommende har del i forældremyndigheden. Såfremt en forælder har del i forældremyndigheden over et barn, men barnet har registreret navne- og adressebeskyttelse i CPR, og barnet ikke er registreret på samme adresse som vedkommende forælder, skal kommunen efter databeskyttelsesforordningens artikel 15 og databeskyttelseslovens § 22 overveje, om der foreligger sådanne forhold, at navn og adresse ikke kan udleveres, herunder bl.a. det forhold, at der herved udleveres en beskyttet adresse på den anden forælder. Der vil i hvert enkelt tilfælde skulle foretages en konkret vurdering efter databeskyttelseslovens § 22 af, hvorvidt der kan gives afslag på en anmodning om indsigt, hvis den registreredes interesse i oplysningerne findes at burde vige for afgørende hensyn til private interesser, herunder hensynet til den pågældende selv. Der skal således foretages en konkret vurdering af, om det er i barnets interesse, at forældremyndighedsindehaveren eller en anden repræsentant opnår indsigt i de pågældende oplysninger om barnet. Det bemærkes, at Datatilsynet i en afgørelse af 19. november 2019 med journalnummer 2018-31-0972 har anført, at de rettigheder, som følger af databeskyttelsesreglerne, herunder retten til indsigt, er personlige, og at andre som udgangspunkt ikke kan udøve disse rettigheder på den registreredes vegne, samt at dette f.eks. indebærer, at en forælder alene understøtter og hjælper et barn med at udøve barnets rettigheder. Datatilsynet fandt i den konkrete afgørelse, at en idrætsforening ikke var forpligtet til at meddele en far information om sin datters dansetræning, da faderen ikke anmodede om indsigt på sin datters vegne for at kontrollere oplysningernes rigtighed. Datatilsynet lagde i afgørelsen vægt på, at datterens mor vurderedes at kunne varetage datterens rettigheder efter databeskyttelsesreglerne.

Hvis udenlandske myndigheder, f.eks. myndighederne i et vielsesland, kræver en apostillepåtegning/legalisering af kommunens attest, skal attesten indsendes til Udenrigsministeriets legaliseringskontor, Asiatisk Plads 2, 1448 København K. Legalisering er en bekræftelse af den underskrift, som kommunen har forsynet attesten med, hvorimod den ikke siger noget om indholdet af det, der er skrevet under på. For at underskriften kan identificeres sikkert, er det vigtigt, at navnet er stemplet eller maskinskrevet under underskriften. Yderligere vejledning om legalisering af attester til brug i udlandet, herunder om betaling herfor, kan fås hos Udenrigsministeriets legaliseringskontor.

Personer, som ønsker yderligere attester til brug ved vielse i udlandet eller en attestation på et andet sprog, kan kommunen henvise til at få en ægteskabsattest, som udfærdiges på flere sprog. Ægteskabsattester udfærdiges for danske statsborgere af bryllupskontoret i bopælskommunen (eller sidste bopælskommune, hvis den pågældende er fraflyttet landet). Der kan endvidere henvises til bekendtgørelse om ægteskabs indgåelse og opløsning (bekendtgørelse nr. 771 af 7. august 2019 med senere ændringer). Legaliseringen mv. af ægteskabsattester sker ligeledes i Udenrigsministeriets legaliseringskontor.

12.7. Ældre folkeregistermateriale

Efter CPR-lovens § 48 kan en privat, som er berettiget til oplysninger fra CPR efter §§ 42 og 43, få samme type oplysninger fra ældre folkeregistermateriale hos den kommune, som har sådant materiale.

Herudover er der i lovens § 49 uden krav om retlig interesse givet private, bl.a. slægtsforskere, adgang til yderligere oplysninger om afdøde personer i gammelt folkeregistermateriale. Ved udlevering af oplysninger efter denne bestemmelse skal kommunerne sikre sig, at oplysningerne er over 30 år gamle og ikke findes i CPR-systemet.

Det er et krav, at spørgeren på forhånd har identificeret vedkommende.

Ældre folkeregistreringsmateriale, herunder folkeregisterkort, som er afleveret til Rigsarkivet eller de kommunale arkiver, er omfattet af arkivloven, og arkiverne behandler ansøgninger om adgang til dette materiale efter arkivloven.

12.8. Oplysninger om afdøde

Bestemmelserne i lovens § 50, stk. 1 og 2, giver adgang til de nødvendige oplysninger, herunder om slægtskabsforhold, i CPR og i ældre folkeregistermateriale i forbindelse med skifte m.v. i udlandet henholdsvis begravelse m.v. i Danmark ved en persons død. Dette gælder, uanset om oplysningerne er beskyttede eller vedrører nulevende eller afdøde personer. Der kan dog ikke udleveres oplysninger om personnummer.

Der gælder samme krav til identifikation på forhånd af den afdøde ved forespørgsler efter bestemmelserne i lovens § 50, stk. 1 og 2, som i lovens § 42, stk. 6.

Kapitel 13

Offentlige myndigheders behandling af personnumre

Efter art. 87 i databeskyttelsesforordningen kan medlemsstaterne nærmere fastsætte de specifikke betingelser for behandling af et nationalt identifikationsnummer eller andre almene midler til identifikation. I så fald anvendes det nationale identifikationsnummer eller ethvert andet alment middel til identifikation udelukkende med de fornødne garantier for den registreredes rettigheder og frihedsrettigheder i henhold til denne forordning. Derudover følger det af § 11, stk. 1, i databeskyttelsesloven, at offentlige myndigheder kan behandle oplysninger om personnummer med henblik på entydig identifikation eller som journalnummer. Nærmere regler om de offentlige myndigheders behandling er fastsat i kapitel 13 i CPR-loven.

Private dataansvarliges behandling af personnumre er ikke reguleret af CPR-loven, men reguleres af databeskyttelseslovens § 11, stk. 2. Spørgsmål om lovligheden af privates behandling af personoplysninger skal rettes til Datatilsynet.

Om sondringen mellem offentlige myndigheder og private henvises til bilag 2.

Iagttagelsen af de ligestillingsmæssige hensyn, som nævnes i CPR-lovens § 52, stk. 2, indebærer, at forvaltningen aldrig ubegrundet må registrere en person eller en bestemt sagstype under en anden persons, f.eks. ægtefællens personnummer. Der er adgang til at klage over manglende overholdelse af denne regel til Ligebehandlingsnævnet, jf. § 1, stk. 2, nr. 1, i lov om Ligebehandlingsnævnet (lovbekendtgørelse nr. 1230 af 2. oktober 2016 med senere ændringer).

I forbindelse med CPR-lovens § 53 skal bemærkes, at spørgsmålet om, hvorvidt en person har pligt til at give oplysning om *sit eget personnummer* til en offentlig myndighed, vil bero på hjemmelen i det enkelte tilfælde.

Ifølge lovens § 54, stk. 1, har offentlige myndigheder en pligt til at sikre, at personnummeret ikke kommer uvedkommende i hænde. Dette indebærer, at personnummeret ikke må påføres fuldt læseligt uden på breve, i rudekuverter eller ved andre forsendelser. Er det nødvendigt i sådanne tilfælde at angive en identifikation, skal personnummeret sløres, således at dette ikke er umiddelbart genkendeligt, f.eks. ved indsættelse i en større talrække. Et personnummer kan ifølge lovens § 54, stk. 1 og 2, angives fuldt læseligt på eksempelvis breve og girokort, som sendes til den pågældende i lukket kuvert.

Bestemmelsen i lovens § 54, stk. 3, om forbud mod offentliggørelse i Statstidende skal ses i lyset af forbuddet i § 11, stk. 3, i databeskyttelsesloven mod offentliggørelse af personnummer uden udtrykkeligt samtykke.

Kapitel 14

Beredskab, sikkerhedsforanstaltninger m.v.

CPR-lovens kapitel 14 giver Indenrigs- og Sundhedsministeriet hjemmel til at træffe de nødvendige forholdsregler for, at CPR-systemet ikke kommer i uvedkommendes hænder, at administrationen kan foregå under en krise, og at CPR-systemet igen kan tages i brug, når forholdene normaliseres.

Kapitel 15

Klage og straf

15.1. Klage

15.1.1. Klage over afgørelser efter CPR-loven

Efter lovens § 56 kan en kommunes afgørelser efter CPR-loven påklages til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. På CPR-området træffer kommunen først og fremmest afgørelser om borgernes bopælsregistrering, men bl.a. også om udlevering af oplysninger fra CPR og ældre folkeregistermateriale samt om registrering af andre oplysninger end bopælsoplysninger.

Hvor kommunerne indsætter oplysninger i CPR på grundlag af indberetninger til kommunen fra andre myndigheder, f.eks. domstolene, træffes der ikke afgørelse i medfør af CPR-lovgivningen, og der kan derfor ikke klages i medfør af klagebestemmelsen i CPR-lovens § 56. Eventuel klage over indholdet af sådanne registreringer må derfor rettes til den myndighed, der er ansvarlig for indholdet af registreringerne, eller til denne myndigheds klageinstans.

Det er en forudsætning, at der er *truffet en afgørelse* i forvaltningslovens forstand. Der henvises til bilag 3, afsnit 2. En udsendelse af et bødeforlæg, jf. CPR-lovens § 58, stk. 1, er f.eks. ikke en afgørelse. Det samme gælder kommunernes eventuelle overtrædelse af reglerne i lovens §§ 52-54. Ministeriet er således ikke klageinstans i forhold hertil.

Endvidere bemærkes det, at hvis en borger er utilfreds med en kommunes sagsbehandling, men ikke ønsker at klage over selve afgørelsen, kan kommunens sagsbehandling heller ikke påklages særskilt til ministeriet, da der ikke består et såkaldt overunderordningsforhold i forhold til kommunerne. Dette afskærer imidlertid ikke ministeriet fra at tage stilling til kommunens sagsbehandling i forbindelse med, at en part klager over en afgørelse. Afgørelser om aktindsigt kan påklages selvstændigt til ministeriet.

Særligt med hensyn til klager over overtrædelse af CPR-lovens § 52, stk. 2, sidste pkt., bemærkes, at klage kan indbringes for Ligebehandlingsnævnet, jf. § 1, stk. 2, nr. 1, i lov om Ligebehandlingsnævnet (lovbekendtgørelse nr. 1230 af 2. oktober 2016 med senere ændringer). Der gælder ikke en klagefrist for indbringelse af klager for Ligebehandlingsnævnet.

Klage efter CPR-lovens § 56 skal indgives til den kommune, som har truffet afgørelsen, da denne kommune skal genvurdere sagen, og herunder inddrage de eventuelle nye oplysninger, som er anført i klagen. Klagen skal være modtaget af kommunen inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt (kommet frem), se nærmere herom nedenfor i afsnit 15.1.2.

Efter lovens § 56, stk. 4, kan Indenrigs- og Sundhedsministeriet afvise, stadfæste, hjemvise eller ændre en afgørelse. Der henvises til bilag 3, afsnit 11.

15.1.2. Behandling af klager

15.1.2.1. Hvis klagefristen er overholdt

Hvis klagefristen er overholdt, skal kommunen foretage en genvurdering af afgørelsen, hvorunder kommunen skal forholde sig til det i klagen anførte. Hvis kommunen ved sin genvurdering af sagen kan give klageren medhold, skal den underrette klageren herom. Sagen er herefter afsluttet og skal ikke videresendes til Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Kommunen skal, hvis der er flere parter i sagen, være opmærksom på, at et medhold til den ene part efter en genvurdering kan være til ugunst for en anden part i sagen, som således skal vejledes om klageadgang.

Hvis kommunen efter at have genvurderet sagen beslutter at ændre den påklagede afgørelse, er der tale om en ny afgørelse, som skal meddeles sagens parter, og der skal oplyses om klageadgang til ministeriet.

Hvis kommunen ved sin genvurdering af sagen ikke kan give klageren medhold, indsendes sagen til Indenrigs- og Sundhedsministeriet til endelig afgørelse, jf. CPR-lovens § 56, stk. 2. *Alle akter i sagen skal medsendes.* Der henvises til orienteringsbrev nr. 2020-4 om kommunernes indsendelse af klager over kommunale afgørelser om bopælsregistrering i CPR, der kan findes på www.cpr.dk under punktet lovgivning. Det bemærkes, at en genvurderingsafgørelse er en afgørelse i forvaltningsretlig forstand, og at alle regler om partshøring, meddelelse af afgørelse, begrundelse m.v. således også *skal* iagttages under kommunens behandling af klagen. Dette betyder f.eks., at hvis en kommune til brug for kommunens genvurdering af sagen indhenter nye oplysninger, skal der, inden der træffes en genvurderingsafgørelse, foretages partshøring herover efter forvaltningslovens § 19, hvis oplysningerne anvendes til ugunst for parterne i sagen. Kommunen skal i genvurderingsafgørelsen forholde sig til de oplysninger, der er angivet i klagen, og særligt anføre kommunens bemærkninger til nye oplysninger i sagen. Opmærksomheden henledes på, at kommunen skal sende kommunens genvurderingsafgørelse til alle parter i sagen og orientere om, at eventuelle kommentarer skal fremsættes over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet inden 4 uger, også selv om CPR-lovens § 56, stk. 2, alene udtrykkeligt omtaler klageren. En part, der ikke har klaget, skal også have tilsendt kopi af klagen. Kommunen skal således sikre, at alle parterne i en sag er fuldt orienteret om klagen og sagens indsendelse til ministeriet.

Der er i klagereglerne ikke nogen bestemmelse om opsættende virkning, og det er således de almindelige forvaltningsretlige regler for opsættende virkning, som finder anvendelse. Hvis der i en klage er anmodet om, at klagen tillægges opsættende virkning, skal kommunen således tage stilling dertil. En stillingtagen til en anmodning om opsættende virkning er en selvstændig afgørelse, og der skal derfor meddeles klagevejledning ved afslag herpå. Der henvises til bilag 3, afsnit 8.6.

15.1.2.2. Hvis klagefristen er overskredet

Hvis 4-ugersfristen i lovens § 56, stk. 2, er overskredet, skal kommunen sende sagen videre til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med en indstilling om, at sagen afvises på grund af fristoverskridelse. Ministeriet tager herefter stilling til, om der er tale om en undskyldelig fristoverskridelse. Såfremt ministeriet beslutter at se bort fra fristoverskridelsen, sendes sagen tilbage til kommunen, der herefter skal genvurdere sagen. Beslutter ministeriet at afvise klagen på grund af overskridelse af klagefristen, skal kommunen overveje, hvorvidt der er sådanne nye oplysninger i sagen, at behandlingen af sagen skal genoptages.

Fristen på 4 uger for indgivelse af klager over afgørelser løber fra det tidspunkt, klageren har fået meddelelse om afgørelsen. En afgørelse er meddelt, når den er kommet frem til adressaten. Indenrigs- og Sundhedsministeriet antager, at dette er tilfældet samme dag, når afgørelsen sendes som digital post, og kommunen har modtaget besked om, at afgørelsen er afsendt. Ministeriet antager endvidere, at en afgørelse er kommet frem til adressaten 5-7 dage efter afsendelsen af afgørelsen med post ved almindelig postgang og 2 dage ved fremsendelse som Quick-brev. Det er således ikke nødvendigt, at afgørelsen er kommet til klagerens kundskab, når blot den er kommet frem.

Det bemærkes, at klagefristen udløber 4 uger regnet fra den dag, afgørelsen er kommet frem til adressaten, og således ikke 30 dage eller 1 måned herefter. Af hensyn til beregning af klagefristen skal ministeriet henstille, at en afgørelse sendes samme dag, som den er dateret.

Det er af hensyn til vurderingen af, om der er sket en (undskyldelig) fristoverskridelse væsentligt, at det ligger fast, hvornår en klage er modtaget, uanset om klagen modtages digitalt eller som almindelige post. Det er således vigtigt, at det fremgår af sagen, hvornår en digital klage er modtaget i kommunen, ligesom det er vigtigt, at kommunerne *for så vidt angår klager modtaget med almindelig post noterer hvilken* dato, en klage er modtaget i kommunen, ligesom det er væsentligt, at kommunen anfører, om afgørelsen er afsendt som digital post, som almindeligt brev eller som Quick-brev.

15.1.3. Forældelse af klager

Det fremgår af lovens § 56, stk. 3, at en klage over en bopælsregistrering ikke kan vedrøre en registrering, der ligger længere tilbage end 2 år før klagens fremsættelse, hvis registreringen ikke er blevet ændret i denne periode. Med udtrykket »bopælsregistrering« menes der selve den faktiske registrering i CPR (ajourføringsdatoen) og således ikke datoen for kommunens afgørelse.

Bestemmelsen i lovens § 56, stk. 3, afskærer Indenrigs- og Sundhedsministeriet fra at behandle en klage over en registrering, der ligger længere tilbage end 2 år før klagens fremsættelse, uanset årsagen til den sene indgivelse af klagen. Derimod er en kommune, der modtager en henvendelse om en registrering, der ligger længere tilbage end 2 år før klagens fremsættelse, *ikke* afskåret fra at *genoptage* behandlingen af sagen, idet kommunen i medfør af lovens § 10, stk. 1, har *pligt* til at undersøge sagen for at rette eventuelle fejl, såfremt en henvendelse skaber formodning om, at en person ikke er korrekt bopælsregistreret.

Hvis en kommune genoptager en sag vedrørende en registrering, der ligger længere tilbage end 2 år før klagens fremsættelse, og træffer afgørelse om, at registreringen skal ændres, er der almindelig adgang til at klage til Indenrigs- og Sundhedsministeriet over denne afgørelse, idet der ved ændringen foretages en ny registrering, der kan påklages til ministeriet efter bestemmelsen i lovens § 56, stk. 1. Hvis kommunen imidlertid træffer afgørelse om at opretholde registreringen, er der derimod ikke adgang til at klage til ministeriet over denne afgørelse, jf. lovens § 56, stk. 3, men borgeren kan anlægge sag ved retten herom mod kommunen.

15.2. Straf

Efter CPR-lovens § 57 kan der ifaldes straf i form af bøde for visse overtrædelser af loven, såfremt overtrædelserne er sket forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Hvis en kommune overvejer at udnytte muligheden for at udstede et bødeforlæg for en overtrædelse af CPR-loven eller at anmelde sagen til politiet, skal kommunen være opmærksom på forbuddet mod selvinkriminering.

Der kan med hjemmel i CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 1, indhentes en nærmere redegørelse fra personen selv om dennes bopælsforhold i de situationer, hvor kommunen som led i det almindelige tilsyn og kontrol undersøger, om en person er korrekt bopælsregistreret.

Med hensyn til straf for at undlade at komme med en redegørelse efter lovens § 10, stk. 2, nr. 1, skal kommunen være opmærksom på, at denne bestemmelse om oplysningspligt skal administreres med respekt for det forbud mod selvinkriminering, som er nævnt i artikel 14, stk. 3, litra g, i FN's konvention om borgerlige og politiske rettigheder. Efter denne bestemmelse er enhver ved afgørelsen af en anklage for et strafbart forhold mod pågældende berettiget til ikke at blive tvunget til at vidne mod sig selv eller erkende sin skyld.

Af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention kan udledes et lignende forbud mod selvinkriminering, således som konventionens artikel 6, stk. 1, om en retfærdig rettergang er blevet fortolket i praksis. Det følger heraf, at en person ikke under strafansvar (eksempelvis efter CPR-lovens § 57, stk. 1, nr. 5, ved at undlade at afgive oplysninger) kan pålægges at give oplysninger, der vil kunne udsætte den pågældende selv for straf, hvis vedkommende på det tidspunkt er »anklaget« (»charged«) i konventionens forstand. I § 10, stk. 1, jf. § 1, stk. 3, i lovbekendtgørelse nr. 1121 af 12. november 2019 om retssikkerhed ved forvaltningens anvendelse af tvangsindgreb og oplysningspligter er det bestemt, at hvis der er konkret mistanke om, at en enkeltperson eller en juridisk person har begået en lovovertrædelse, der kan medføre straf, gælder bestemmelser i lovgivningen m.v. om pligt til at meddele oplysninger til myndigheden ikke i forhold til den mistænkte, medmindre det kan udelukkes, at de oplysninger, som søges tilvejebragt, kan have betydning for bedømmelsen af den formodede lovovertrædelse. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen, at bestemmelsen bl.a. skal ses i sammenhæng med den praksis, som knytter sig til artikel 6, stk. 1, i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Bestemmelsen i CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 1, kan således ikke anvendes til under strafansvar efter lovens § 57, stk. 1, nr. 5, at indhente oplysninger fra den pågældende selv, hvis der på det tidspunkt, hvor oplysningerne søges indhentet, er konkret mistanke om, at denne har gjort sig skyldig i et strafbart forhold i forbindelse med adresseregistreringen i CPR. I så fald skal vedkommende oplyses om, at der ikke er en pligt til at afgive en redegørelse i sagen.

For så vidt angår en nærmere definition af begrebet mistanke, kan der bl.a. henvises til Retssikkerhedsloven med kommentarer (2005), s. 178, ff. af Ole Hasselgaard, Jens Møller og Jørgen Steen Sørensen. Det fremgår af forarbejderne til retssikkerhedsloven bl.a., at med hensyn til kravet om, at der skal foreligge en konkret mistanke, må det som udgangspunkt være afgørende, om myndighedens mistanke er så stærk, at der ville være grundlag for inden for strafferetsplejen at rejse en sigtelse eller tillægge vedkommende en sigtets rettigheder. Det fremgår herudover, at en person normalt skal anses for sigtet, når mistanken samler sig om vedkommende, og efterforskningen retter sig direkte mod den pågældende og ikke mod en bredere kreds.

Det er herudover i forarbejderne til retssikkerhedslovens § 10, stk. 1, anført, at en myndighed i en række tilfælde ud fra de foreliggende oplysninger vil have gjort op med, at der ikke er anledning til at forfølge spørgsmålet om fastsættelse af straf, selv om der foreligger en formodning eller antagelse om, at vedkommende borger har begået en overtrædelse af lovgivningen, der kan sanktioneres med straf. Det er anført, at bestemmelsen i retssikkerhedslovens § 10, stk. 1, i sådanne tilfælde ikke (længere) vil finde anvendelse.

Der er intet maksimum for størrelsen af den bøde, en person efter lovens § 58, stk. 1, kan vedtage for at afslutte en sag om overtrædelse af CPR-loven. Kommunen skal dog ved fastsættelsen af bøden tage hensyn til den pågældendes økonomiske forhold og forseelsens grovhed, jf. § 51, stk. 3, i straffeloven (lovbekendtgørelse nr. 1360 af 28. september 2022 med senere ændringer). Bødeforlæg gives af den kommune, som foretager undersøgelsen af pågældendes bopælsforhold og træffer afgørelse herom. Såfremt den pågældende ikke vedtager kommunens bødeforlæg, overgives sagen til politiet til videre ekspedition. Hvis politiet fastholder bødeforlægget, og vedkommende fortsat ikke vedtager dette, vil byretten skulle tage stilling til skyldsspørgsmålet og spørgsmålet om bødens størrelse.

Henvisningerne til retsplejeloven i CPR-lovens § 58, stk. 2, vedrører kravet om skriftlighed samt indholdet af et sådant bødeforlæg.

Bøder fastsat efter lovens § 57 er tillagt udpantningsret, ligesom der er hjemmel til at foretage lønindeholdelse, jf. § 10 ff. i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige, jf. lovbekendtgørelse nr. 6 af 7. januar 2022 med senere ændringer. Restanceinddrivelsesmyndigheden (Gældsstyrelsen) vil således kunne inddrive en bøde, som en person har vedtaget efter lovens § 58, stk. 1. Det bemærkes, at kommunen selv fortsat kan foretage *opkrævning*, dvs. udsendelse af opkrævninger og regninger m.v. og kontrol af, om betaling finder sted inden for den fastsatte betalingsfrist samt eventuelt efterfølgende udsendelse af rykkere. Det er imidlertid restanceinddrivelsesmyndigheden, der foretager *inddrivelse*, dvs. anvendelse af lovgivningens tvangsinddrivelsesmidler i form af eksempelvis lønindeholdelse, når en bøde ikke bliver betalt.

Når bøden er betalt til kommunen, kan der efter lovens § 58, stk. 3, ikke foretages yderligere strafferetlige skridt over for den pågældende i anledning af den pågældende forseelse.

Kapitel 16

Ikrafttræden m.v.

CPR-loven trådte i kraft den 1. juli 2000, jf. bekendtgørelse nr. 506 af 6. juni 2000.

Det bemærkes, at forhold, som har fundet sted før denne dato, skal afgøres efter de tidligere gældende folkeregistreringsregler.

Loven gælder ikke for Grønland, men er ved kongelig anordning nr. 1198 af 29. november 2006, som ændret ved ændringsanordninger nr. 449 af 23. maj 2016 og nr. 681 af 6. juni 2013, sat i kraft for Grønland med virkning fra den 1. januar 2007. Loven gælder ikke for Færøerne, men lovens § 3, stk. 2, m.v. vedrørende adgangen for danske statsborgere bosat på Færøerne til at få tildelt et administrativt personnummer hos Rigsombudsmanden på Færøerne er med virkning fra den 1. januar 2021 sat i kraft for Færøerne ved kongelig anordning nr. 2234 af 29. december 2020.

Indenrigs- og Sundhedsministeriet, den 26. oktober 2023

CARSTEN GRAGE

/ Grete Kongstad

Registrering af hændelser i udlandet**1. Indledning**

Mange af de begivenheder (hændelser), som er eller ønskes registreret i CPR, har fundet sted i udlandet. Nedenfor er der givet vejledning om, hvorledes det for de enkelte hændelser afgøres, om disse kan registreres i CPR, og hvilken myndighed der eventuelt kan spørges til råds i tvivlstilfælde. Det er endvidere anført, hvor borgeren skal henvende sig, hvis en af de pågældende udenlandske hændelser ønskes ændret på grund af fejl ved registreringen i CPR af hændelsen. Oversigten er ikke udtømmende, idet der kun er medtaget ofte forekommende tilfælde, for hvilke det er fundet muligt at vejlede.

Indledningsvis bemærkes, at registrering i CPR af en hændelse, som har fundet sted i udlandet, ikke i sig selv indebærer anerkendelse i Danmark af den pågældende hændelse. Eksempelvis betyder registrering i CPR af forældreskab, der er etableret i udlandet, ikke i sig selv, at forældreskabet anerkendes i Danmark. Enhver myndighed, som i sin administration anvender udenlandske hændelser, der er registreret i CPR, må derfor tage stilling til, i hvilket omfang disse hændelser umiddelbart kan lægges til grund eller skal prøves selvstændigt.

Det bemærkes også, at det ikke kan lægges til grund, at oplysninger registreret i CPR er ajourførte i forhold til hændelser, som har fundet sted i udlandet. Det gælder eksempelvis, såfremt en person, som i CPR er registreret som ugift i forbindelse med den pågældendes indrejse i Danmark på grundlag af den pågældendes egne oplysninger herom, efterfølgende indgår ægteskab i udlandet uden at oplyse om dette til kommunen med henblik på registrering i CPR. For så vidt angår oplysninger om forældremyndighed henvises til afsnit 2.2.6.

Myndigheder, der tildeler administrative personnumre, kan, når der modtages behørig dokumentation for hændelser i udlandet for en person med et administrativt personnummer, registrere disse i CPR.

2. Dokumentationskrav

Udgangspunktet er, at der for de nævnte hændelser skal vises et originalt dokument eller en genpart, der er bekræftet af den udstedende udenlandske myndighed. Om fastlæggelse af alder efter en lægelig vurdering henvises til pkt. 5.1. nedenfor.

Der er normalt ikke behov for at kræve dokumentation for ægtheden af dokumenter, der stammer fra USA, Canada, Australien, New Zealand, Tyrkiet og Europa. Der kræves dog dokumentation for ægtheden af dokumenter fra følgende europæiske lande: Albanien, Armenien, Aserbajdsjan, Belarus, Bosnien-Hercegovina, Georgien, Kasakhstan, Kirgisistan, Kosovo, Rusland, Tadsjikistan, Ukraine og Usbekistan. For dokumenter udstedt i andre lande end de ovennævnte bør der som hovedregel kræves legalisering eller apostillepåtegning af dokumentet afhængigt af om det land, som dokumentet hidrører fra, har tiltrådt apostillekonventionen. Se nærmere herom nedenfor. Der kan henvises til vejledning nr. 11344 af 30. december 2015 om dokumentation for ægtheden af familieretlige dokumenter fra udlandet. For så vidt angår udenlandske ægteskaber kan der herudover henvises til vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager, kapitel 9. Vejledningerne kan findes på www.retsinfo.dk. En myndighed skal dog altid kræve fremlagt dokumentation for ægtheden, hvis myndigheden efter en konkret vurdering mener, at der er behov herfor.

Legalisering er en bekræftelse af, at underskriften på dokumentet kommer fra en person, som har arbejdet hos den pågældende myndighed, der havde ret til at udstede et dokument som det pågældende. Bekræftelsen skal foretages af den overordnede myndighed for den pågældende myndighed, typisk det ministerium,

hvorunder den udstedende myndighed hører. Den overordnede myndigheds underskrift skal igen bekræftes af det pågældende lands Udenrigsministerium, hvis underskrift igen skal bekræftes af den stedlige danske repræsentation.

For en nærmere beskrivelse af praksis angående legalisering af dokumenter udstedt i lande, der ikke har tiltrådt apostillekonventionen, henvises til Udenrigsministeriets hjemmeside, www.um.dk under legalisering.

Danmark har i januar 2007 tiltrådt apostillekonventionen. Apostillekonventionen indebærer, at udenlandske offentlige dokumenter i stedet for at skulle legaliseres skal forsynes med en særlig bekræftelsespåtegning, den såkaldte apostille. Den særlige bekræftelsespåtegning skal i modsætning til, hvad der gælder for legalisering, ikke som sidste led i "legaliseringskæden" bekræftes af den stedlige danske repræsentation, hvor dokumentet er udstedt, men skal apostillepåtegnes af vedkommende nationale myndighed efter konventionens regler om meddelelse af apostille.

Apostillekonventionen er tiltrådt af samtlige EU-medlemsstater. Endvidere er konventionen tiltrådt af et stort antal andre lande, herunder bl.a. Norge, Island, Schweiz, Rusland, Belarus, Ukraine, USA, Australien, New Zealand, Japan, Indien, Israel, Argentina, Colombia, Venezuela, Ecuador, Mexico og Sydafrika. Danmark kan have gjort indsigelse mod et lands tiltrædelse af apostillekonventionen, f.eks. Pakistan, hvorefter konventionen ikke finder anvendelse mellem Danmark og det pågældende land. En opdateret liste kan findes på Udenrigsministeriets hjemmeside www.um.dk under legaliseringer.

Den 16. februar 2019 trådte EU's legaliseringsforordning (EU 2016/1191) i kraft. Forordningen medfører, at en borger har mulighed for at kunne anvende visse offentlige dokumenter udstedt i ét EU-land i et andet EU-land, uden at dokumentet skal legaliseres eller have en apostillepåtegning. For nogle af disse dokumenter kan borgeren også anmode om en flersproget standardformular (i Danmark benævnt sprogbilag) for at undgå oversættelseskrav, og under alle omstændigheder skal en bekræftet oversættelse udfærdiges i et hvilket som helst EU-land accepteres. Det gælder f.eks. fødselsattester, navneattester, vielsesattester, skilsmisseattester, bopælsattester m.m. En flersproget standardformular kan kun anvendes i et andet EU-land og skal fremlægges sammen med det offentlige dokument, hvortil det er knyttet. Der kan læses yderligere på e-Justice-portal, Den europæiske e-justice-portal (europa.eu). Oversættelserne, herunder oversættelse af bopælsattest, kan downloades fra den europæiske e-justice-portal.

For så vidt angår legalisering bemærkes det, at det, der skal legaliseres, er det oprindelige dokument og ikke kun den eventuelle oversættelse af dokumentet.

Uden for det ovenfor beskrevne om oversættelse for så vidt angår EU's legaliseringsforordning skal de forelagte dokumenter være affattet på eller oversat til et sprog, som er forståeligt for den danske myndighed, der skal tage stilling til dokumentet. En oversættelse bør så vidt muligt være foretaget af en autoriseret translator, en ambassade eller anden offentlig myndighed. Udgifterne herved skal afholdes af borgeren. Det er den originale oversættelse, der skal medsendes, og ikke en fotokopi af denne. Nordiske statsborgere har efter den nordiske sprogkonvention krav på at kunne anvende eget sprog i de øvrige nordiske lande.

Hvis den, der skal registreres i CPR, ikke er i besiddelse af alle de nødvendige dokumenter, hvilket kan være tilfældet for flygtninge, skal den pågældende registreres med de oplysninger, der fremgår af vedkommendes opholdstilladelse om alder, navn, nationalitet og familiære forhold. Disse oplysninger må så i fornødent omfang suppleres med de oplysninger, den pågældende i øvrigt kan meddele. Det bør samtidig indskræpes den pågældende, at vedkommende fremover vil blive behandlet ud fra disse oplysninger, og at en ændring heraf kun kan finde sted, hvis vedkommende kan dokumentere rigtigheden af denne. Dette har

særlig betydning i relation til den pågældendes fødselsdato. I CPR skal den manglende dokumentation af oplysninger kunne ses f.eks. ved, at der registreres en usikkerhedsmarkering ved datoen.

3. Forelæggelse af tvivlsspørgsmål og klager

I de tilfælde, hvor en afgørelse om registreringen er truffet af en kommune, kan en klage over denne afgørelse i overensstemmelse med CPR-lovens § 56 indbringes for Indenrigs- og Sundhedsministeriet, jf. vejledningens kapitel 15. Herudover kan almindelige registreringstekniske spørgsmål forelægges for Indenrigs- og Sundhedsministeriet (CPR-kontoret). Tvivlsspørgsmål om den retlige bedømmelse af en udenlandsk hændelse, der skal registreres i CPR, skal imidlertid forelægges for den relevante fagmyndighed, jf. nedenfor.

Inden forelæggelsen af sådanne retlige tvivlsspørgsmål for fagmyndigheden skal der være indhentet den nødvendige dokumentation for den påberåbte hændelse samt i nogle sager de nødvendige oplysninger til bedømmelsen af domicilspørgsmålet (jf. nedenfor), således navnlig oplysning om den pågældende persons nationalitet, bopæl eller ophold i Danmark eller udlandet, varigheden heraf, planer for fremtiden med hensyn til arbejde, ophold eller bopæl. Som nævnt nedenfor findes der på nogle sagsområder særlige retningslinjer for forelæggelse af tvivlsspørgsmål for fagmyndigheden.

4. Domicilbegrebet

En persons retsstilling er i visse tilfælde afhængig af personens domicil. Ved domicil forstås efter dansk ret den stat eller det territoriale retsområde, hvor en person har bopæl eller ophold i den hensigt varigt at forblive der eller i det mindste uden hensigt til, at opholdet kun skal være rent midlertidigt. Dette betyder bl.a., at man kan opretholde sit domicil i Danmark, selv om man bliver udstationeret til et andet land og i den forbindelse opgiver sin bopæl i Danmark. Eksempelvis har danske diplomater domicil i Danmark, selv om de i flere år er udstationeret til ambassader i andre lande.

Domicilbegrebet er således ikke det samme som CPR-lovgivningens bopælsbegreb.

I forbindelse med afgørelse af, om en udenlandsk afgørelse/hændelse kan anerkendes i Danmark, kan det være nødvendigt at tage stilling til, om den pågældende på afgørelsestidspunktet/hændelsestidspunktet havde domicil her i landet. Tager en kommune selv stilling til anerkendelse af en udenlandsk afgørelse/hændelse, skal kommunen – når det er relevant – tage stilling til domicilspørgsmålet. Forelægger kommunen en sag om anerkendelse af en udenlandsk afgørelse/hændelse for den relevante fagmyndighed, vil denne myndighed tage stilling til domicilspørgsmålet, hvis det er relevant for sagen.

5. De enkelte hændelser

5.1. Fødselsdato

For *nordiske statsborgere* – som her og i øvrigt i bilaget omfatter danske statsborgere – kan dokumentation for fødselsdato ved førstegangsindrejse ske ved forevisning af eget pas, fødselsattest, udskrift af civilstandsregister, oplysning fra folkeregistreringsmyndighederne i det nordiske land, hvorfra vedkommende tilflytter, eller anden dokumentation, som efter et konkret skøn er lige så god.

Nordiske statsborgeres ønske om *ændring* af en tidligere registreret fødselsdato skal forelægges for Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor til afgørelse. En anmodning om ændring af fødselsdato skal være bilagt dokumentation for rigtigheden af den ønskede fødselsdato. Medmindre der er tale om dokumenter fra et EU-land, jf. ovenfor, er det hensigtsmæssigt, at det pågældende dokument er apostillepåtegnet eller legaliseret, da omstændighederne ofte gør, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet ellers efterfølgende må bede ansøgeren om, at dette sker.

De dokumenter, der kan danne grundlag for ændring af fødselsdatoen, er eget pas, fødselsattest, udskrift af civilstandsregister eller oplysning fra folkeregistreringsmyndighederne i det nordiske land, hvorfra vedkommende er tilflyttet. Det kan ikke udtømmende angives, hvilke andre dokumenter der eventuelt også kan anvendes. I visse tilfælde vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet tage skridt til en nærmere vurdering af ægtheden af de forelagte dokumenter. Hvis det i den forbindelse eller i øvrigt på anden måde konstateres, at den ønskede fødselsdatoændring er søgt opnået ved fremlæggelse af falske dokumenter for Indenrigs- og Sundhedsministeriet, vil ministeriet foretage anmeldelse til politiet herom.

Hvis den, der søger om ændring af sin fødselsdato, oprindeligt har haft en ikke-nordisk nationalitet, vil Indenrigs- og Sundhedsministeriet oftest have brug for at se den pågældendes sagsakter hos udlændingemyndighederne og eventuelt i Indfødsretskontoret i Udlændinge- og Integrationsministeriet. Ansøgeren bør derfor altid i sådanne tilfælde for at fremme sagsbehandlingen – samtidig med anmodningen om den ønskede ændring af fødselsdatoen – sende et skriftligt samtykke til, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet låner de pågældende sagsakter. For mindreårige ansøgere kræves samtykke fra forældremyndighedens indehavere, typisk den pågældendes mor og far.

For børn og ganske unge vil en ændring af den registrerede alder også kunne ske, hvis Retslægerådet ud fra en lægelig vurdering kan fastslå, at den oprindeligt registrerede alder er forkert, og det i øvrigt kan dokumenteres, at den pågældende er født på et bestemt andet tidspunkt.

For *ikke-nordiske statsborgere* træffes afgørelsen om den korrekte fødselsdato ved såvel førstegangsindrejse som ved senere anmodninger om ændringer af udlændingemyndighederne. Dog skal fastlæggelse af fødselsdatoen for udenlandske børn, der er kommet her til landet med henblik på adoption, foretages af Ankestyrelsen.

Hvis den ikke-nordiske statsborger ikke har dokumentation for fødselsdato (i pas eller andre legitimationspapirer eller i overgivelsesbrev) og heller ikke angiver at vide, hvornår fødselsdatoen er, skal udlændingemyndighederne, *inden* der kan ske en registrering i CPR, fastsætte en skønsmæssig fødselsdato.

En eventuel anmodning fra en ikke-nordisk statsborger om ændring i den tidligere fastsatte fødselsdato skal sendes direkte til udlændingemyndighederne, som har haft ansvaret for den oprindelige fastlæggelse her i landet af fødselsdatoen.

Bopælskommunen vil dog selv kunne ændre egentlige indrapporteringsfejl.

For så vidt angår personer, der er adopteret til Danmark fra udlandet, behandles en ansøgning om ændring af fødselsdato af Ankestyrelsen.

5.2. *Køn*

En person, der ønsker et nyt personnummer som følge af et fysisk kønsskifte foretaget her i landet eller i udlandet, skal rette henvendelse til Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor med dokumentation for, at det fysiske kønsskifte er tilendebragt. Herefter tildeler Indenrigs- og Sundhedsministeriets CPR-kontor nyt personnummer svarende til det ændrede køn, jf. CPR-lovens § 3, stk. 6.

5.3. *Navn*

Hvis en person bliver navngivet ved dåb, viet eller får en navneændring i udlandet, mens vedkommende har *domicil her i landet*, jf. afsnit 4, har det ingen retsvirkning for den pågældendes navn efter dansk ret, og navnet kan ikke ændres i CPR med den anførte begivenhed som begrundelse. Den pågældende må i stedet for henvende sig til personregisterføreren i bopælsområdet med henblik på at søge om en

navneændring efter dansk navnelovgivning. Personer, der er fødselsregistreret i Sønderjylland, skal dog henvende sig til den kommune, hvor fødselsregistreringen har fundet sted.

Udenlandske statsborgere kan dog hos Familieretshuset efter navnelovens § 24 få anerkendt en navngivning eller en navneændring foretaget i henhold til navnelovgivningen i statsborgerskabslandet.

Færøske ministerialbøger anses for danske i navnelovens forstand, hvilket betyder, at personer, som er domicileret her i landet, men er tilført ministerialbogen på Færøerne, kan ændre navn ved anmeldelse til ministerialbogen på Færøerne, idet de dog skal følge dansk navnelovgivning ved anmeldelsen. Som følge heraf vil sådanne navneændringer også skulle registreres i CPR.

Har en person *domicil i udlandet* på det tidspunkt, hvor vedkommende skifter navn, er det navnereglerne i dette land, som er afgørende. Ønskes navneskiftet registreret i CPR, kan dette ske mod forevisning af dokumentation ved henvendelse til vedkommendes sidste danske bopælskommune.

For *nordiske statsborgere*, der er født i udlandet, kan det korrekte navn ved den første registrering i CPR, dvs. f.eks. ved registrering af indrejse, konstateres ved forevisning af personens pas, fødselsattest, udskrift af et civilstandsregister eller oplysning fra folkeregistreringsmyndighederne i det nordiske land, hvorfra vedkommende er tilflyttet.

For *ikke-nordiske statsborgere*, der er født i udlandet, træffes afgørelse om det korrekte navn af udlændingemyndighederne både ved førstegangsregistreringen og ved efterfølgende ansøgninger om rene navnerettelser. Anmodning om navnerettelse skal derfor altid fremsættes over for udlændingemyndighederne. Hvis der ønskes en navneændring i Danmark, skal den pågældende henvises til bopælssognet. Egentlige *indrapporteringsfejl* kan dog rettes af bopælskommunen efter kontakt med den kommune, som har foretaget fejlindrapporteringen.

Indfødsretskontoret i Udlændinge- og Integrationsministeriet kontrollerer, at navnet for ansøgere om dansk statsborgerskab er det samme, som er registreret i CPR. Ved uoverensstemmelser vil kontoret henvise den pågældende til inden optagelse på et lovforslag om indfødsretsmeddelelse at få rettet en eventuel fejl, for nordiske statsborgere ved henvendelse til bopælskommunen, for ikke-nordiske statsborgere ved henvendelse til udlændingemyndighederne.

5.4. Civilstand

5.4.1. Ægteskab og registreret partnerskab (vielse)

Ægteskab indgået i udlandet anerkendes her i landet, hvis det er gyldigt i det land, hvor ægteskabet er indgået. Et udenlandsk ægteskab anerkendes dog ikke, 1) hvis parterne ikke var samtidig til stede ved vielsen, 2) hvis der er bestemte grunde til at antage, at der er tale om et proformaægteskab, der blev indgået med det afgørende formål at opnå ret til ophold i Danmark eller EU m.v., 3) hvis en part ved vielsen ikke var fyldt 18 år, eller 4) hvis anerkendelse af ægteskabet strider mod grundlæggende danske retsprincipper.

Det samme gælder for registreret partnerskab, der er indgået i udlandet. Det er dog videre en betingelse for anerkendelse af et registreret partnerskab, at retsvirkningerne af partnerskabet svarer til retsvirkningerne af registreret partnerskab efter dansk ret.

Enhver myndighed, der skal træffe en afgørelse, hvor det er nødvendigt at tage stilling til, om en person er gift eller ej, har kompetence til at tage stilling til anerkendelse af et udenlandsk ægteskab.

Der henvises til §§ 22 b og 22 c i lov om ægteskabsindgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1080 af 14. august 2023, og kapitel 9 i vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af

ægteskabssager. Med hensyn til dokumentation for ægtheden af udenlandske dokumenter – f.eks. en vielsesattest – henvises til vejledning nr. 11344 af 30. december 2015 om dokumentation for ægtheden af familieretlige dokumenter fra udlandet.

I det følgende gennemgås registrering af udenlandsk ægteskab i situationer, hvor en ægtefælle ikke eller kun med stort besvær kan fremlægge dokumentation for ægteskabet, eller hvor der ikke er behov for at anmode om dokumentation for ægteskabet:

1) Når Udlændingestyrelsen har meddelt tilladelse til *familiesammenføring på baggrund af ægteskab*, har Udlændingestyrelsen vurderet, at det udenlandske ægteskab kan anerkendes efter dansk ret. Dette kan ses ved, at Udlændingestyrelsen i afgørelsen har anvendt ordet »ægtefæller« om parterne. Ved registrering i CPR kan det i denne situation lægges til grund, at der er tale om et ægteskab, der anerkendes i Danmark. Kommunen kan anmode parterne om at fremlægge Udlændingestyrelsens afgørelse som dokumentation for anerkendelsen af ægteskabet.

2) Når SIRI har meddelt tilladelse til *opholdstilladelse som medfølgende ægtefælle/partner*, har SIRI vurderet, at det udenlandske ægteskab/registrerede partnerskab kan anerkendes efter dansk ret. Ved registrering i CPR kan det i denne situation lægges til grund, at der er tale om et ægteskab, der anerkendes i Danmark. Kommunen kan anmode parterne om at fremlægge SIRI's afgørelse som dokumentation.

Det samme gælder, når SIRI har udstedt opholdsdokument som ægtefælle/partner efter EU-opholdsbekendtgørelsen.

3) For så vidt angår *flygtninge*, der har fået meddelt opholdstilladelse, skal kommunen tage stilling til, om et udenlandsk ægteskab kan anerkendes. Det bemærkes herved, at udlændingemyndighederne registrerer asylansøgers oplysninger om bl.a. ægteskab (civilstand) i udlændingeregistret uden at tage stilling til, om ægteskabet kan anerkendes.

På grund af risikoen for (yderligere) forfølgelse kan man ikke kræve, at en *flygtning* kontakter myndighederne i det land, som den pågældende er flygtet fra, for at fremskaffe oplysninger om ægteskab m.v. Af samme grund må danske myndigheder heller ikke kontakte de pågældende myndigheder for at få oplysninger om parten. I disse situationer bør kommunen i stedet indledningsvis med parternes samtykke indhente oplysninger fra udlændingemyndighederne om indgåelse af ægteskabet. På grundlag af disse oplysninger tager kommunen stilling til, om ægteskabet opfylder ovennævnte betingelser i § 22 b i ægteskabsloven for anerkendelse i Danmark. Der henvises navnlig til betingelserne om, at parterne skal have været samtidig til stede ved vielsen, og at begge parter ved vielsen skal have været fyldt 18 år. Til brug herfor undersøger kommunen, om der på familieretshuset.dk findes oplysninger om vielser i det omhandlede land, medmindre kommunen på anden måde har kendskab til vielsesreglerne i det pågældende land. Indeholder hjemmesiden ikke de nødvendige oplysninger, bør sagen forelægges for Familieretshuset. Det samme gælder situationer, hvor oplysningerne på hjemmesiden ikke stemmer overens med parternes oplysninger.

4) *Har en person ikke dokumentation for et ægteskab indgået i udlandet*, og kan dette heller ikke skaffes eller kun fremskaffes med stort besvær, skal kommunen kræve oplysning om navn og fødselsdato for ægtefællerne samt dato og sted for ægteskabets indgåelse, vielsesmyndighed samt nærmere oplysninger om vielseshandlingen. Herefter kan kommunen registrere ægteskabet, medmindre oplysningerne viser, at ovennævnte betingelser i § 22 b i ægteskabsloven for anerkendelse af ægteskabet i Danmark ikke er opfyldt. Der henvises navnlig til betingelserne om, at parterne skal have været samtidig til stede ved vielsen, og at begge parter ved vielsen skal have været fyldt 18 år. Til brug herfor undersøger kommunen, om der på familieretshuset.dk findes oplysninger om vielser i det omhandlede land, medmindre kommunen på anden måde har kendskab til vielsesreglerne i det pågældende land. Indeholder hjemmesiden ikke de

nødvendige oplysninger, bør sagen forelægges for Familieretshuset. Det samme gælder situationer, hvor oplysningerne på hjemmesiden ikke stemmer overens med parternes oplysninger. Inden registreringen af ægteskabet i CPR skal den pågældende orienteres om, at vedkommende fremover i Danmark vil blive behandlet som gift, indtil der fremvises dokumentation for ægteskabets ophør. Der skal herudover indsættes et notat i CPR om, hvornår den pågældende orientering har fundet sted således, at der ikke bagefter kan rejses tvivl om, at orienteringen har fundet sted. Ønsker den pågældende borger senere at få ændret registreringen fra gift til ugift uden fremlæggelse af dokumentation herfor, og har kommunen fulgt den ovenfor nævnte fremgangsmåde, vil sagen kunne afgøres alene med en henvisning hertil, og vedkommende må derefter overveje at anlægge sag ved domstolene.

I situationer, hvor der er mulighed for at fremskaffe dokumentation for et udenlandsk ægteskab, må kommunen ikke registrere ægteskabet i CPR, før parterne har godtgjort, at de er gift. Der henvises til kapitel 9 i vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager. Kan parterne ikke godtgøre, at de er gift, vejleder kommunen dem om, at de kan blive gift i Danmark, hvis de begge opholder sig i Danmark og opfylder de danske ægteskabsbetingelser. Det er Familieretshuset, der undersøger ("prøver"), om ægteskabsbetingelserne er opfyldt, hvis den ene part har "permanent" opholdstilladelse i Danmark, og den anden part ikke har en sådan opholdstilladelse. I andre situationer er det bopælskommunen, der prøver ægteskabsbetingelserne. Der henvises til kapitel 1 og § 13 i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1080 af 14. august 2023, samt til vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager, navnlig kapitel 2 om ægteskabsbetingelserne og kapitel 1.1. om prøvelsen af ægteskabsbetingelserne.

For så vidt angår tilfælde, hvor *en tidligere registrering i CPR af et ægteskab indgået i udlandet nu ønskes ændret*, bemærkes, at kommunen skal undersøge sagen nærmere. For personer, hvis sager har været behandlet af udlændingemyndighederne og af Indfødsretskontoret, kan det overvejes med den pågældendes samtykke at indhente sagsakterne hos disse. Se dog ovenfor om situationer, hvor ægtefællerne inden registreringen af ægteskabet i CPR er blevet orienteret om, at de fremover i Danmark vil blive behandlet som gift.

Tvivilsspørgsmål om anerkendelsen af et udenlandsk ægteskab eller partnerskab kan forelægges Familieretshuset. Om fremgangsmåden ved en sådan forelæggelse henvises til pkt. 9.5. i vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager.

5.4.2. Skilsmisse

Som dokumentation for en udenlandsk skilsmisse skal der som udgangspunkt forelægges følgende dokumenter:

- Skilsmisedokumentet; som udgangspunkt skal det originale dokument fremlægges.
- Retskraftpåtegning, der viser, at afgørelsen er endelig, dvs. at den ikke kan ankes m.v.
- Kopi af oversættelse af dokumentet med alle påtegninger

Med hensyn til dokumentation for ægtheden af udenlandske dokumenter – f.eks. et skilsmisedokument – henvises til vejledning nr. 11344 af 30. december 2015 om dokumentation for ægtheden af familieretlige dokumenter fra udlandet.

For så vidt angår spørgsmålet om, hvornår en udenlandsk skilsmisse anerkendes her i landet henvises til pkt. 2.5.2.2. og 2.5.2.3. i vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager.

Tvivelsspørgsmål om gyldigheden af en udenlandsk skilsmisse forelægges for Familieretshuset. Om fremgangsmåden ved en sådan forelæggelse henvises til pkt. 2.5.2.4. i vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager.

Hvis der er tale om en *ikke-nordisk udlænding*, hvis skilsmisse udlændingemyndighederne tidligere har taget stilling til, følges disses opfattelse af anerkendelsen af skilsmissen, ligesom eventuelle efterfølgende tvivelsspørgsmål vedrørende sagen forelægges for udlændingemyndighederne.

5.4.3. Separation

Separationer, der har fundet sted i udlandet, inklusive de øvrige nordiske lande, skal altid forelægges for Familieretshuset inden registrering i CPR. Om fremgangsmåden ved en sådan forelæggelse henvises til pkt. 2.5.2.4. i vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager.

5.5. Statsborgerskab

Der registreres kun et statsborgerskab i CPR. Har en person både dansk og andet statsborgerskab, registreres vedkommende som dansk statsborger i CPR. Baggrunden herfor er navnlig, at registrering af det danske statsborgerskab har betydning for den automatiske optagelse på valglisten navnlig ved valg til Folketinget og ved folkeafstemninger.

Statsborgerskab for *nordiske statsborgere*, der er født i udlandet, kan dokumenteres ved forevisning af vedkommendes eget pas eller optagelse i en nordisk statsborgers pas. Optagelse i en anden persons pas bør efter omstændighederne ledsages af en udskrift af civilstandsregistret i det pågældende fødeland, hvoraf det skal fremgå, hvor og hvornår barnet er født, og hvem der er dets forældre.

Ifølge loven fra 1950 om ophævelse af Dansk-Islandsk Forbundslov m.m. (lov nr. 205 af 16. maj 1950) tilkommer den særlige status »ligeret med danske statsborgere« (statsborgerskabskode 5105) kun islandske statsborgere, der den 6. marts 1946 var bosat i Danmark, samt islandske statsborgere, som havde været bosat i Danmark på et tidspunkt de sidste 10 år inden den 6. marts 1946. Loven skal forstås således, at den ret, der tilkommer voksne personer efter loven, ikke gælder disses børn eller ægtefæller, som – for at få rettighederne – selvstændigt må opfylde lovens betingelser.

Danske statsborgere født i udlandet kan i visse tilfælde fremvise et statsborgerretsbevis.

Kan en persons danske statsborgerskab ikke dokumenteres, må den pågældende henvises til Indfødsretskontoret i Udlændinge- og Integrationsministeriet, som vil være behjælpelig med at fastlægge forholdene vedrørende statsborgerskab eller med at indgive en ansøgning om bevis for dansk statsborgerskab.

Bemærk, at man ved registrering af statsborgerskab ved indrejse for danske statsborgere over 22 år, som er født i udlandet, bør være opmærksom på, om den pågældende har bevaret sit danske statsborgerskab, da den pågældende fyldte 22 år. En dansk statsborger, der er født i udlandet og aldrig har boet i Danmark og ej heller har opholdt sig her i landet under forhold, der tyder på samhørighed med Danmark, fortaber sin danske indfødsret ved det fyldte 22. år, medmindre den pågældende derved bliver statsløs, jf. indfødsretslovens § 8. Indfødsretslovens § 8 omfatter alene danske statsborgere født i udlandet. Det er reglerne i den indfødsretslov, der er gældende på det tidspunkt, hvor en person fylder 22 år, der er afgørende for, om den pågældende bevarer sit danske statsborgerskab efter det fyldte 22. år. Efter Udlændinge- og Integrationsministeriets faste praksis anses en person for at have boet i Danmark, hvis den pågældende i mindst 3 sammenhængende måneder har været registreret i CPR på en dansk bopæl. Ved tvivelsspørgsmål kan Indfødsretskontoret i Udlændinge- og Integrationsministeriet kontaktes.

Afgørelsen af *ikke-nordiske udlændinges* nationalitet træffes af udlændingemyndighederne.

Er det undtagelsesvis ikke muligt at fastslå statsborgerskabet, registreres den pågældende med statsborgerskab »udlandet«, eventuelt med den pågældende verdensdel.

5.6. Slægtskab

5.6.1. Indledning

Slægtskabsregistreringer i CPR er alene udtryk for slægtskab mellem forældre og børn. Indberetningen i CPR sker for barnet. Er en forælder ikke registreret i CPR, kan slægtskabet registreres ved angivelse af navn og/eller fødedato.

5.6.2. Slægtskab (moderskab, faderskab og medmoderskab)

Forældreskab (moderskab, faderskab og medmoderskab) fastslås ofte direkte efter loven i det land, hvor barnet blev født, det vil sige uden, at der er truffet afgørelse om moderskabet, faderskabet eller medmoderskabet. Det drejer sig typisk om, at den kvinde, der har født et barn, anses for mor til barnet, og at moderens ægtemand anses for far til barnet. Forældreskab, der er etableret på denne måde, anerkendes som udgangspunkt i Danmark.

Efter lov om anerkendelse af nordiske afgørelser om faderskab og medmoderskab anerkendes afgørelser om faderskab og medmoderskab fra Finland, Island, Norge eller Sverige i Danmark. Sådanne afgørelser anerkendes dog bl.a. ikke, hvis anerkendelsen vil være åbenbart uforenelig med grundlæggende danske retsprincipper (ordre public).

Efter dansk international privatret antages det, at tilsvarende gælder i forhold til afgørelser om faderskab og medmoderskab, der er truffet uden for de nordiske lande. Det betyder, at et forældreskab, herunder medmoderskab, som er fastslået i udlandet, anerkendes i Danmark, medmindre anerkendelse af forældreskabet vil stride mod grundlæggende retsprincipper (ordre public). Det er dog også en betingelse for at anerkende en udenlandsk afgørelse om forældreskab, at sagen havde en tilsvarende tilknytning til det pågældende land, som en sag om faderskab og medmoderskab skal have til Danmark for, at danske myndigheder kan behandle den, dvs. f.eks. at barnet, moderen eller en mulig far boede i det pågældende land.

Det er generelt en betingelse for at anerkende et udenlandsk forældreskab, at retsvirkningerne af forældreskabet svarer til retsvirkningerne af et forældreskab efter dansk ret, navnlig i relation til forsørgelsespligt og arveret. Det må antages, at sådanne problemstillinger alene vil opstå i relation til børn født uden for ægteskab i lande med et andet syn på retsstillingen for børn født uden for ægteskab end efter dansk ret.

Et udenlandsk forældreskab, der er blevet etableret i udlandet på grundlag af en surrogataftale, anerkendes ikke i Danmark. Det skyldes, at efter § 30 i børneloven anses den kvinde, der føder et barn, efter dansk ret altid for mor til barnet, også selvom barnet er født i udlandet. Den mand, der er genetisk forælder til barnet, anses dog efter dansk ret for far til barnet, forudsat at hans faderskab er fastslået i udlandet og kan anerkendes efter dansk ret, jf. ovenfor. Farens partner (mand eller kvinde), der kaldes den tiltænkte forælder, anses på grund af § 30 i børneloven ikke som retlig forælder til barnet. Et forældreskab (faderskab eller medmoderskab) for denne forælder, der er fastslået i udlandet, anerkendes ikke efter dansk ret. Den tiltænkte forælder kan efter dansk ret kun blive retlig forælder til barnet gennem stedbarns adoption. Ved en surrogataftale forstås i almindelighed en aftale, der går ud på, at en kvinde (surrogatmoderen) skal føde et barn med henblik på, at et par (den genetiske far og hans partner, den tiltænkte forælder) skal være forældre til barnet i stedet for surrogatmoderen. Når forældre, der har bopæl her i landet, ønsker forældreskab til et barn, der er født i udlandet, registreret i CPR, bør kommunen

undersøge, om forældreskabet bygger på en surrogataftale. Hvis der er tvivl herom, bør sagen forelægges for Familieretshuset.

Forældreskab til børn født i et af de øvrige nordiske lande kan dokumenteres ved udskrift af civilstandsregister eller oplysning fra folkeregistreringsmyndighederne i det nordiske land, hvorfra vedkommende tilflytter.

Hvis slægtskab mellem et barn og dets forældre fremgår udtrykkeligt af opholdstilladelser /-beviser fra udlændingemyndighederne, kan oplysningen herom uden videre lægges til grund ved registreringen i CPR. Sådanne slægtskabsoplysninger findes i visse tilfælde på flygtninges overgivelsesbreve samt på de såkaldte »børnebreve«. Ønskes disse slægtskabsoplysninger senere ændret, fordi parterne oplyser, at de er forkerte, henviser kommunen parterne til at rette henvendelse til den udlændingemyndighed, der behandler sager om opholdstilladelse m.v.

Ønske om i andre situationer at få rettet slægtskabsoplysninger, som er registreret i CPR, og som angives at være forkerte, skal i øvrigt rettes til bopælskommunen. Kræver en rettelse stillingtagen til faderskab m.v., henviser kommunerne parterne til at rette henvendelse til Familieretshuset.

Hvis der ikke kan skaffes dokumentation for eksistensen af et slægtskab, kan tvivl herom i visse tilfælde afklares ved, at de pågældende får foretaget en dna-analyse, og kommunen kan i så fald anvise dette.

Skal der gennemføres faderskabssag, skal anmodning herom sendes til Familieretshuset.

Kommunen kan forelægge eventuelle spørgsmål om anerkendelse af udenlandsk forældreskab for Familieretshuset. Ved en sådan forelæggelse følges den fremgangsmåde, der er beskrevet i pkt. 2.5.2.2. og 2.5.2.3. i vejledning nr. 10410 af 19. december 2022 om behandling af ægteskabssager.

Den registrerende myndighed bør være opmærksom på, at slægtskabsregistrering til en dansk forælder kan have betydning for et barns statsborgerskabsregistrering. Sletning af slægtskabet mellem et barn og barnets danske forælder kan for eksempel have betydning for barnets danske statsborgerskab, såfremt kun den ene forælder er dansk statsborger, og barnet har erhvervet sit danske statsborgerskab gennem denne forælder og derfor er registreret som dansk statsborger på baggrund af denne forælder.

5.6.3. Adoption

En udenlandsk adoption anerkendes i Danmark, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Adoptanten havde bopæl (domicil) i det pågældende land på ansøgnings-/adoptionstidspunktet, uden at have domicil i Danmark.
- Adoptionen har retsvirkninger, der svarer til retsvirkningerne af en dansk adoption.
- Adoptionen er ikke åbenbart uforenelig med grundlæggende danske principper (ordre public).

Tvivelsspørgsmål om anerkendelse af udenlandske adoptioner kan forelægges for Ankestyrelsen.

For at Ankestyrelsen kan tage stilling til anerkendelse af en udenlandsk adoption, skal der fremlægges den originale adoptionsafgørelse og den originale fødselsattest, hvor adoptanterne er registreret som forældre, eller kopier af disse dokumenter, der er bekræftet af den myndighed, der har udstedt dem. Dokumenterne skal være oversat til dansk eller engelsk, og oversættelsen skal være autoriseret. Det gælder dog ikke dokumenter, der er skrevet på et af de nordiske sprog. Fremlæggelse af disse dokumenter er dog kun relevant, hvis Ankestyrelsen vurderer, at ovennævnte betingelse om bopæl (domicil) er opfyldt.

5.6.4. Forældremyndighed

Der skal altid tages stilling til forældremyndighedsspørgsmålet ved indrejse, idet dette har betydning ved bl.a. administration af børne- og ungeydelsen. Når et ægtepar flytter her til landet fra udlandet med et fælles barn, skal kommunen registrere begge forældre som indehavere af forældremyndigheden over barnet.

I andre tilfælde skal der fremlægges dokumentation for, hvem der har forældremyndigheden over barnet, enten ved fremlæggelse af en original udenlandsk forældremyndighedsafgørelse eller, såfremt forældremyndigheden følger af udenlandsk lovgivning, ved fremlæggelse af oplysninger herom.

Der henvises til vejledning nr. 9258 af 20. marts 2019 om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed.

Tvivilsspørgsmål om anerkendelsen af udenlandsk forældremyndighed kan forelægges for Familieretshuset. Dette gælder både ved tilflytning til Danmark fra udlandet og ved ændring af forældremyndighed ved udenlandsk afgørelse for børn, der er registreret i CPR. Med hensyn til fremgangsmåden ved en forelæggelse for Familieretshuset henvises til pkt. 6 i vejledning nr. 9258 af 20. marts 2019 om anerkendelse af udenlandsk forældremyndighed.

5.7. Under værgemål

En umyndiggørelse af en nordisk statsborger i et nordisk land anerkendes her i landet, når den umyndiggjorte bosætter sig her i landet. I sådanne tilfælde skal kommunen forelægge spørgsmålet for Familieretshuset, som tager stilling til, hvordan umyndiggørelsen skal registreres i CPR. Alle andre tilfælde af umyndiggørelse i udlandet anerkendes som udgangspunkt ikke, men der kan ske nyetablering efter dansk lovgivning, når den pågældende bosætter sig her i landet. Tvivilsspørgsmål forelægges for Familieretshuset.

5.8. Folkekirkeforhold

Tilflyttere, der oplyser, at de er medlemmer af den danske folkekirke eller et *evangelisk-luthersk trossamfund* i udlandet, skal så vidt muligt dokumentere dette. Endvidere skal de orienteres om, at de vil blive registreret som medlemmer af folkekirken. Såfremt en person, der tilflytter landet, ønsker at melde sig ud af folkekirken, skal dette ske enten ved personligt fremmøde for eller ved skriftlig anmeldelse til den kirkebogsførende præst i det sogn, hvor medlemmet tager bopæl. Sker udmeldelsen af folkekirken inden 6 måneder efter tilmelding til CPR (ajourføringsdatoen), registreres udmeldelsen med virkning fra indrejsedatoen.

Normalt vil kun tilflyttere fra de nordeuropæiske lande eller Nordamerika være omfattet heraf. Folkekirken på Færøerne er ikke længere en del af den danske folkekirke, men er fortsat evangelisk-luthersk.

Såfremt en person henvender sig til kommunen og oplyser, at det er en fejl, at vedkommende er registreret som medlem af den danske folkekirke i umiddelbar forbindelse med selve indrejseregistreringen, skal kommunen foretage en vurdering af, om registrering af indmeldelsen er sket på forkert grundlag. Hvis det er tilfældet, ændrer kommunen registreringen i CPR med virkning fra indrejsedatoen. Tilsvarende gælder, hvis fejlen i øvrigt kan afklares af kommunen umiddelbart. I andre tilfælde, skal personen henvises til at kontakte bopæls sognet med henblik på, at sognet tager stilling til en ændring af registreringen som medlem af Folkekirken. Sognet vil i givet fald sørge for en ændring af registreringen i CPR.

Udmeldelse af den danske folkekirke under *ophold i udlandet* sker ved skriftlig anmeldelse til sognepræsten i det sogn her i landet, hvor den pågældende senest havde bopæl. Denne sørger for at indberette udmeldelsen til CPR.

Tvivlsspørgsmål om, hvorvidt en person af andre grunde skal anses for medlem/ikke medlem af folkekirken på grund af hændelser under ophold i udlandet, forelægges for den kirkebogsførende sognepræst i det sogn, hvor medlemmet senest havde bopæl. Sognepræstens afgørelse kan indbringes for biskoppen i det pågældende stift.

5.9. Dødsfald

Dødsfald i udlandet registreres som udgangspunkt af kommunerne, når den afdøde på dødstidspunktet stod registreret som boende her i landet eller som udrejst fra kommunen. Hvis Indenrigs- og Sundhedsministeriet, CPR-kontoret, fra Rigspolitiet modtager underretning om dødsfald i udlandet, hvor vedkommende er eller har været bopælsregistreret i CPR, underretter CPR-kontoret vedkommende kommune om dødsfaldet med henblik på kommunens registrering heraf i CPR. Myndigheder, der tildeler administrative personnumre, kan, når der modtages behørig dokumentation for et dødsfald i udlandet for en person med et administrativt personnummer, registrere dette i CPR.

Kommunernes registrering af sådanne dødsfald forudsætter altid behørig dokumentation i form af eksempelvis forevisning af original eller bekræftet kopi af dødsattest udstedt af det pågældende lands kompetente myndighed eller en dødsformodningsdom eller kendelse om, at den pågældende skal anses for død. Dokumenter fra lande uden for Europa, bortset fra USA, New Zealand, Tyrkiet og Canada, skal altid være legaliseret. Til Europa regnes f.eks. ingen dele af det tidligere Sovjetunionen, se nærmere under afsnit 2 om dokumentationskrav generelt. Hvis kommunen forgæves har anmodet om dokumentation som nævnt ovenfor, skal eventuelle tvivlsspørgsmål om, hvorvidt der undtagelsesvis kan accepteres andet grundlag for registrering af et dødsfald, afklares. Hvis det f.eks. oplyses, at der ikke udstedes dødsattester i det pågældende land, kan dette spørgsmål forelægges for det pågældende lands herværende ambassade.

Bliver en kommune bekendt med et dødsfald, som formodes ikke at være anmeldt til skifteretten, har kommunen efter dødsboskifteloven (lovbekendtgørelse nr. 1807 af 3. september 2021 med senere ændringer) en pligt til at give skifteretten i den retskreds, hvor afdøde havde sin bopæl, meddelelse om dødsfaldet.

Kommunerne har dog ikke pligt til at iværksætte nærmere undersøgelse af, hvorvidt en oplysning om et dødsfald er korrekt, hvis der eksempelvis alene er modtaget en oplysning fra et familiemedlem til den afdøde herom, men uden nogen form for dokumentation. Kommunerne har i en sådan situation kun pligt til at give meddelelsen videre til skifteretten, hvorefter skifteretten så kan foranstalte en undersøgelse af, hvorvidt meddelelsen er korrekt eller ej. Det kan anbefales at notere den modtagne oplysning om et udokumenteret dødsfald i et notatfelt, således at brugere af CPR bliver opmærksomme herpå. Kommunerne kan herudover anvende muligheden for at registrere vedkommende som forsvundet efter CPR-lovens § 6, stk. 5, efter fornøden sagsbehandling.

Offentlige myndigheder og private

1. Danske offentlige myndigheder

Til danske offentlige myndigheder hører domstolene, Folketinget samt den offentlige forvaltning.

Til domstolene skal henregnes domstole, der er omfattet af retsplejeloven (lovbekendtgørelse nr. 1655 af 25. december 2022 med senere ændringer), dvs. Højesteret, landsretterne, byretterne, Sø- og Handelsretten i København, Den Særlige Klageret, Tinglysningsretten og Rigsretten. Herudover skal medtages specialdomstole nedsat med hjemmel i særlovgivningen som f.eks. den kommunale og regionale tjenstemandsret.

Til Folketinget skal henregnes folketingsudvalg, Folketingets Ombudsmand, Rigsrevisionen samt Statsrevisorerne og deres sekretariat.

Begrebet den offentlige forvaltning skal afgrænses på samme måde som i relation til forvaltningsloven (lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. april 2014 med senere ændringer) og offentlighedsloven (lovbekendtgørelse nr. 145 af 24. februar 2020 om offentlighed i forvaltningen), se nedenfor under afsnit 2.

Det bemærkes, at der med offentlige myndigheder sigtes til danske offentlige myndigheder. Udenlandske offentlige myndigheder, herunder også nordiske myndigheder, skal altid behandles som private, og videregivelse af oplysninger til disse er således f.eks. ikke omfattet af kapitel 8 i CPR-loven.

2. Offentlig myndighed eller privat

Der kan i en række tilfælde opstå tvivl om, hvorvidt der er tale om en offentlig myndighed eller en privat institution, organisation m.v.

Det er kommunen, som skal træffe afgørelse om dette spørgsmål i forhold til den konkrete sag. Kommunen kan eventuelt hente hjælp i nedenstående liste over offentlige myndigheder henholdsvis private. Fremgår den pågældende ikke af listen, må kommunen anmode den spørgende om yderligere oplysninger. Hvis den pågældende selv oplyser og dokumenterer at være privat eller offentlig, eller hvis der kan fremlægges en skrivelse fra f.eks. Justitsministeriet eller et ressortministerium, som udtrykkeligt udtaler sig om spørgsmålet i forhold til forvaltningsloven eller offentlighedsloven, vil kommunen i almindelighed kunne lægge dette til grund. Det samme kan være tilfældet, hvis der kan gives oplysninger, der efter nedennævnte principper placerer spørgeren som enten offentlig eller privat.

Institutioner, foreninger og selskaber m.v., der er organiseret på privatretligt grundlag, falder som udgangspunkt uden for den offentlige forvaltning og anses som private. Dette gælder, uanset om den virksomhed, der udøves, ganske kan ligestilles med den, der sædvanligvis udøves af forvaltningsmyndigheder, eller udføres efter påbud eller aftale med en forvaltningsmyndighed.

Hvis en privatretligt organiseret institution m.v. indordnes under intensiv regulering, tilsyn og kontrol fra det offentlige side, må institutionen imidlertid anses som en del af den offentlige forvaltning. Dette gælder eksempelvis private daginstitutioner, der henregnes til den offentlige forvaltning, når der er indgået en driftsoverenskomst med kommunen, der medfører intensiv offentlig regulering, tilsyn og kontrol. Som eksempler på den form for regulering og kontrol, som institutionen m.v. skal undergives, for at denne vil kunne anses for en del af den offentlige forvaltning, kan bl.a. nævnes årlig kontrol med dennes regnskaber, godkendelse af revision, repræsentation i bestyrelse eller udpegning af bestyrelsesmedlemmer m.v. Det forhold, at institutionen m.v. modtager tilskud fra det offentlige, vil derimod ikke i sig selv medføre, at denne kan siges at være en del af den offentlige forvaltning.

Institutioner, der er oprettet ved lov, vil normalt være en del af den offentlige forvaltning. Dette gælder f.eks. Danmarks Radio.

3. Eksempler på offentlige myndigheder og private

3.1. Offentlige myndigheder

Advokatnævnet

ATP

Bane Danmark

Byggeskadefonden

Danmarks Nationalbank

Danmarks Radio (DR)

Danmarks Statistik

Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet

Danske ambassader i udlandet

Datatilsynet

DSB

Forbrugerklagenævnet

Fredningsnævn

Grundejernes Investeringsfond

Hjemmeværnet

Jobcentre

Kommunale fællesskaber, dvs. selskaber godkendt efter § 60 i den kommunale styrelseslov

Landsbyggefonden

Lærerråd og skolebestyrelser i folkeskolen

Lønmodtagernes Dyrtidsfond

Lønmodtagernes Garantifond

Menighedsråd i Folkekirken

Offentlige sygehuse

Pensionskassen for Højskoler, Landbrugsskoler og Husholdningsskoler

Sognene

Retslægerådet

VIVE- Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd

Stævningsmænd¹⁾

3.2. *Private*

Advokater²⁾

Advokatrådet

A-kasser, statsanerkendte

Anerkendte trossamfund

Begravelsesforretninger

Boligforeninger og –selskaber

Danske Regioner

Dansk Flygtningehjælp

Ørsted

Fagforeninger

Forsikringsselskaber

Frelsens Hær

Friskoler og private grundskoler

KL

KMD

Kreditforeninger

Kreditoplysningsbureauer

Kræftens Bekæmpelse

Meningsmålingsinstitutter

Pengeinstitutter

Post Norden (samt andre postvirksomheder)

Privatpraktiserende læger og speciallæger

Privatpraktiserende tandlæger

Revisorer

SAS

Sygeforsikringen ”Danmark”

Tele Danmark / TDC (samt andre teleselskaber)

TV2

Patientforsikring

- 1) Gælder i det omfang stævningsmanden varetager en opgave for domstolene, men derimod ikke, hvis stævningsmanden handler for en privat person eller virksomhed.
- 2) Hvis en advokat fungerer som bobestyrer, ligestilles denne dog i vidt omfang med skifteretten. Se nærmere i vejledningens kapitel 12, afsnit 3.

Særligt vedrørende de forvaltningsretlige regler og sagsbehandlingen**1. Indledning**

Nedenfor følger en gennemgang af nogle af de vigtigste forvaltningsretlige begreber og regler. Bilaget kan samtidig fungere som en oversigt over de sagsbehandlingsskridt, som bør gennemgås eller i hvert fald overvejes i enhver sag efter CPR-loven, både sager om registrering, herunder bopælssager, og sager om videregivelse af oplysninger fra CPR til private.

Det bemærkes, at alle forvaltningsretlige aspekter ikke er gennemgået, idet der henvises til den forvaltningsretlige litteratur herom, men de vigtigste elementer i en korrekt sagsbehandling er kort beskrevet.

Det bemærkes endvidere, at en kommune – inden den påbegynder en sag om bopælsregistrering – altid bør overveje, om der reelt er tale om en sag, som bør afgøres efter CPR-loven, eller om afgørelsen skal træffes efter andre regelsæt, f.eks. efter ydelseslovgivningen. Det skal i den forbindelse bemærkes, at lov om retssikkerhed og administration på det sociale område *ikke* finder anvendelse i en sag om bopælsregistrering i CPR.

Kommunen bør også overveje, hvilken kommune der har kompetencen til at undersøge og afgøre sagen, se nærmere vejledningens afsnit 3.8.2. Med hensyn til tvangsflytningssager henvises til vejledningens afsnit 3.8. Med hensyn til sager, hvor en person ønsker at få registreret en flytteanmeldelse, henvises til CPR-lovens § 6, stk. 3. Med hensyn til sager om videregivelse af oplysninger efter CPR-loven bemærkes, at det er den kommune, som modtager forespørgslen, eller – hvis der er tale om ældre folkeregistermateriale – som er i besiddelse af materialet, som har kompetencen til at træffe afgørelse om videregivelse.

2. Afgørelsesbegrebet

Når en kommune træffer en beslutning, som har karakter af en afgørelse i forvaltningslovens forstand, skal reglerne om sagsoplysning, partshøring, begrundelse m.v., jf. nedenfor, følges. Derfor er det væsentligt, at kommunen gør sig klart, hvornår denne træffer en egentlig afgørelse.

En afgørelse i forvaltningslovens forstand er en retsakt (forvaltningsakt), dvs. en udtalelse, der går ud på at fastsætte, hvad der er eller skal være ret i et foreliggende tilfælde.

Mange af de beslutninger, som ansatte i kommunerne træffer efter CPR-loven, er afgørelser i forvaltningslovens forstand. Der er f.eks. tale om afgørelser i forvaltningslovens forstand i følgende tilfælde:

- Kommunen registrerer en person på en bestemt adresse. Det er uden betydning, om vedkommende har indgivet flytteanmeldelse, eller om der er tale om en tvangsregistrering, og det er uden betydning, om der har været tvivl om registreringen, eller om kommunen blot har accepteret en flytteanmeldelse, som ikke har givet anledning til nærmere undersøgelser, f.eks. ved at lade en anmeldt flytning gå på plads i CPR gennem kommunens digitale flytteløsning.
- Kommunen afviser at registrere en person i overensstemmelse med vedkommendes flytteanmeldelse.
- Kommunen annullerer eller ændrer en tidligere foretaget registrering.
- Kommunen videregiver en oplysning om en bestemt person fra CPR eller ældre folkeregistermateriale til en privat.
- Kommunen afviser at videregive oplysninger fra CPR eller ældre folkeregistermateriale til en privat.
- Kommunen afviser en flytteanmeldelse, der ikke er indgivet ved anvendelse af den digitale selvbetjeningsløsning.

Det bemærkes, at selve den faktiske registrering i CPR og afgørelsen herom er to sider af samme sag, idet kommunen de facto har truffet afgørelse om en ændret registrering, når ændringen registreres i CPR. En kommune kan således ikke først foretage en registrering og efterfølgende træffe afgørelse herom. Ligeledes bør en kommune altid foretage den faktiske registrering i umiddelbar forlængelse af, at den formelle afgørelse herom er truffet, medmindre der er truffet afgørelse om at tillægge en klage opsættende virkning, se nedenfor under afsnit 8.6.

Det samme gælder i forhold til den faktiske videregivelse af oplysninger til en privat.

Dette gælder endvidere i forhold til annullering af allerede foretagne registreringer. Selve annulleringen må ikke foretages, før sagen er undersøgt og afgjort formelt.

Det bemærkes særligt vedrørende kommunernes indberetning af oplysninger, som stammer fra en anden grundregistrerende myndighed, at der ikke er tale om en afgørelse, som er truffet af kommunen, men alene en praktisk gennemførelse af en afgørelse, som er truffet af denne anden myndighed.

3. Partsbegrebet

Den registrerede person (eller den som kommunen afviser at registrere) er altid part i en sag om registrering af vedkommendes oplysninger, herunder adresseoplysninger. Endvidere gælder det generelt, at enhver anden person, som har en væsentlig, individuel og retlig interesse i en konkret sag, er part. Det kan f.eks. være personer, som bor på den adresse, som kommunen påtænker at tvangsflytte en registreret til, hvis disse ikke har accepteret, at den registrerede tilmeldes på adressen. Personer, som anmoder om at få udleveret oplysninger fra CPR, er også parter i sagen herom.

Såfremt en kommune overvejer at annullere registreringen af en person på en adresse, fordi kommunen er af den opfattelse, at vedkommende reelt ikke er fraflyttet den tidligere adresse i kommunen, er der tale om en tvangsregistrering af den registrerede person tilbage til den tidligere adresse, hvorfor personer, der er bopælsregistreret i CPR på denne adresse, typisk skal inddrages som parter i sagen. Som et eksempel kan nævnes en person, der er registreret som fraflyttet sine forældre, men hvor kommunen er af den opfattelse, at vedkommende reelt ikke er fraflyttet forældrene. I en sådan situation er forældrene parter i sagen om at tvangsregistrere vedkommende i CPR med bopæl hos forældrene fra det tidligere registrerede fraflytningstidspunkt.

4. Oplysning af sagen/notatpligt

Kommunen er forpligtet til at sikre, at sagen er tilstrækkeligt oplyst, inden der træffes afgørelse, dvs., at der er det fornødne grundlag til at træffe en korrekt afgørelse. Med hensyn til mulighederne for at indhente oplysninger i bopælssager henvises til vejledningens afsnit 3.9. Med hensyn til registrering af hændelser, som har fundet sted i udlandet, henvises til bilag 1.

Dog gælder det, at hvis en person, som er registreret ifølge egen flytteanmeldelse, ønsker at få ændret registreringen, skal vedkommende *selv dokumentere*, at de oplysninger, vedkommende nu fremkommer med, er korrekte, jf. CPR-lovens § 12, stk. 6, 2. pkt.

Alle oplysninger vedrørende sagens faktiske grundlag, som er af betydning for sagens afgørelse, og som mundtligt meddeles kommunen, skal *noteres*, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 1. Dette gælder også, hvis den forvaltningsgren, som skal træffe afgørelse i en sag efter CPR-loven, modtager oplysninger fra en anden forvaltningsgren i samme kommune. Hvis en kommune modtager oplysninger fra en privat, og vedkommende oplyser sit navn, men ønsker at være anonym, kan ønsket herom noteres ned, men kommunen kan ikke af den grund undlade at notere identiteten på personen. Personen skal således gøres

bekendt med, at kommunen ikke med sikkerhed kan imødekomme ønsket om anonymitet, og kommunen skal bede om en nærmere redegørelse for baggrunden for dette ønske.

Endvidere har kommunen pligt til at gøre notat om alle *væsentlige sagsekspeditionsskridt* i en sag, der ikke i øvrigt fremgår af sagens dokumenter, jf. offentlighedslovens § 13, stk. 2. Eksempelvis skal en kommune i en CPR-sag udfærdige et notat om modtagelsen af relevante oplysninger, også selvom oplysningerne kommer fra andre dele af kommunens egen forvaltning, ligesom det skal noteres, hvorfra et dokument er modtaget, hvis dette ikke fremgår af selve dokumentet. Herved sikres, at det altid er klart, hvor sagens oplysninger hidrører fra.

5. Oplysningspligt efter databeskyttelsesforordningen

Oplysningspligten efter databeskyttelsesforordningen følger af art. 13 og art. 14, hvorefter der gælder en pligt til at give den registrerede en række informationer, når der indsamles oplysninger om vedkommende.

Der skal bl.a. oplyses om den dataansvarliges eller dennes repræsentants identitet og dennes kontaktoplysninger, samt kontaktoplysninger på en eventuel databeskyttelsesrådgiver. Der skal herudover oplyses om formålene med og retsgrundlaget for indsamlingen af oplysningerne, om hvilke kategorier af personoplysninger, der behandles, om eventuelle modtagere eller kategorier af modtagere af personoplysninger, om opbevaringen af personoplysningerne, samt om yderligere omstændigheder, der er nødvendige for, at den registrerede kan varetage sine interesser. Endvidere skal der gøres opmærksom på retten til indsigt i og om berigtigelse af de oplysninger, der vedrører den registrerede, retten til sletning af oplysninger, samt retten til begrænsning af behandling af oplysninger og retten til indsigelse mod behandlingen af personoplysningerne.

Databeskyttelsesforordningen – og dermed reglerne om oplysningspligt – finder anvendelse på behandling af personoplysninger, der helt eller delvis foretages ved hjælp af automatisk behandling, og på anden ikke-automatisk behandling af personoplysninger, der er eller vil blive indeholdt i et register. I det øjeblik oplysningerne indkommer ved e-post eller bliver journaliseret eller skrevet ind i et it-system, gælder databeskyttelsesforordningen således.

Oplysningspligten gælder både i situationer, hvor oplysningerne indsamles fra den registrerede selv (art. 13), og hvor oplysningerne indsamles fra en anden end den registrerede, f.eks. fra andre offentlige myndigheder eller private (art. 14). Der findes dog en række undtagelser til oplysningspligten.

Det følger eksempelvis af forordningens art. 13, stk. 4, og art. 14, stk. 5, litra a, at oplysningspligten ikke gælder i tilfælde, hvor den registrerede allerede er bekendt med oplysningerne. Såfremt indsamlingen af oplysninger sker hos den registrerede selv, vil det således ikke være nødvendigt at underrette, hvis betingelserne i undtagelsesbestemmelsen i art. 13, stk. 4, er opfyldt. Undtagelsen fra oplysningspligten finder kun anvendelse, såfremt den registrerede allerede er bekendt med samtlige oplysninger, der skal gives efter art. 13, stk. 1, samt de oplysninger, der efter en konkret vurdering er nødvendige at give efter art. 13, stk. 2. Undladelse af at give den registrerede oplysninger kan endvidere ske efter art. 14, stk. 5, litra c, såfremt indsamlingen eller videregivelsen udtrykkeligt er fastsat i EU-ret eller medlemsstaternes nationale ret, som den dataansvarlige er underlagt, og som fastsætter passende beskyttelsesforanstaltninger. Oplysningspligten kan herudover fraviges, hvis underretning af den registrerede viser sig umulig eller vil kræve en uforholdsmæssig indsats, jf. art. 14, stk. 5, litra b. Oplysningspligten vil også i medfør af databeskyttelseslovens § 22, stk. 2, nr. 8 kunne udskydes eller helt undlades, hvor det konkret skønnes, at en oplysning til borgeren ved indsamlingen af oplysningen vil medføre, at det ikke er muligt at sikre en materielt korrekt afgørelse og registrering i CPR. Dette kan navnlig være tilfældet, hvis der er en risiko

for, at den registrerede indretter sin adfærd ud fra sin viden om, at der pågår en undersøgelse, hvorved øjemedet forspildes.

Det bemærkes, at undtagelse fra oplysningspligten altid skal undergives en konkret vurdering i det enkelte tilfælde.

Oplysningspligten skal normalt opfyldes i forbindelse med registreringen i kommunen, f.eks. ved indførelse af oplysningerne i et elektronisk journalark, og i almindelighed inden for 10 dage efter registreringen. Hvis kommunen allerede på registreringstidspunktet ved, at der i løbet af ganske kort tid herefter skal rettes henvendelse til den registrerede, f.eks. fordi der skal ske høring af vedkommende, vil oplysningspligten som altovervejende hovedregel kunne opfyldes samtidig med denne senere henvendelse. Hvis oplysningspligten skal iagttages efter artikel 14, skal oplysningspligten dog senest opfyldes inden for en måned efter, at personoplysningerne er indsamlet.

Der henvises til Datatilsynet, www.datatilsynet.dk, og til Datatilsynets vejledning om registreredes rettigheder.

6. Udsættelse af sagen

Såfremt en part under sagens behandling anmoder om aktindsigt i sagens dokumenter, og denne anmodning efter forvaltningslovens regler om partsaktindsigt skal imødekommes, skal kommunen som udgangspunkt udsætte sagens afgørelse, indtil parten har haft mulighed for at gøre sig bekendt med sagens dokumenter, jf. forvaltningslovens § 11. Kommunen kan således ikke træffe afgørelse i sagen og samtidigt imødekomme anmodningen om aktindsigt. Ved meddelelse af aktindsigt vil det i mange tilfælde være hensigtsmæssigt at fastsætte en frist for fremsættelse af bemærkninger til de fremsendte akter, således at det sikres, at borgeren er klar over, at kommunen kan træffe afgørelse i sagen, hvis der ikke modtages yderligere bemærkninger på grund af den meddelte aktindsigt.

Herudover kan den, der er part i en sag, på ethvert tidspunkt af sagens behandling som udgangspunkt forlange, at sagen udsættes, indtil parten har afgivet en udtalelse til sagen. Kommunen kan fastsætte en frist for denne udtalelse. Der henvises til forvaltningslovens § 21.

7. Høring af parterne

7.1. Generelle regler i forvaltningsloven

En kommune, som påtænker at træffe en bestemt afgørelse, skal altid gøre sig klart, hvorfor den ønsker at træffe netop denne afgørelse. Kommunen skal herunder overveje, hvilke oplysninger i sagen der gør, at kommunen mener, at det påtænkte resultat er det rigtige resultat.

Kommunen skal herefter som udgangspunkt høre en part over oplysninger om en sags faktiske grundlag eller eksterne faglige vurderinger, hvis parten ikke kan antages at være bekendt med, at kommunen er i besiddelse af oplysningerne, og oplysningerne er til ugunst for parten og af væsentlig betydning for sagens afgørelse, jf. forvaltningslovens § 19, stk. 1 (partshøring). Dette gælder også, hvor parten ikke er bekendt med, at de pågældende oplysninger indgår i den sag, der er under behandling, uanset at parten i forvejen er bekendt med, at kommunen er i besiddelse af oplysningerne. Der kan altid fastsættes en frist for afgivelse af en udtalelse fra parten af hensyn til muligheden for at kunne afslutte sagen. Af hensyn til parten skal fristen have en rimelig længde. Det bemærkes, at det er vigtigt, at kommunen over for parten tydeligt tilkendegiver, at der er tale om en partshøring.

Somme tider vil der under sagens behandling komme nye oplysninger i kommunens besiddelse, f.eks. fra en anden part i sagen. Disse skal der også høres over, hvis de er til ugunst for en anden part og af væsentlig betydning for sagens afgørelse, inden der kan træffes afgørelse.

Partshøringen *skal være præcis*. Det er f.eks. ikke tilstrækkeligt at oplyse, at parterne har fælles bankkonto, eller at der er modtaget oplysninger fra en ikke navngiven anmelder. Det skal præciseres,

- *hvilke oplysninger* kommunen er i besiddelse af (f.eks. hvilken bankkonto, hvad har anmelderen set),
- *hvor oplysningerne kommer fra* (f.eks. oplysninger fra socialforvaltningen i kommunen, hvilken anmelder har afgivet oplysninger), og
- *hvilket tidspunkt/tidsrum* oplysningerne vedrører (f.eks. periode for fælles bankkonto, hvornår har anmelderen set hvad).

I modsat fald har sagens parter ikke reel mulighed for at imødegå eventuelle misforståelser, komme med forklaringer eller betvivle eventuelle kilders troværdighed/anvendelighed. Det afgørende er, at partshøringen giver parten mulighed for at kommentere, rette og supplere sagens faktiske grundlag og eksterne faglige vurderinger.

Det er som udgangspunkt en fordel at sende kopier af breve og notater i sagen i høring i stedet for at søge at gengive indholdet heraf i et høringsbrev. En gengivelse i et høringsbrev vil i mange situationer ikke være lige så dækkende som det originale materiale. Kommunen skal dog også sørge for, at eventuelle oplysninger, som ikke har betydning for sagen, (f.eks. oplysninger om andre tilmeldte personers personnumre eller lign.) slettes. Det samme gælder efter forvaltningslovens § 19, stk. 2, nr. 4, for oplysninger, som parten ikke ville kunne få partsaktindsigt i efter forvaltningslovens kapitel 4.

Kommunens høring af en borger efter forvaltningsloven kan ske *både skriftligt og mundtligt*. Hvis høringen foretages mundtligt, skal kommunen notere, hvad der er blevet hørt over, hvornår og hvordan, og kommunen skal endvidere notere præcist, hvad parterne svarede hertil, jf. offentlighedslovens § 13. Af hensyn til den efterfølgende bevismæssige vurdering, og dokumentation for, at alle partens rettigheder er iagttaget, bør en partshøring dog som udgangspunkt ske skriftligt. Der henvises herudover til afsnit 7.2. nedenfor for så vidt angår den særlige skriftlige høring, som altid skal udsendes i tvangsflytningssager, inden der træffes afgørelse, jf. CPR-lovens § 11.

Såfremt en skriftlig høring sendes med brev skal denne sendes til den adresse, som vedkommende selv oplyser at bo eller opholde sig på.

Det bemærkes, at borgeren altid har ret til at afgive sine bemærkninger til sagen mundtligt.

7.2. Særlige regler i CPR-loven, særligt den skriftlige partshøring efter § 11, stk. 1

I CPR-lovens § 11 er der fastsat særlige regler om høring i egentlige tvangsflytningssager, dvs. når en person allerede er *bopælsregistreret* i CPR på en bestemt måde, og kommunen mener, at denne registrering bør ændres, eller vedkommende skal registreres f.eks. som udrejst.

En kommune skal, når den har indhentet de fornødne oplysninger i sagen og umiddelbart finder, at sagen er klar til at blive afgjort, udsende en særlig høring (»en agterskrivelse« eller »et forvarsel«), hvori kommunen opfordrer vedkommende til at melde flytning til en bestemt adresse og fra et nærmere bestemt tidspunkt inden 14 dage. Kommunen skal endvidere redegøre for, *hvorfor* denne finder det godt gjort, at vedkommende skal være registreret på den pågældende adresse fra det pågældende tidspunkt. De faktiske omstændigheder/kendsgerninger, der danner grundlag for kommunens opfattelse af sagen, skal således fremgå af den såkaldte agterskrivelse, ligesom den bevismæssige vurdering skal fremgå heraf. Endelig

skal det præcise retsgrundlag være anført. Uanset om kommunen på et tidligere tidspunkt i sagen har foretaget en partshøring, skal kommunen altid, når sagen er parat til afgørelse, udfærdige en såkaldt agterskrivelse, hvor sagens oplysninger samles og vurderes, således at borgerne får mulighed for at forholde sig til den samlede sag.

Et tilsvarende brev skal sendes til eventuelle andre parter i sagen efter forvaltningslovens § 19.

Reagerer parterne ikke på anmodningen inden for 14 dage, kan kommunen træffe afgørelse og eventuelt ændre vedkommendes registrering i CPR. I ferieperioden bør fristen forlænges.

Hvis der fremkommer nye oplysninger som følge af kommunens agterskrivelse, skal kommunen overveje, om den påtænkte afgørelse stadig er den rigtige afgørelse, om sagen skal oplyses yderligere, og om der eventuelt skal ske partshøring af en eller flere af sagens parter over sagens nye oplysninger, jf. ovenfor.

Det bemærkes, at en agterskrivelse *ikke* er en afgørelse, og at der derfor ikke skal gives borgeren klagevejledning i forbindelse med en agterskrivelse. Høringen til parterne skal udfærdiges således, at sagens parter ikke får den opfattelse, at der allerede er truffet afgørelse i sagen.

I sager om *videregivelse af oplysninger* er der endvidere i CPR-lovens § 42, stk. 5, samt lovens § 43, stk. 1 og 2, fastsat særlige høringsregler. Der kan efter omstændighederne være behov for at foretage høring ud over de situationer, som er reguleret af disse regler, jf. bilagets afsnit 7.1. samt vejledningens afsnit 12.3.

8. Afgørelse af sagen

8.1. Er sagen klar til afgørelse?

Inden sagen afgøres, skal kommunen nøje overveje, om der er *indhentet alle de oplysninger*, som er nødvendige at indhente, for at kommunen kan træffe den indholdsmæssigt rigtige afgørelse. Efter det almindelige forvaltningsretlige officialprincip er det således kommunen, der har ansvaret for, at en sag er tilstrækkeligt oplyst, inden der træffes afgørelse. En kommune må således ikke træffe afgørelse på grundlag af et utilstrækkeligt materiale. Hvis en sag er utilstrækkeligt oplyst, kan det betyde, at kommunen må genoptage sagen med henblik på yderligere oplysning eller – såfremt sagen er gjort til genstand for klage til ministeriet – at ministeriet som klageinstans må tilsidesætte afgørelsen som ugyldig, eller ophæve og hjemvise denne med henblik på yderligere oplysning.

Kommunen skal herefter overveje, om der er *hørt over alle væsentlige oplysninger*, som indgår i sagen, og som kan være til ugunst for en eller flere parter, jf. bilagets afsnit 7.

8.2. Bevisvurdering m.v.

I en tvangsregistreringssag er det kommunen, der som myndighed, bærer bevisbyrden for, at en borger skal være registreret på en bestemt adresse eller som udrejst fra et bestemt tidspunkt. Kommunen skal derfor kunne redegøre for, *hvorfor* kommunen finder det godtgjort, at en borger skal være registreret i CPR på en bestemt måde fra et givent tidspunkt. Sager om korrekt bopælsregistrering er ofte kendetegnet ved et betydeligt element af skøn. Kommunens afvejning af de momenter, der indgår i den skønsmæssige vurdering, skal således fremgå af afgørelsen.

Udgangspunktet er, at det, en borger oplyser vedrørende sine bopælsforhold, er korrekt, medmindre kommunen kan godtgøre det modsatte. Bevisbyrden kan løftes ved oplysninger om faktuelle forhold, f.eks. oplysninger indhentet i kommunens andre forvaltninger eller efter CPR-lovens § 10, stk. 2, nr. 2 og 3, eller eventuelt ved en række af indicier af en vis vægt. Det er ikke muligt at sige, præcis hvor meget der skal til, før bevisbyrden kan siges at være løftet.

Særligt bemærkes med hensyn til anonyme anmeldere, at sådanne oplysninger har ringe bevisværdi. Også oplysninger fra andre *unavngivne* personer, f.eks. ansatte i kommunens daginstitutioner eller skoler, kan have ringe bevisværdi. Herudover vil f.eks. en oplysning om, at et boligselskabs serviceafdeling mener, at en borger ikke har boet på en bestemt adresse have en meget ringe bevismæssig værdi, hvorimod en oplysning om, at en navngiven vicevært på konkret angivne tidspunkter har konstateret i forbindelse med opfyldelsen af den pågældendes viceværtsforpligtelse i en lejlighed, at den pågældende lejlighed ikke har været beboet, vil have langt større bevismæssig værdi.

8.3. Afgørelsens form

Hvis der er tale om en afgørelse i en tvangsflytningssag, skal afgørelsen meddeles *skriftligt*, jf. CPR-lovens § 11, stk. 3.

I andre sager er der ikke et sådant udtrykkeligt krav, og afgørelsen vil således i princippet kunne meddeles *mundtligt*. Det er imidlertid i overensstemmelse med god forvaltningsskik, at afgørelser som udgangspunkt meddeles skriftligt. Indenrigs- og Sundhedsministeriet skal derfor anbefale, at *alle* afgørelser meddeles skriftligt. Hvis en kommune vælger at meddele afgørelsen mundtligt, skal der under alle omstændigheder udfærdiges et notat herom, jf. offentlighedslovens § 13, og en borger vil endvidere kunne kræve at få meddelt afgørelsen skriftligt, jf. forvaltningslovens § 23, hvis ikke afgørelsen giver vedkommende fuldt ud medhold. Kommunen skal være opmærksom på en eventuel pligt til at meddele klagevejledning.

8.4. Begrundelse

Skriftlige afgørelser til borgerne skal efter forvaltningslovens §§ 22 og 24 altid *begrundes*, hvis ikke borgeren får fuldt ud medhold.

Afgørelsen skal således altid indeholde en præcis henvisning til de *retsregler*, afgørelsen er truffet efter. Det bemærkes, at CPR-loven trådte i kraft den 1. juli 2000, og at afgørelser, som (også) vedrører bopælsforhold før denne dato, derfor (tillige) skal henvise til de tidligere gældende regler.

Herudover skal der om nødvendigt være en *angivelse af de faktiske omstændigheder/kendsgerninger*, som kommunen har tillagt væsentlig betydning for afgørelsen.

Endelig skal afgørelsen indeholde en angivelse af de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, når afgørelsen beror på et administrativt skøn. Det er således ikke tilstrækkeligt at anføre sagens faktiske oplysninger og derefter anføre, at kommunen på den baggrund finder at kunne lægge til grund, at en person bor på en angiven adresse. Kommunens vurdering og afvejning af de enkelte oplysninger og de forhold, som kommunen finder skal indgå i afgørelsen, skal således fremgå udførligt af selve begrundelsen for afgørelsen. I begrundelsen bør om nødvendigt suppleres med relevante oplysninger, som ikke udtrykkeligt fremgår af de anvendte bestemmelser, f.eks. at Færøerne i relation til CPR-lovgivningen behandles som et andet nordisk land, og at formålet med et udlandsophold som hovedregel er uden betydning for, om dette skal registreres som en udrejse. Der kan f.eks. henvises til relevante passager i denne vejledning.

Det bemærkes, at kommunerne aldrig i deres afgørelse vil kunne henvise til en eventuel telefonisk vejledning fra Indenrigs- og Sundhedsministeriet, idet ministeriet i forbindelse med telefonisk vejledning aldrig tager stilling til den konkrete sag, men alene giver *generel* vejledning.

Som nævnt ovenfor under afsnit 8.3. anbefaler Indenrigs- og Sundhedsministeriet, at også en afgørelse om afvisning af registrering i henhold til en flytteanmeldelse meddeles skriftligt.

8.5. *Klagevejledning*

I en skriftlig afgørelse, som ikke giver sagens parter fuldt medhold, skal der vejledes om, at kommunens afgørelse kan påklages til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, herunder om fremgangsmåde og klagefrist, jf. forvaltningslovens § 25, stk. 1, og CPR-lovens § 56, stk. 1. En klagevejledning kan f.eks. formuleres således:

»Klage over denne afgørelse kan inden 4 uger fra det tidspunkt, hvor du har modtaget meddelelse om afgørelsen, indbringes for Indenrigs- og Sundhedsministeriet. Indbringelsen sker ved, at en skriftlig klage afleveres til xx Kommune. Det bemærkes, at klagen skal være modtaget af kommunen inden fristens udløb.«

Hvis der i en sag er flere parter, skal der gives klagevejledning til den eller de parter, der ikke får fuldt ud medhold. Det er således som udgangspunkt ikke tilstrækkeligt, at en part i sagen blot orienteres ved fremsendelse af kopi af en afgørelse om en persons bopælsregistrering i CPR, uanset at der i afgørelsen til den registrerede person er vejledt om klageadgangen. Der skal i en sådan situation vejledes selvstændigt om klageadgangen i fremsendelsesbrevet til den/de andre parter.

I bopælssager kan det endvidere være hensigtsmæssigt at præcisere i *klagevejledningen*, at Indenrigs- og Sundhedsministeriet alene administrerer CPR-lovgivningen. Der kan f.eks. tilføjes følgende:

»Ønsker du at klage over, at bopælsregistreringen er blevet tillagt betydning efter anden lovgivning, således at f.eks. dine sociale ydelser er blevet nedsat, skal du klage efter de klageregler, der gælder på dette område.«

En manglende klagevejledning bevirker, at klagefristen først løber fra det tidspunkt, klagevejledningen gives. Hvis der er givet klagevejledning, men der deri er angivet en for lang frist, kommer denne fejl som klart udgangspunkt modtageren til gode, således at klagen må antages for rettidigt indgivet, hvis den oplyste klagefrist overholdes.

8.6. *Opsættende virkning*

Der er i CPR-lovens klageregler ikke nogen bestemmelse om opsættende virkning, og det er således de almindelige forvaltningsretlige regler for opsættende virkning, som finder anvendelse, hvis en klager anmoder om, at klagen tillægges opsættende virkning.

Det er udgangspunktet, at der *ikke* tillægges klager opsættende virkning.

Ved behandlingen af en anmodning om, at en klage tillægges opsættende virkning, skal der foretages en afvejning af på den ene side offentlige og private interesser i, at gennemførelsen af afgørelsen (det vil sige den faktiske registrering i CPR eller f.eks. videregivelsen af oplysninger til private) ikke udsættes, og på den anden side arten og omfanget af den skade, klageren kan blive påført, såfremt gennemførelsen ikke udsættes, herunder om der vil være tale om en skade, som ikke eller kun vanskeligt vil kunne genoprettes. Det skal endvidere tillægges betydning, om der efter en foreløbig vurdering foreligger et rimeligt grundlag for klagen.

En beslutning om at tillægge en klage opsættende virkning kan som udgangspunkt kun komme på tale, hvis der er tale om skader af en væsentlig karakter. Økonomiske interesser er normalt ikke i sig selv tilstrækkelige. F.eks. tillægges klager over afgørelser efter sociallovgivningen eller afgørelser om opkrævning ikke i almindelighed opsættende virkning. Et almindeligt ubehag eller praktiske ulemper ved, at en person i en periode er registreret på en adresse, som senere kan vise sig at være forkert, vil som klart udgangspunkt heller ikke kunne begrunde, at en klage tillægges opsættende virkning.

Der skal endvidere være en *umiddelbar sammenhæng* mellem kommunens afgørelse og den af klageren anførte skadevirkning. I nogle tilfælde vil en klager eventuelt anføre, at skadevirkningen består i, at der vil blive truffet en afgørelse til ugunst for vedkommende på baggrund af en bopælsregistrering i CPR. Hvis denne afgørelse imidlertid træffes på grundlag af en offentlig myndigheds selvstændige sagsbehandling efter anden lovgivning, f.eks. sociallovgivningen, kan der ikke af den grund gives opsættende virkning med hensyn til bopælsregistreringen.

Det er klageren, som skal angive og dokumentere, hvilke særlige skadevirkninger vedkommende mener at blive udsat for, hvis ikke klagen tillægges opsættende virkning.

Hvis klageren fremsætter et ønske om opsættende virkning, inden kommunen har foretaget sin genvurdering, skal kommunen tage stilling til spørgsmålet. En stillingtagen til en anmodning om opsættende virkning er en selvstændig afgørelse, og der skal således meddeles klagevejledning til ministeriet, hvis der meddeles afslag herpå. Hvis klageren fremsætter sit ønske på et tidspunkt, hvor sagen er genvurderet og videresendt til Indenrigs- og Sundhedsministeriet, er det ministeriet, som skal tage stilling til spørgsmålet.

Endelig bemærkes det, at overvejelser om opsættende virkning skal ske under hensyntagen til lighedsgrundsætningen. En kommune skal derfor kun tillægge en klage opsættende virkning, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Omvendt skal alle klager, hvor betingelserne må anses for opfyldt, tillægges opsættende virkning.

9. Genvurdering

9.1. Hvis klagefristen er overskredet

Hvis en part i en sag klager over en afgørelse, som kommunen har truffet, skal kommunen genvurdere sagen, jf. CPR-lovens § 56, stk. 2. Hvis 4-ugersfristen i CPR-lovens § 56, stk. 1, er overskredet, skal kommunen ikke genvurdere sagen, men sende sagen videre til Indenrigs- og Sundhedsministeriet med indstilling om, at sagen afvises på grund af fristoverskridelsen. Ministeriet tager herefter stilling til, om der er tale om en undskyldelig fristoverskridelse. Såfremt ministeriet beslutter at se bort fra fristoverskridelsen, sendes sagen tilbage til kommunen, der herefter skal genvurdere sagen. Beslutter ministeriet at afvise klagen på grund af overskridelse af klagefristen, skal kommunen overveje, hvorvidt der er sådanne nye oplysninger i sagen, at behandlingen af sagen skal genoptages.

Det er af hensyn til vurderingen af, om der er sket en fristoverskridelse væsentligt, at kommunerne *stempler klager som indgået* den dato, hvor disse er modtaget i kommunen.

Det bemærkes, at det ved beregning af klagefristen er væsentligt, om afgørelsen er afsendt som Digital Post, hvor meddelelser anses for at være kommet frem på det tidspunkt, hvor meddelelsen er tilgængelig for adressaten i postløsningen, herunder i en visningsklient, jf. § 10 i lov om Digital Post, eller som almindeligt brev. Det lægges til grund, at et standardbrev er kommet frem 6 omdelingsdage efter afsendelsen. Der henvises til vejledning nr. 9533 af 26. juni 2018 om beregning af klagefrister.

9.2. Hvis klagefristen er overholdt

Hvis 4-ugersfristen er overholdt, skal kommunen genvurdere sagen. Det vil sige, at kommunen skal overveje de relevante regler og faktuelle oplysninger/indicier en gang til. Desuden skal kommunen tage stilling til alle nye oplysninger eller argumenter, som sagens parter gør gældende i klagen. Det bemærkes, at en *genvurdering* også er en *afgørelse i forvaltningsretlig forstand*, og alle de ovenfor nævnte regler om partshøring, meddelelse af afgørelse, begrundelse m.v. gælder således. Dette betyder f.eks., at hvis en kommune til brug for kommunens genvurdering af sagen indhenter nye oplysninger, skal der, inden

der træffes en genvurderingsafgørelse, foretages partshøring herover efter forvaltningslovens § 19, hvis oplysningerne anvendes til ugunst for parterne i sagen.

Hvis kommunen efter at have genvurderet sagen ændrer den påklagede afgørelse, er der tale om en ny afgørelse, som således skal meddeles parterne med vejledning om klageadgang til ministeriet. Sagen skal således ikke indsendes til ministeriet, medmindre den nye afgørelse påklages, og kommunen efter at have genvurderet sagen beslutter at fastholde den nye afgørelse.

Det bemærkes, at ministeriet ofte i klagesager kan konstatere, at det i genvurderingsafgørelsen alene er anført, at kommunen fastholder afgørelsen, idet der ikke er fremkommet nye oplysninger, uagtet at klageren i klagen er fremkommet med en række bemærkninger til sagen, der er af betydning for afgørelsen. I sådanne tilfælde vil ministeriet hjemvise sagen til fornyet genvurdering i kommunen med henblik på stillingtagen til de fremkomne oplysninger.

Også uanset om de nye oplysninger i klagen ikke vurderes af være af betydning for afgørelsen, skal dette anføres i genvurderingsafgørelsen med en begrundelse herfor, således at borgeren kan se, at kommunen har forholdt sig til de anførte oplysninger.

10. Indsendelse til ministeriet og orientering af parterne herom

Hvis kommunen ved sin genvurdering af sagen ikke kan give klageren fuldt ud medhold i klagen, indsendes sagen til Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

Alle sagens akter skal medsendes. Der henvises til orienteringsbrev 2020-4 om indsendelse af sagen til Indenrigs- og Sundhedsministeriet i klagesager.

Samtidig sendes genvurderingen til alle sagens parter med oplysning om, at eventuelle kommentarer skal fremsættes over for Indenrigs- og Sundhedsministeriet inden 4 uger fra det tidspunkt, klageren/øvrige parter har fået meddelelse om genvurderingen, jf. CPR-lovens § 56, stk. 2. En part, der ikke har påklaget afgørelsen, skal tillige have tilsendt kopi af klagen. Kommunen skal således sikre, at alle sagens parter er fuldt orienteret om klagen og sagens indsendelse til ministeriet.

11. Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse

Indenrigs- og Sundhedsministeriet foretager en ny, selvstændig vurdering af sagen og efterprøver også det kommunale skøn.

Ministeriet har mulighed for at afvise, hjemvise, stadfæste eller ændre den afgørelse, der klages over.

Afvisning vil f.eks. ske, hvis klagefristen er overskredet, og der ikke har været undskyldelige omstændigheder.

Hjemvisning vil f.eks. ske, hvis afgørelsen er ugyldig.

Om ugyldighedsgrunde kan følgende oplyses:

En afgørelse vil som hovedregel være ugyldig, hvis sagen ikke er tilstrækkeligt oplyst, f.eks. fordi parten/parterne ikke er blevet hørt. Det samme er tilfældet, hvis parten under sagen ulovligt er nægtet aktindsigt, eller kommunen ikke har forholdt sig til en anmodning om aktindsigt.

Hvis en tvangsflytning, som efter CPR-lovens § 11 skal meddeles skriftligt, i stedet meddeles mundtligt, bevirker dette også, at tvangsflytningen er ugyldig. Det samme er tilfældet, hvis afgørelsen slet ikke meddeles den pågældende, jf. dog § 11, stk. 2, om tilfælde, hvor det ikke er muligt at kontakte den pågældende.

En skriftlig afgørelse om bopælsregistrering eller videregivelse af oplysninger vil endvidere som hovedregel være ugyldig, hvis den mangler begrundelse. Såfremt der i en genvurderingsafgørelse ikke er taget stilling til nye oplysninger eller andre forhold, som er gjort gældende i klagen, vil en genvurderingsafgørelse også være ugyldig.

Hvis en sag hjemvises, skal kommunen behandle sagen på ny og træffe en ny afgørelse, som skal begrundes m.v. Når ministeriet i en tvangsflytningssag træffer afgørelse om hjemvisning, tilbagefører ministeriet den registreredes bopælsregistrering i CPR, så den registrerede/klageren stilles, som om der ikke var truffet nogen afgørelse af kommunen.

Stadfæstelse vil ske, hvis Indenrigs- og Sundhedsministeriet er enig i kommunens afgørelse.

Ændring vil f.eks. ske, hvis Indenrigs- og Sundhedsministeriet finder, at klageren bør gives helt eller delvist medhold. Ministeriet vil imidlertid også kunne ændre en afgørelse, så den er mere til ugunst for klageren, end kommunens afgørelse, såfremt ministeriet finder tilstrækkeligt grundlag herfor. Ministeriet er således ikke »bundet« af hverken klagen eller kommunens oprindelige afgørelse eller genvurdering, idet der er et væsentligt hensyn at tage til rigtigheden af registreringer i CPR. Når ministeriet i en bopælssag ændrer en afgørelse, ændrer ministeriet også den registreredes bopælsregistrering i CPR i overensstemmelse hermed. Tilsvarende vil ministeriet i mange tilfælde videregive oplysninger i forbindelse med afgørelsen af sagen, såfremt ministeriet i en videregivelsessag giver en klager medhold i, at vedkommende var berettiget til at modtage disse.

Indholdsfortegnelse**Om vejledningen****Kapitel 1*****Lovens formål og administration*****Kapitel 2*****Personnumre og andre oplysninger i CPR***

- 2.1. Personnummer
 - 2.1.1. Opbygning af personnummeret
 - 2.1.2. Tildeling af personnummeret
 - 2.1.3. Ændring af personnummer
 - 2.1.3.1 Fejl i personnummeret
 - 2.1.3.2. Ændring af personnummer begrundet i en oplevelse af at tilhøre det andet køn
 - 2.1.3.3. Identitetsmisbrug
 - 2.1.4. Erstatningspersonnummer
- 2.2. De øvrige oplysninger i CPR
 - 2.2.1. Indledning
 - 2.2.2. Navn
 - 2.2.3. Adresseoplysninger
 - 2.2.4. Fødselsregistreringssted
 - 2.2.5. Statsborgerskab
 - 2.2.6. Slægtskabsoplysninger
 - 2.2.7. Civilstandsoplysninger
 - 2.2.8. Kommunale forhold
 - 2.2.9. Kommunale notater
 - 2.2.10. Under værgemål

Kapitel 3***Kommunens folkeregistrering (Bopælsregistrering)***

- 3.1. Kommunens ansvar for bopælsregistreringen
- 3.2. Bopælsregistreringens grundlæggende principper
- 3.3. Registrering af vedkommendes bopæl eller faste opholdssted
 - 3.3.1. Bopæl
 - 3.3.2. Fast opholdssted
- 3.4. Registrering som værende »uden fast bopæl« eller forsvundet
 - 3.4.1. Registrering som værende uden fast bopæl i forbindelse med særlig adressebeskyttelse
- 3.5. Anvendelse af flere boliger
- 3.6. Registreringen af børn
 - 3.6.1. Børn, der bor sammen med begge forældre eller hos tredjemand
 - 3.6.2. Børn, hvis forældre ikke har samme bopæl, og hvor barnet har sit hovedophold hos en af forældrene
 - 3.6.3. Børn, der opholder sig lige meget hos hver af forældrene, som ikke har samme bopæl (lige deleordning)

- 3.6.3.1 Eneforældremyndighed og deleordning, § 8, stk. 2
- 3.6.3.2. Fælles forældremyndighed, deleordning og enighed om registrering, § 8, stk. 3
- 3.6.3.3. Fælles forældremyndighed, deleordning, men uenighed om registrering, § 8, stk. 4 og 5
- 3.7. Bevægelige boliger
- 3.8. Tvangsflytninger (ændring af bopælsregistrering i CPR uden den registreredes samtykke)
- 3.8.1. Indledning
- 3.8.2. Kompetence til at træffe afgørelse
 - 3.8.2.1. Indenlandsk flytning
 - 3.8.2.2. Registrering af udrejse
 - 3.8.2.2.1. Udrejse fra aktuel bopælskommune
 - 3.8.2.2.2. Udrejse fra tidligere bopælskommune end den aktuelle
 - 3.8.2.3. Registrering af indrejse
 - 3.8.2.3.1. Indrejse i aktuel bopælskommune
 - 3.8.2.3.2. Indrejse forud for allerede registreret bopælsregistrering i anden kommune
 - 3.8.2.3.3. Annullation af registrering af indrejse i aktuelle bopælskommune
 - 3.8.2.3.4. Annullation af registrering af indrejse med efterfølgende bopælsregistrering i anden kommune
 - 3.8.2.4. Internordiske flytninger
- 3.9. Sagens oplysning
- 3.9.1. Oplysninger fra kommunen selv
- 3.9.2. Oplysninger fra andre offentlige myndigheder
- 3.9.3. Oplysninger fra den registrerede selv
- 3.9.4. Oplysninger fra andre private end den registrerede selv
- 3.9.5. Observationer og kontrolbesøg

Kapitel 4

Indenlandske flytninger

- 4.1. Indledning
- 4.2. Børns flytning (procedurereglerne)
- 4.3. Aftjening af værnepligt
- 4.4. Anbringelse i kriminalforsorgens institutioner

Kapitel 5

Tilflytning fra udlandet

- 5.1. Indledning
- 5.2. Nordiske statsborgere
 - 5.2.1. Nordiske statsborgeres ret til at blive registreret som indrejst i landet
 - 5.2.2. Nordiske statsborgeres pligt til at anmelde indrejse til Danmark
- 5.3. Ikke-nordiske statsborgere
 - 5.3.1. Ikke-nordiske statsborgeres ret til at blive registreret som indrejst i landet
 - 5.3.2. Ikke-nordiske statsborgeres pligt til at anmelde indrejse til Danmark
 - 5.3.3. Ikke-nordiske statsborgeres lovlige ophold i Danmark
- 5.4. Visse udenlandske statsborgere udsendt til Danmark med opholdstilladelse udstedt af Udenrigsministeriet eller hvis ophold i Danmark er reguleret i aftaler om retsstillingen

for styrker eller militære hovedkvarterer, som Danmark har tiltrådt, samt deres familiemedlemmer

- 5.5. Særligt om flytninger mellem de nordiske lande (internordiske flytninger)
- 5.6. Indrejse af børn
- 5.7. Afgørelse om indrejse og annullering af registreret indrejse/beregning af frister
- 5.8. Oplysninger, som skal gives ved tilflytning
- 5.9. Medlemskab af folkekirken
- 5.10. Tilflytningsdato
- 5.11. Registrering af indrejse i et ICS
- 5.12. Registrering af fremtidig udrejse i forbindelse med registrering af indrejse

Kapitel 6

Fraflytning til udlandet

- 6.1. Ophold i udlandet over eller under 6 måneder
- 6.2. Statsudsendte og deres familiemedlemmer
- 6.3. Hovedophold i udlandet pga. arbejdsmæssige eller lignende forhold
- 6.4. Internordiske flytninger
- 6.5. Registrering af fremtidig udrejse i forbindelse med registrering af indrejse, herunder i et ICS
 - 6.5.1. Generelt
 - 6.5.2. Borgeren ønsker selv at anmelde fremtidig udrejse
 - 6.5.3. Borgeren ønsker ikke at anmelde fremtidig udrejse

Kapitel 7

De registreredes beskyttelse mod videregivelse af oplysninger

Kapitel 8

Kommunernes og Indenrigs- og Sundhedsministeriets videregivelse af oplysninger til offentlige myndigheder

Kapitel 9

Kommunernes og Indenrigs- og Sundhedsministeriets videregivelse m.v. af oplysninger til brug i statistisk eller videnskabeligt øjemed

Kapitel 10

Indenrigs- og Sundhedsministeriets videregivelse af oplysninger til private

Kapitel 11

Indenrigs- og Sundhedsministeriets forsendelse for udenlandske myndigheder

Kapitel 12

Kommunernes videregivelse af enkeltoplysninger m.v. til private

- 12.1. Indledning
- 12.2. Krav om identifikation
- 12.3. Videregivelse af andre oplysninger end standardoplysningerne samt videregivelse af beskyttede navne og adresser
- 12.4. Beskyttelse mod yderligere videregivelse m.v.

- 12.5. Logiværters adgang til oplysninger om tilmeldte personer
- 12.6. Indsigt i oplysninger om vedkommende selv (indsigtsret)/attestation
- 12.7. Ældre folkeregistermateriale
- 12.8. Oplysninger om afdøde

Kapitel 13

Offentlige myndigheders behandling af personnumre

Kapitel 14

Beredskab, sikkerhedsforanstaltninger m.v.

Kapitel 15

Klage og straf

- 15.1. Klage
 - 15.1.1. Klager over afgørelser efter CPR-loven
 - 15.1.2. Behandling af klager
 - 15.1.2.1. Hvis klagefristen er overholdt
 - 15.1.2.2. Hvis klagefristen er overskredet
 - 15.1.3. Forældelse af klager
- 15.2. Straf

Kapitel 16

Ikrafttræden m.v.

Bilag 1

Registrering af hændelser i udlandet

- 1. Indledning
- 2. Dokumentationskrav
- 3. Forelæggelse af tvivlsspørgsmål og klager
- 4. Domicilbegrebet
- 5. De enkelte hændelser
 - 5.1. Fødselsdato
 - 5.2. Køn
 - 5.3. Navn
 - 5.4. Civilstand
 - 5.4.1. Ægteskab og registreret partnerskab (vielse)
 - 5.4.2. Skilsmisse
 - 5.4.3. Separation
 - 5.5. Statsborgerskab
 - 5.6. Slægtskab
 - 5.6.1. Indledning
 - 5.6.2. Slægtskab (moderskab, faderskab og medmoderskab)
 - 5.6.3. Adoption
 - 5.6.4. Forældremyndighed
 - 5.7. Under værgemål
 - 5.8. Folkekirkeforhold
 - 5.9. Dødsfald

Bilag 2

Offentlige myndigheder og private

1. Danske offentlige myndigheder
2. Offentlig myndighed eller privat
3. Eksempler på offentlige myndigheder og private
- 3.1. Offentlige myndigheder
- 3.2. Private

Bilag 3

Særligt vedrørende de forvaltningsretlige regler og sagsbehandlingen

1. Indledning
2. Afgørelsesbegrebet
3. Partsbegrebet
4. Oplysning af sagen/notatpligt
5. Oplysningspligt efter databeskyttelsesforordningen
6. Udsættelse af sagen
7. Høring af parterne
- 7.1. Generelle regler i forvaltningsloven
- 7.2. Særlige regler i CPR-loven, særligt den skriftlige partshøring efter § 11, stk. 1
8. Afgørelse af sagen
- 8.1. Er sagen klar til afgørelse?
- 8.2. Bevisvurdering m.v.
- 8.3. Afgørelsens form
- 8.4. Begrundelse
- 8.5. Klagevejledning
- 8.6. Opsættende virkning
9. Genvurdering
- 9.1. Hvis klagefristen er overskredet
- 9.2. Hvis klagefristen er overholdt
10. Indsendelse til ministeriet og orientering af parterne herom
11. Indenrigs- og Sundhedsministeriets afgørelse